

Zarząd Powiatu Wołomińskiego

II SPRAWOZDANIE

z realizacji zaktualizowanego Planu Gospodarki Odpadami

dla powiatu wołomińskiego,

za lata 2007 - 2008

Wołomin, czerwiec 2009 r.

Spis treści:

1. WPROWADZENIE	3
1.1. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA.....	3
1.2. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO DO DNIA 31.12.2008	5
2.1. ODPADY KOMUNALNE.....	5
2.1.1. <i>Niektóre obowiązki gmin wynikające z aktów prawnych.....</i>	<i>5</i>
2.1.1. <i>Rodzaj, źródła i rodzaje wytwarzanych odpadów komunalnych .....</i>	<i>6</i>
2.1.2. <i>Zbieranie odpadów komunalnych.....</i>	<i>8</i>
2.1.3. <i>Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych.....</i>	<i>25</i>
2.1.4. <i>Odpady wielkogabarytowe .....</i>	<i>26</i>
2.1.5. <i>Odpady opakowaniowe.....</i>	<i>26</i>
2.1.6. <i>Komunalne osady ściekowe.....</i>	<i>28</i>
2.2. ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO	32
2.3. ODPADY NIEBEZPIECZNE.....	38
2.4. ODPADY SZCZEGÓLNE	41
2.4.1. <i>Odpady zawierające PCB.....</i>	<i>41</i>
2.4.2. <i>Oleje odpadowe .....</i>	<i>52</i>
2.4.3. <i>Baterie i akumulatory .....</i>	<i>53</i>
2.4.4. <i>Odpady zawierające azbest .....</i>	<i>54</i>
2.4.5. <i>Wyeksploatowane pojazdy.....</i>	<i>61</i>
2.4.6. <i>Zużyte opony.....</i>	<i>62</i>
2.4.7. <i>Odpady medyczne .....</i>	<i>62</i>
2.4.8. <i>Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne wraz z substancjami zubożającymi warstwę ozonową .....</i>	<i>64</i>
2.4.9. <i>Zwłoki zwierzęce.....</i>	<i>65</i>
2.5. ODZYSK I UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW.....	66
2.5.1. <i>Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych .....</i>	<i>66</i>
2.5.2. <i>Odzysk i unieszkodliwianie odpadów z sektora gospodarczego .....</i>	<i>68</i>
2.5.3. <i>Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych.....</i>	<i>71</i>
3. STAN FORMALNO – PRAWNY INSTALACJI DO ODZYSKU ORAZ UNIESZKODLIWIENIA ODPADÓW	72
4. STAN REALIZACJI ZAPLANOWANYCH CELÓW, DZIAŁAŃ I ZADAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY SYTUACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	80
4.1. CELE WYZNACZONE W PIERWSZYM PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO	80
ZAKŁADANY CEL NIE ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY DLA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH I WIELKOGABARYTOWYCH	95
4.2. CELE WYZNACZONE W AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO	99
5. REALIZACJA ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ	105
6. MONITORING	110
7. OCENA SPOSOBÓW I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZAPLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ....	113
8. PODSUMOWANIE	115

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna przygotowania sprawozdania

Plan gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego został opracowany w roku 2004 na okres 2004 – 2011 r. Plan ten został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego Nr XIX-150/04 z dnia 28 września 2004 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251) w 2008 roku uchwalono aktualizację Planu, obejmującą lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem perspektywy lat 2012 – 2015 (Uchwała Nr XVII-118/08 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28 marca 2008 r.).

I Sprawozdanie z realizacji ww. Planu obejmowało okres od dnia uchwalenia pierwszego planu gospodarki odpadami (tzn. 28 września 2004 r.) do dnia 31 grudnia 2006 roku.

II Sprawozdanie z realizacji zaktualizowanego w 2008 r. Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu wołomińskiego obejmuje okres lat 2007-2008.

Ww. sprawozdania zostały sporządzone jako realizacja zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251). Przedmiotowa ustawa w rozdziale 3 art. 14 ust. 12b pkt 2 wprowadziła obowiązek opracowywania sprawozdań z realizacji planów gospodarki odpadami obejmujących okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego okres sprawozdawczy. Zgodnie z art. 14 ust. 13 pkt. 2 Ustawy o odpadach, sprawozdanie z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami zarząd powiatu przedkłada radzie powiatu i zarządowi województwa w terminie do dnia 30 czerwca po upływie okresu sprawozdawczego.

Ponadto, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458 oraz z 2006 r. Nr 63, poz. 441) wprowadzono zmiany przepisów dotyczących przygotowywania sprawozdań z realizacji krajowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami, jak również zawartości poszczególnych planów gospodarki odpadami, czyli zmiany art. 14 i 15 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

1.2. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie stanu realizacji celów, działań i zadań wytyczonych w zapisów Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015 oraz zaistniałych zmian w zakresie gospodarki odpadami.

Plan gospodarki odpadami powstał w wyniku realizacji obowiązku nałożonego ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.). Zgodnie z założeniem tej ustawy, plany gospodarki odpadami zostały opracowane dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa, dotyczącej zasad:

- zapobiegania powstawania odpadów lub ograniczenia ilości i ich negatywnego oddziaływania na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- zapewnienia zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- zapewnienia zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów, których wytwarzaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi, a także

stworzenia w kraju zintegrowanej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska.

Plan gospodarki odpadami stanowi podstawę racjonalnej polityki i działalności rozwojowej gmin, powiatów, województw i kraju w zakresie polepszenia warunków sanitarnych bytowania ludności oraz ochrony środowiska przed odpadami.

Ustawa o odpadach nie określiła wymagań, zakresu, formy i struktury sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami. Pierwsze *Sprawozdanie...* z Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego zostało sporządzone w oparciu o „*Wytyczne oraz wzór sprawozdania z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami*” opracowane na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2006 r. Obecnie, Ministerstwo nie wydało takich wytycznych dla powiatów, a poprzednie zdezaktualizowały się.

W związku z tym uznano, że Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami obrazować będzie stan gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego w dniu 31 grudnia 2008 r. w nawiązaniu do zadań zapisanych w planie. Będzie uwzględniać ich realizację przez samorządy gminne, samorząd powiatu, jak i wszystkie inne podmioty gospodarcze oraz jednostki organizacyjne działające na jego terenie. Wnioski zawarte w sprawozdaniu stanowiąc będą materiał wyjściowy do kolejnej aktualizacji powiatowego planu gospodarki odpadami, przewidzianej na rok 2011.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje:

1. Stan gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego, w tym:
  - rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
  - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
  - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
  - istniejące systemy zbierania odpadów,
  - rodzaj oraz moc przerobową instalacji do odzysku odpadów,
  - stan formalno-prawny instalacji do unieszkodliwiania odpadów.
2. Stan realizacji zaplanowanych celów i działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
  - działań zmierzających do zapobiegania powstawania odpadów,
  - działań zmierzających do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - działań wspomagających prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
  - działań zmierzających do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.
3. Ocena sposobów i źródeł finansowania
4. Ocena przyjętego systemu monitoringu, w tym wartości wskaźników pozwalających na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości.

Informacje niezbędne do realizacji sprawozdania pozyskano z następujących źródeł:

- Starostwa Powiatowego w Wołominie,
- Urzędów Miast i Gmin powiatu wołomińskiego,
- Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Warszawie (w tym informacje o ilościach wytworzonych i poddanych procesom odzysku/unieszkodliwiania odpadów komunalnych),
- Głównego Urzędu statystycznego w Warszawie.
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie,

- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego (w tym m.in.: wojewódzka baza dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, informacje o składowiskach, odpadach medycznych i weterynaryjnych),
- Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Rejestr Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego.

2. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego do dnia 31.12.2008

2.1. Odpady komunalne

2.1.1. Niektóre obowiązki gmin wynikające z aktów prawnych

Jednym z obowiązków gmin jest uchwalenie Planów gospodarki odpadami. Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Terminy uchwalenia pierwszych programów ochrony środowiska, których część stanowią plany gospodarki odpadami, zostały określone w art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.), czyli tzw. ustawy wprowadzającej. Rady gmin powinny były uchwalić nowe gminne programy ochrony środowiska do dnia 30 czerwca 2004 r.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Środowiska, aktualizacje gminnych Planów gospodarki odpadami powinny zostać uchwalone przed 30 czerwca 2008 roku.

Przebieg uchwalania pierwszych edycji gminnych planów gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 1. Przebieg procesu uchwalania gminnych planów gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego

Gmina	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Ząbki	Zielonka
2004										2.09.		
2005	16.12.	22.03.		22.03.	21.12.							20.06.
2006							28.03.	27.04.			31.08.	
2007			16.01.			25.10			14.02.			

źródło: ankietyzacja gmin

Tabela 2. Przebieg procesu uchwalania aktualizacji gminnych planów gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego

Gmina	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Ząbki	Zielonka
2008	-	-	-	projekt	projekt	projekt	17.10	-	18.12	13.11	7.08	projekt

źródło: ankietyzacja gmin

Jak wynika z powyższych tabeli, proces uchwalania pierwszych gminnych planów gospodarki odpadami został zakończony 25 października 2007 roku.

Aktualizacje planów gospodarki odpadami uchwalilo do tej pory piec gmin: Zabki, Radzymin, Wołomin i Tłuszcz. Cztery gminy posiadaja projekty aktualizacji planow, na rozny etapie opiniowania tych dokumentow.

Gminy maja obowiazek skladania sprawozdan z realizacji planu gospodarki odpadami, ktory uplynal: 31 marca 2007 roku oraz 31 marca 2009 roku.

Daty przedlozenia pierwszych sprawozdan z gminnych planow gospodarki odpadami przedstawiono ponizej:

Tabela 3. Terminy skladania I sprawozdan z wykonania gminnych planow gospodarki odpadami

Gmina	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Zabki	Zielonka
2007	-	30.03.	-	23.04.	5.04.	31.03.	30.03.	-	20.04.	27.03.	30.03.	29.03.
2008	28.02.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

źródło: ankietyzacja gmin

Przebieg uchwalania nowych regulaminow utrzymania czystosci i porzadku w gminach (w latach 2007 – 2008) przedstawiono ponizej:

Tabela 4. Przebieg uchwalania nowych regulaminow utrzymania czystosci i porzadku w gminach

Gmina	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Zabki	Zielonka
2007			27.04	-		25.10.		-	-		13.09.	-
2008	10.06.			-	30.01	-	-	-			-	-
2009									09.04	16.04		

źródło: ankietyzacja gmin

2.1.1. Rodzaj, źródła i rodzaje wytwarzanych odpadów komunalnych

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie powiatu wołomińskiego są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, zakłady produkcyjne w części socjalnej, targowiska, szkolnictwo, i inne.

W strumieniu odpadów niesegregowanych, zarówno w gospodarstwach domowych, jak i obiektach infrastruktury wyróżniamy następujące rodzaje:

- odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
- odpady zielone,
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- metale,
- materiały tekstylne,
- odpady niebezpieczne.

Ponadto, w skład strumienia odpadów komunalnych wchodzi również odpady wytwarzane nieregularnie: odpady wielkogabarytowe i odpady powstające w wyniku wykonywania tzw. usług komunalnych tj. odpady z pielęgnacji terenów zielonych, odpady z czyszczenia ulic i placów oraz odpady z targowisk. W strumieniu odpadów komunalnych występują również: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady remontowo - budowlane, które zostały omówione w oddzielnym rozdziale niniejszego sprawozdania.

Jednym z głównych celów gospodarki odpadami jest objęcie zorganizowaną zbiórką 100% mieszkańców powiatu i 100% wytwarzanych odpadów. W latach 2002 – 2006 deklarowany przez gminy odsetek osób objętych zorganizowaną zbiórką przedstawiał się następująco:

Tabela 5. Mieszkańcy powiatu wołomińskiego objęci zorganizowaną zbiórką odpadów w poszczególnych gminach (według deklaracji Urzędów Miast i Gmin)

Lp.	Gmina	Mieszkańcy objęci zorganizowaną zbiórką odpadów w poszczególnych gminach w %			
		2002 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.
1	Dąbrówka	80	83	85	85
2	Jadów	bd	bd	37	16,5
3	Klembów	bd	bd	50	60
4	Kobyłka	40	45	55	60
5	Marki	20	35	50	75
6	Poświętne	bd	100	100	100
7	Radzymin	bd	60	70	80
8	Strachówka	50	55	60	60
9	Tłuszcz	100	100	100	100
10	Wołomin	78	80	85	85
11	Ząbki	bd	40	45	50
12	Zielonka	bd	80	95	100

źródło: ankietyzacja gmin

Zaznaczyć trzeba, że deklarowany przez poszczególne gminy stopień objęcia mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów oznacza, że mają oni zapewniony dostęp do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (tzn. mają możliwość zawierania umów z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbioru odpadów). Jednak nie wszyscy mieszkańcy z tej możliwości chcą skorzystać. Jest to bardzo nieprecyzyjny sposób określania ilości mieszkańców objętych systemem wywozu odpadów, dlatego poniżej przedstawiono informacje uzyskanych na podstawie ewidencji umów na wywóz odpadów.

Tabela 6. Procent nieruchomości mających podpisane na wywóz odpadów w stosunku do ogólnej liczby nieruchomości w gminie

Lp.	Gmina	Liczba nieruchomości w gminie	Liczba umów zawartych na wywóz odpadów	Procent nieruchomości mających podpisane umowy na wywóz odpadów
1.	Dąbrówka	2523	1232	70
2.	Jadów	bd	933	bd
3.	Klembów	2168	bd	80
4.	Kobyłka	4500	2300	51,11
5.	Marki	6194	3820	62
6.	Poświętne	1476	859	58
7.	Radzymin	8000	3000	36
8.	Strachówka	708	bd	bd
9.	Tłuszcz	4730	4229	83,7
10.	Wołomin	20000	5885	66,5
11.	Ząbki	bd	3724	84
12.	Zielonka	4300	brak ewidencji	43,3
Średnia dla powiatu				63,5

źródło: ankietyzacja gmin

Z powyższej tabeli wynika, że średni procent nieruchomości mających podpisane umowy na wywóz odpadów wynosi 63,5%. Najwyższy odsetek podpisanych umów ma gmina Tłuszcz – 83,7%, a najniższy – gmina Radzymin. Brak informacji z dwóch gmin.

Należy zwrócić uwagę na szybki przyrost zawartych umów w gminie Poświętne, która dopiero w połowie 2007 roku zlikwidowała ogólnodostępne kontenery dla mieszkańców.

2.1.2. Zbieranie odpadów komunalnych

Na terenie powiatu wołomińskiego można wyróżnić następujące systemy zbierania odpadów komunalnych:

- zbiórka odpadów zmieszanych,
- selektywna zbiórka odpadów przeznaczonych do recyklingu materiałowego,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych,
- zbiórka odpadów ulegających biodegradacji,
- zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zbiórka tekstyliów.

Zbieranie odpadów komunalnych nie odbiega standardem i sposobem prowadzenia od innych jednostek administracyjnych kraju.

Uprawnieni przedsiębiorcy prowadzą działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych na zasadach komercyjnych. Część gmin uchwaliła górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbieranie odpadów komunalnych. Usługi świadczone są w oparciu o umowy zawierane z właścicielami nieruchomości, które precyzują sposób świadczonej usługi (częstotliwość, rodzaj pojemników) i warunki płatności. Dopuszczalne rodzaje pojemników do zbierania odpadów, sposób gromadzenia i opróżniania określono w Regulaminach utrzymania czystości i porządku na terenie gmin powiatu.

Ilości odpadów komunalnych zebranych na terenie poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego (w latach 2002 – 2008), według danych uzyskanych z ankietyzacji gmin, przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 7. Ilości odpadów komunalnych zebranych z poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Ilości odpadów komunalnych zebranych w poszczególnych gminach w Mg					
		2002 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	2 450	1 650	1 400	1 700	497,98	520,13
2	Jadów	0,632	102	123,5	347,51	329	391
3	Klembów	122	396,4	462,8	484	500	534,2
4	Kobyłka	3 000	5 000	6 000	7 585,2	1587	3215,2
5	Marki	3 286	3 400	3 500	3 600	8700	6388
6	Poświętne	500	375,0	420,0	209,0	414	122
7	Radzymin	7 500	810,16	1 103,0	1 796,0	2147	2212
8	Strachówka	36,3	52	60	149	26,0	74
9	Tłuszcz	4 861	890,2	1 105,1	230,8	2493,11	2401,74
10	Wołomin	17 491	19 459,7	17 486	14 829,8	13765	16448
11	Ząbki	800	3 886,3	5 107,8	7 315,7	6675	7701
12	Zielonka	2 129	3 078,9	2 993,8	2 210,0	2679,65	2923,21
Razem		42 175,93	39 100,66	39 762,00	40 457	39813,74	42930,48

wg ankietyzacji gmin

Tabela 8. Wskaźnik zbierania odpadów na mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu w 2008 roku

Lp.	Gmina	Wskaźnik zbierania odpadów komunalnych na mieszkańca w 2008 r.
1	Dąbrówka	74
2	Jadów	50

Lp.	Gmina	Wskaźnik zbierania odpadów komunalnych na mieszkańca w 2008 r.
3	Klembów	60
4	Kobyłka	172
5	Marki	342
6	Poświętne	20
7	Radzymin	110
8	Strachówka	-
9	Tłuszcz	127
10	Wołomin	334
11	Ząbki	322
12	Zielonka	176
Średnia dla powiatu		209 kg/mieszkańca

źródło: ankietyzacja gmin

Z powyższych tabel wynika, że ilość odpadów komunalnych zebranych na terenie powiatu wołomińskiego utrzymuje się na stałym poziomie. W 2007 roku zebrano 39813,74 Mg odpadów komunalnych, a w 2008 roku – 42930,48 Mg. Wpływ na to mają, z jednej strony zwiększająca się liczba mieszkańców powiatu, jak również zwiększenie ilości gospodarstw domowych pozbywających się odpadów w sposób zorganizowany – poprzez zawarcie umowy z firmą i przekazywanie jej swoich odpadów. Z kolei pewna część odpadów nie jest wykazywana w statystykach, gdyż jest zagospodarowana przez mieszkańców we własnym zakresie, np. kompostowana na terenie nieruchomości, stosowana do skarmiania zwierząt gospodarskich lub przekazywana (na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 roku w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie będącym przedsiębiorcami oraz dopuszczalnych metod ich odzysku – Dz.U. Nr 75, poz. 527 z dnia 4 maja 2006 r.).

Można przypuszczać, że faktyczna ilość zebranych odpadów jest wyższa, ale nie wszyscy przedsiębiorcy przekazują w terminie sprawozdanie ze swojej działalności, lub informacje te są niekompletne. Wskazuje na to duża rozbieżność wykazywana w poszczególnych gminach w kolejnych latach (np. w gminie Kobyłka, gdzie różnice te są prawie czterokrotne).

Wskaźnik zbierania odpadów na jednego mieszkańca wykazuje duże zróżnicowanie w gminach powiatu: od 20 kg/mieszkańca w gminie Poświętne do 342 kg/mieszkańca w gminie Marki. Średni wskaźnik zbieranych odpadów na mieszkańca w powiecie wynosił w 2008 roku 209 kg/M.

W Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015 przyjęto wskaźnik wytwarzania odpadów komunalnych na poziomie 380kg/M/rok dla mieszkańców miast oraz 200 kg/M/rok dla mieszkańców wsi. Średni wskaźnik dla całego powiatu przyjęto jako 320 kg/M/rok.

Według Planu, ilość odpadów wytworzona w miastach, obliczona na podstawie podanych wyżej wskaźników, wynosi 51 573 Mg, a na terenach wiejskich – 13 606 Mg. Łącznie, na terenie powiatu wołomińskiego wytworzono (według wskaźników) 65 179 Mg odpadów komunalnych z gospodarstw domowych i infrastruktury.

Wynika z tego, że zebrana ilość stanowi 66% ilości wytworzonej. Jest to wielkość zbliżona z informacją o liczbie gospodarstw domowych mających podpisane umowy na wywóz odpadów (około 64%).

Pozostała ilość wytworzonych odpadów jest prawdopodobnie usuwana nielegalnie do środowiska (na tzw. „dzikie” wysypiska) lub spalana w paleniskach domowych. Część odpadów jest podrzucana do koszy ulicznych na terenie sąsiednich gmin. Z powodu dużej mobilności, część mieszkańców wywozi swoje odpady i wyrzuca je do ogólnodostępnych pojemników w innych gminach (często np. do Warszawy).

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje 37 firm, posiadających zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych. Ich wykaz przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9. Wykaz firm odbierających odpady komunalne z terenu gmin powiatu wołomińskiego

Nazwa podmiotu	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tuszczy	Wołomin	Ząbki	Zielonka
AG-Complex Sp. z o.o. ul. Marywilska 44 03-042 Warszawa	X			X	X					X	X	X
Blysk Radzymin ul. Piastowa 2							X					
Blysk – Bis Sp. z o.o. ul. Mazowiecka 20 06-200 Maków Maz.	X											
Byś Wojciech Byśkiniewicz ul. Arkuszowa 43, 01 – 934 Warszawa	X			X	X		X		X	X	X	X
Clean World, Marek Woch ul. Kasprzykiewicza 45, 05 – 200 Wołomin Leśniakowizna			X				X			X		X
DS. s.c. Z. Dąbrowski, K. Sowiński, ul. Żytunia 10, Tuszczy									X			
Elektro-Eko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego ul. Hrubieszowska 6a Warszawa					X							
Flor-Jan				X								
Hetman Sp. z o.o. Al. Krakowska 110/114 02-265 Warszawa											X	
Imperf s.c. Dariusz Szpański, Gabriel Staniec ul. Sławkowska 22 05 – 200 Wołomin	X		X	X			X			X	X	X
Jurant s.c. ul. Ossowska 73,				X	X		X		X	X	X	X

Nazwa podmiotu	Dąbrówka	Jaków	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tuszczy	Wołomin	Ząbki	Zielonka
05-220 Tuszczy												
KOBE Kotowska Bernarda ul. Mysliwska 8 Duczki 05 – 200 Wołomin						X				X	X	
Komgaz ul. Okrzei 77a 07 – 200 Wyszaków		X										
Lekaro PPHU Jolanta Zagórska Dziechciniec 7, 05-462 Wiązowna											X	
Mazowiecka Higiena Komunalna ul. Chelmska 180, ul. Annapol 18 04-464 Warszawa					X						X	X
Mazowiecka Przedsiębiorstwo Komunalna Sp. o.o. ul. Kołobrzaska 5 07-401 Ostrołęka	X								X			
Miejski Zakład Oczyszczania w Wołominie ul. Łukasiewicza 4 05 – 200 Wołomin			X	X	X		X		X	X	X	X
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ul. Obozowa 43, Warszawa	X			X	X						X	X
MPK Sp. z o.o. ul. Kołobrzaska 5, Ostrołęka									X			
Nemo Zbigniew Podgórski ul. Wiejska 9 Dęszew 05-252 Dąbrówka	X											
P.W. TAKO												

Nazwa podmiotu	Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobylka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Ząbki	Zielonka
ul. Batalionów Chłopskich 2 42-680 Tarnowskie Góry												
PHU Adam Mulik ul. Leszka 29 05-230 Kobylka				X								X
Polsuper Sp. z o.o. ul. Krakowskie Przedmieście 4/6, Warszawa					X							X
Polsuper Sp. z o.o. Krakowskie Przedmieście 4/6 00-333 Warszawa											X	
Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS-FORMERS ul. Annopol 18, 03-236 Warszawa				X								
Reba SA ul. Kubickiego 19/16, 02-954 Warszawa					X							
Remondis Sp. z o.o. ul. Zawodzie 16, 02 – 981 Warszawa				X	X					X	X	X
SITA Polska Sp. z o.o. ul. Ciołka 16, 901-443 Warszawa	X		X		X		X				X	X
SKR Dąbrówka ul. Mazowiecka 20 05-252 Dąbrówka	X											
Usługi Transportowe i Komunalne Krzysztof Grzybowski ul. Słowicza 13 07-200 Wyszaków												
Usługi Transportowe i Komunalne Krzysztof Grzybowski, ul. Słowicza 13, Wyszaków									X	X		

Nazwa podmiotu	Dąbrówka	Jaków	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Ząbki	Zielonka
Wtórpol ul. Żurawia 1 26 – 110 Skarżysko Kamienna					X							
Wywóz Nieczystości Stałych BYŁYSK Andrzej Krawczyk ul. Asnyka 1, 05-230 Kobyłka				X								
Wywóz Nieczystości stałych, Duczki, ul. Myśliwska 8, 05- 200 Wołomin						X						
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, ul. Wiejska 56, Tłuszcz (jednostka budżetowa)									X			
Zakład Usług Asenizacyjnych, Marek Bakun, 05-070 Sulejówek, ul. Żółkiewskiego 11				X		X		X			X	
Zakład Usług Komunalnych „Błysk” Sp. z o.o. ul. Piastowa 2 05-400 Otwock											X	

2.1.2.1. Odpady zmieszane

System zbierania odpadów niesegregowanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych na terenie powiatu. Do gromadzenia odpadów wykorzystywane są różnego typu pojemniki o różnej pojemności dostosowane do rodzaju i charakteru zabudowy (zabudowa jedno lub wielorodzinna). O rodzaju ustawionych na terenie nieruchomości pojemników decyduje właściciel nieruchomości w porozumieniu z jednostką wywozową. Pojemniki należą do: właścicieli nieruchomości, gmin lub przedsiębiorstw wywozowych, które wydierżawiają je użytkownikom mającym podpisane stosowne umowy.

Odpady z terenów zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz z targowisk, cmentarzy, oraz wytwarzanych podczas czyszczenia ulic i placów zbierane są w dwóch systemach:

- system pojemnikowy (kontenery KP – 7, pojemniki 80 l, 110 l, 120 l, 140 l, 240 l, 660 l, 770 l, 1100 l i kosze uliczne o pojemności od 10 do 50 l): stosowany w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej oraz na targowiskach, cmentarzach, ulicach i placówkach infrastruktury publicznej;
- system workowy (zestaw kolorowych worków polietylenowych PE-HD o pojemności 70 litrów) – odbierane z zabudowy jednorodzinnej.

W gminie Wołomin uwzględniono przypadek gospodarstw domowych jednoosobowych lub gospodarstw dwuosobowych prowadzonych wyłącznie przez emerytów lub rencistów. Po potwierdzeniu tego faktu w Wydziale Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego oraz po okazaniu stosownych dokumentów, dopuszcza się w takich gospodarstwach pojemniki o pojemności 60 l.

Częstotliwość opróżniania pojemników jest uzależniona od charakteru zabudowy: na ogół odpady wywożone są codziennie w zabudowie wielorodzinnej, natomiast w zabudowie jednorodzinnej raz na tydzień, raz na dwa tygodnie lub nawet raz na miesiąc (w zależności od zapisów umów). Częstotliwość opróżniania pojemników zależy od ilości osób zamieszkujących w wspólnym gospodarstwie domowym i od zapisów w umowach.

Odpady komunalne są wywożone samochodami ciężarowymi kontenerowymi i ciężarowymi skrzyniowymi przystosowanymi do wywozu odpadów.

2.1.2.2. Selektywne zbieranie odpadów komunalnych

Na terenie poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego od 1998 roku prowadzona jest w różnym stopniu i zakresie selektywna zbiórka odpadów.

Zbierane są następujące frakcje odpadów: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, metale, tekstylia, odpady zielone, odpady wielkogabarytowe, odpady zielone, drewno, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zmieszane odpady opakowaniowe, opakowania wielomateriałowe oraz odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych.

Sposób selektywnego zbierania odpadów w poszczególnych gminach powiatu wołomińskiego przedstawiono poniżej:

Dąbrówka

Selektywna zbiórka prowadzona jest od 2001 roku w następującym zakresie: szkło i tworzywa sztuczne. Na terenie gminy rozmieszczonych zostało 14 pojemników na szkło oraz 5 pojemników na tworzywa sztuczne. W jednym miejscu ustawiony jest pojemnik na baterie. Pojemniki opróżniane są

przez PPH Imperf z Wołomina. Selektywna zbiórka prowadzona jest również metodą workową. Gmina współfinansuje ze swojego budżetu selektywne zbieranie odpadów.

Jadów

Selektywna zbiórka prowadzona jest od 2001 roku. Zbierane są następujące frakcje: szkło, papier i tektura, odpady ulegające biodegradacji i tworzywa sztuczne. Zbiórka prowadzona jest metodą pojemnikową i workową. Selektywną zbiórkę współorganizuje firma Komgaz, a jej koszty ponoszą właściciele nieruchomości.

Klembów

Selektywna zbiórka prowadzona jest od 2003 roku. Zbierane są następujące frakcje: szkło białe i kolorowe, papier i tektura, tworzywa sztuczne, odpady wielkogabarytowe i odpady niebezpieczne. Zbiórka prowadzona jest metodą pojemnikową i workową. Urząd Gminy zakupił 25 kompletów pojemników 1100 litrowych do zbiórki szkła białego, kolorowego i tworzywa sztucznego. Rozstawione zostały we wszystkich miejscowościach gminy. Opróżniane są po całkowitym napełnieniu. Selektywną zbiórkę współorganizuje Zakład Gospodarki Komunalnej, a jej koszty ponoszą właściciele nieruchomości.

Kobyłka

Selektywna zbiórka prowadzona jest od 1998 roku. Zbierane są następujące frakcje: szkło, papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, odpady zielone, odpady wielkogabarytowe, w tym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, tekstylia i odpady niebezpieczne. Zbiórka prowadzona jest metodą pojemnikową i workową. Sposób zbierania: worki z tworzyw sztucznych, gniazda z pojemnikami, gminny punkt zbierania odpadów przy ul. Nadmeńskiej 8D, pojemniki na odpady w placówkach oświatowych, instytucjach

Na terenie miasta i gminy Kobyłka organizowana jest zbiórka zużytych baterii w punktach zlokalizowanych w szkołach, Miejskim Ośrodku Kultury, sklepach elektrycznych przy ul. Ręczajskiej oraz w Urzędzie Miasta.

Odpady zbierane są także w gminnym punkcie przy ul. Nadreńskiej 8D.

Przeterminowane leki są zbierane w aptekach a następnie odbierane na zgłoszenie przez uprawnioną firmę (Algader, PMS Bartnicki, AG Complex)

Marki

Na terenie miasta Marki od 2001 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Zbierane są następujące frakcje - tworzywa sztuczne, szkło, papier, metale, tekstylia, odpady wielkogabarytowe, w tym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i odpady niebezpieczne (przeterminowane lekarstwa i baterie).

Początkowo zbiórka prowadzona była w ogólnodostępnych pojemnikach, a od 2006 roku – w workach z tworzyw sztucznych. Komplet takich worków każdy właściciel nieruchomości otrzymuje bezpłatnie – zbiórka ta jest w całości finansowana przez gminę. Odpady są odbierane raz w miesiącu przez firmę, która podpisała umowę z Urzędem Miasta. Na każdym worku znajduje się informacja jakie odpady należy w nim umieszczać. Metodą workową zbierane są następujące rodzaje odpadów:

- papier i tektura – worek niebieski,
- szkło białe i kolorowe – worek zielony,
- tworzywa sztuczne i metale – worek żółty.

Zbiórka makulatury w szkołach prowadzona jest w ramach akcji edukacji ekologicznej. Co roku odbywa się konkurs na klasę, która zbierze najwięcej tego surowca.

Ponadto, na terenie miasta selektywnie zbierane są:

- przeterminowane lekarstwa – w specjalnych pojemnikach ustawionych w pięciu aptekach. Do pojemników można wrzucać leki w postaci tabletek, drażetek, ampułek, maści, proszków, syropów, oraz krople i roztwory zamknięte w szczelnych opakowaniach (bez opakowań zewnętrznych - pudełek). Nie wolno natomiast wrzucać aerozoli, używanych igieł i strzykawek oraz termometrów. Pojemniki są opróżniane przez wyspecjalizowaną firmę i wywożone do spalarni odpadów medycznych. Zakup pojemników i koszty utylizacji są finansowane z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska.
- baterie – zbiórka organizowana i finansowana przez Organizację Odzysku REBA. Pojemniki ustawione są w 5 miejscach na terenie miasta: Przedszkole Miejskie Nr 1, Przedszkole Miejskie Nr 3, Szkoła Podstawowa ul. Szkolna 9, Urząd Miasta oraz sklep Total.
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – zbiórka finansowana przez Organizację Odzysku ELEKTRO EKO. Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odbywa się w każdą pierwszą sobotę miesiąca na Parkingu przy Urzędzie Miasta Marki, Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 95, w godzinach 9 – 15. Odpady te zbierane są również w Miejskim Zakładzie Oczyszczania Wołomin ul. Łukasiewicza 4. Elektrośmieci można bezpłatnie oddać również w punkcie sprzedaży, przy zakupie nowego sprzętu.
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych organizowana w ramach akcji wiosenne porządki.
- selektywna zbiórka odzieży - pojemniki należące do PHU „WÓRPOL” ZPChr, Skarżysko Kamienna.
- akumulatory, a także przepracowane oleje, płyny samochodowe odbierane są nieodpłatnie w Centrum naprawy samochodów Automark SA., Marki, ul. Okólna 38, w godzinach otwarcia centrum od poniedziałku do piątku : 7.00-21.00, sobota: 7.00-15.00.
- mieszkańcy na podstawie regulaminu utrzymania czystości i porządku są obowiązani do selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji.
- padłe zwierzęta odbierane są przez Zbiornicę Padliny, Jasionówka 45, Łochów Ryszard Wyszyński

Poświętne

Na terenie gminy Poświętne od 2007 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Odpady zbierane selektywnie gromadzone są w workach z tworzyw sztucznych lub pojemnikach, odpowiednio oznakowanych. Worek niebieski przeznaczony jest na papier i tekturę, worek zielony na szkło opakowaniowe, worek żółty – na złom metalowy i tworzywa sztuczne, czerwony na łączne zbieranie odpadów surowcowych tj. papier i tektura, szkło, metal i plastik oraz brązowy na odpady biodegradowalne. Do oddzielnego opakowania zabezpieczonego przed skaleczeniem wkładane są inne rodzaje szkła, np. stłuczone lustra, szkło okienne i zbrojne, itp. Pozostałe odpady bytowe gromadzone są w pojemnikach lub workach w kolorze innym niż kolory oznaczone do selektywnej zbiórki odpadów. Odpady, które nie mieszczą się do worków lub pojemników wystawiane są obok nich i odbierane odpłatnie przez firmy wywozowe. Na indywidualne zlecenie – za opłatą – odbierane są inne odpady, np. trawa, liście, papa, styropian, itp. Mieszkańcy płacą za odbiór odpadów, także zebranych selektywnie.

Gmina od 2006 roku realizuje zbiórkę zużytych baterii w oznakowanych pojemnikach ustawionych na terenie Urzędu Gminy oraz we wszystkich szkołach. Ponadto, gmina oraz szkoły przekazują do ponownego wykorzystania uprawnionym do tego celu podmiotom zużyte opakowania po tuszach i tonerach. Przeterminowane leki zbierane są w punkcie aptecznym.

Na terenie gminy nie jest prowadzona zbiórka odpadów wielkogabarytowych, odpady te odbierane są odpłatnie przez firmy, z którymi mieszkańcy mają podpisane umowy na wywóz odpadów komunalnych.

Część odpadów wielkogabarytowych (zużyte sprzęty gospodarstwa domowego AGD i RTV) jest przekazywana bezpośrednio sprzedawcy nowych produktów – ilości te nie są rejestrowane na poziomie gminy. Ponadto, częstą praktyką jest pozbywanie się niepotrzebnych mebli i sprzętu na zasadzie odsprzedawania go lub odstępowania potrzebującym osobom. Świadczy o tym ilość ogłoszeń prasowych lub internetowych w prasie lokalnej i ogólnopolskiej oraz w wyspecjalizowanych internetowych serwisach aukcyjnych.

Radzymin

Na terenie miasta i gminy Radzymin od 1997 roku wprowadzono jest selektywną zbiórkę odpadów, która od 2004 roku realizowana jest metodą workową „u źródła”. Początkowo zbierano jedynie tworzywa sztuczne, a w 2003 roku wprowadzono zbiórkę szkła, papieru i tektury oraz metali.

Mieszkańcy zaopatrywani są w trzy rodzaje worków z tworzywa sztucznego, do których gromadzą selektywnie: papier i tekturę, tworzywa sztuczne, szkło i metale. Odbiorem wysegregowanych odpadów od mieszkańców zajmuje się firma Imperf z Wołomina. Odpady zebrane selektywnie odbierane są raz w miesiącu, zgodnie z harmonogramem udostępnionym mieszkańcom.

Ponadto, metale zbierano w dwóch punktach skupu na zlokalizowanych na terenie miasta Radzymin: przy ul. Wróblewskiego 3 oraz przy ul. Wyszowskiej 16. Ilość zbieranych metali zależy w dużej mierze od cen skupu. Metal zbierany w skupach złomu nie pochodzi wyłącznie z sektora komunalnego.

Na terenie gminy nie była prowadzona zbiórka odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych ani odpadów wielkogabarytowych.

Strachówka

Selektywna zbiórka prowadzona jest od 2008 roku metodą workową.

Tłuszcz

Na terenie gminy Tłuszcz od 2007 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów metodą workową „u źródła”, czyli w poszczególnych gospodarstwach domowych. Firmy posiadające zezwolenia na odbiór odpadów od mieszkańców zabierają również odpady zebrane selektywnie w workach.

Zbierane są następujące frakcje - tworzywa sztuczne, szkło, papier, metale, tekstylia, odpady wielkogabarytowe, w tym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Zbiórką tekstyliów zajmuje się PCK, do którego należą pojemniki na te odpady.

Odpady wielkogabarytowe, w tym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny dowożony jest przez mieszkańców do stałego punktu zbiorczego, który znajduje się w wyodrębnionym miejscu nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w Wólce Kozłowskiej. Punkt czynny jest raz w miesiącu.

Na terenie gminy nie są zbierane odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych (z wyjątkiem odpadów niebezpiecznych zakwalifikowanych jako zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny).

Wołomin

Na terenie gminy Wołomin od 1998 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Zbierane są następujące frakcje - tworzywa sztuczne, szkło, papier, metale, tekstylia, odpady wielkogabarytowe

i odpady niebezpieczne. Zbiórką tekstyliów zajmuje się PCK, do którego należą pojemniki na te odpady. Zbierane są także odpady zielone z terenów publicznych.

Odpady komunalne na terenie gminy Wołomin zbierane są selektywnie w następujący sposób:

- odpady o charakterze surowców wtórnych, w tym odpady opakowaniowe (szkło kolorowe i białe, makulatura, tworzywa sztuczne):
  - na terenach wiejskich gminy składane są do worków: worek przeznaczony na opakowania szklane, worek na papier i tekturę opakowaniową i nieopakowaniową, worek przeznaczony na opakowania z tworzyw sztucznych), dostarczonych przez podmiot uprawniony i przekazywane mu zgodnie z podpisaną umową;
  - w mieście - w zabudowie jednorodzinnej odpady składane są do worków, jak wyżej, dostarczonych przez podmiot uprawniony i przekazywane jemu zgodnie z podpisaną umową, w zabudowie wielorodzinnej składane są do worków, dostarczonych przez podmiot uprawniony, gdy właściciel lokalu podpisał odrębną umowę z podmiotem uprawnionym. Gdy właściciel umowy nie podpisał, odpady składane są do odrębnego pojemnika do segregowania odpadów, w który zarządca nieruchomości ją wyposażył.

Liczba rozstawionych pojemników jest następująca:

- pojemniki na tworzywa sztuczne – 66;
- pojemniki na szkło - 91
- pojemniki na puszki metalowe: 4
- pojemniki na makulaturę: 17
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji:
  - na terenach wiejskich – po zgłoszeniu podmiotowi uprawnionemu i zapisaniu tego faktu w umowie, właściciel nieruchomości składa je w przydomowym kompostowniku; w sytuacji gdy właściciel nie zadeklarował składania tych odpadów w przydomowym kompostowniku, wyposaża nieruchomość w odrębny kubeł i tam składa;
  - w mieście – w zabudowie jednorodzinnej właściciel nieruchomości wyposaża ją w odrębny kubeł i tam je składa lub po zgłoszeniu podmiotowi uprawnionemu i zapisaniu tego faktu w umowie, właściciel nieruchomości składa je w przydomowym kompostowniku.
  - w zabudowie wielorodzinnej właściciel lokalu składa odpady do odrębnego pojemnika, w który zarządca nieruchomości ją wyposażył;
- odpady wielkogabarytowe - odbierane są odpłatnie przez podmiot uprawniony, z którym właściciel podpisał umowę; ponadto - nieodpłatna zbiórka odpadów wielkogabarytowych jest prowadzona w każdą ostatnią sobotę miesiąca w godzinach 08.00 – 16.00 na terenie Miejskiego Zakładu Oczyszczania, ul. Łukasiewicza 4 w Wołominie. Raz lub dwa razy w roku organizowana jest akcja, podczas której zabierane są bezpłatnie odpady wielkogabarytowe wystawione przed posesję.
- odpady zielone pochodzące z pielęgnacji zieleni miejskiej są składane do kontenera dostarczonego przez podmiot uprawniony i w nim odpłatnie odbierane. Na terenach wiejskich i w zabudowie jednorodzinnej dopuszcza się składowanie na kompostowniku. Odpady roślinne można nieodpłatnie przekazywać do kompostowni na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych w Lipinach Starych, czynne 07.00 – 15.00 poniedziałek – piątek. Corocznie organizowana jest jesienna zbiórka liści.
- odpady niebezpieczne - mieszkańcy posiadający przeterminowane leki mogą także zwrócić je bezpłatnie do aptek, a zużyte baterie do sklepów lub szkół, które dysponują odpowiednimi pojemnikami. Rozprowadzono 16000 woreczków na baterie.

Lokalizacja pojemników na przeterminowane leki:

- Apteka, ul. Sportowa 1, Wołomin

- Apteka „Pod Globusem”, al. Niepodległości 17, Wołomin
  - Apteka „Cefarm – Warszawa”, ul. Warszawska 15, Wołomin
  - Apteka „Eskulap”, al. Armii Krajowej 64 bl. 11, Wołomin
  - Apteka „Cefarm – Warszawa”, ul. Mieszka I 8, Wołomin
  - Apteka, ul. Legionów 31 a, Wołomin
  - Apteka „Aralia”, ul. Kobyłkowska 15, Wołomin
  - Apteka „Cefarm – Warszawa”, ul. Prądyńskiego 9, Wołomin
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – jest przekazywany przedsiębiorcy, z którym jest podpisana umowa na odbiór odpadów komunalnych lub zbierającemu zużyty sprzęt. Można również zwrócić zużyty sprzęt sprzedawcy przy zakupie nowego sprzętu tego samego rodzaju (tzn. przy zakupie nowej lodówki starą nieodpłatnie zostawiamy w sklepie).

Lokalizacja nieodpłatnych punktów zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie gminy Wołomin:

- Miejski Zakład Oczyszczania, ul. Łukasiewicza 4, 05-200 Wołomin - czynny 09.00 – 13.00, poniedziałek – piątek, tel. 022 776-26-35

W zabudowie jednorodzinnej prowadzona jest od 2004 roku selektywna zbiórka metodą workową w układzie: szkło, papier, tworzywa sztuczne i puszki metalowe. W ramach programu „Czysty Wołomin” zakupiono stojaki oraz komplety worków do selektywnej zbiórki. Gmina finansuje koszt zakupu worków oraz ich dostarczenia i odbioru.

Gmina Wołomin prowadzi obecnie selektywną zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji jedynie w zakresie zbiórki odpadów z terenów zielonych.

Na terenie sortowni MZO w Wołominie działa stacja rozbiórki odpadów wielkogabarytowych w ramach działającej sortowni odpadów, ale nie stanowi ona odrębnej instalacji. Możliwości przerobowe stacji znacznie przekraczają obecnie przetwarzaną ilość. W związku z tym nie planuje się budowy innych instalacji tego rodzaju.

Na terenie gminy zbierane są następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych: zużyte świetlówki, przeterminowane leki, tonery do drukarek, baterie małogabarytowe i akumulatory. W ramach programu „Czysty Wołomin” w 2007 r. rozpoczęto selektywną zbiórkę baterii w systemie workowym dla mieszkańców znajdujących się w obrębie zabudowy jednorodzinnej. W listopadzie 2007 roku ruszyła kampania „Zbierajmy zużyte baterie”, skierowana do mieszkańców zabudowy wielorodzinnej. Kampanią zostały objęte Osiedle Niepodległości, Lipińska, Kobyłkowska i Słoneczna. W ramach kampanii mieszkańcy otrzymali pakiet startowy – torebkę wielokrotnego wykorzystania na zużyte baterie wraz z ulotką, zostały rozwieszane plakaty informacyjne, uruchomiono stronę internetową kampanii, połączoną linkiem ze stroną internetową gminy oraz oznakowano punkty zbiórki naklejką informacyjną. W 2008 roku mieszkańcy ponownie otrzymali woreczki na baterie.

W latach 2007 – 2008 na terenie gminy funkcjonowało około 30 punktów, gdzie nieodpłatnie można oddać zużyte baterie.

Odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych zbierane były przez MZO Wołomin oraz firmę AG Complex z Warszawy.

Ząbki

Na terenie gminy Ząbki od 2001 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Początkowo zbierano tylko jedną frakcję - tworzywa sztuczne, z czasem dołączono pojemniki na szkło i tekstylia.

W następnych latach zbierano selektywnie sześć frakcji odpadów: szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale, odpady wielkogabarytowe i tekstylia.

W maju 2008 roku nastąpiła zmiana w systemie selektywnego zbierania odpadów – zlikwidowano gniazda ogólnodostępnych pojemników (z wyjątkiem zestawu ustawionego przy zlewni ścieków w Ząbkach, ul. Piłsudskiego), a wprowadzono system workowy. Urząd Miasta zakupił worki z tworzyw sztucznych i zaczął je rozdawać mieszkańcom domów jednorodzinnych. Worki przeznaczone są na trzy frakcje: papier i tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne. W ciągu ośmiu miesięcy 2008 roku rozdano około 50 tysięcy worków. Odbiór odpadów odbywa się raz w miesiącu na koszt miasta, a odbiorem odpadów zajmuje się firma, która wygrała przetarg na prowadzenie takiej działalności (w 2008 i 2009 roku jest to firma Jurant S.C.).

Zbierane są także odpady zielone z terenów publicznych i odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych (baterie, przeterminowane leki).

W zabudowie wielorodzinnej selektywna zbiórka odpadów odbywa się poprzez sieć pojemników, ustawianych przez wspólnoty mieszkaniowe we własnym zakresie i opróżnianych przez firmy mające podpisane umowy na wywóz odpadów.

Zbiórką tekstyliów zajmuje się PCK, do którego należą pojemniki na te odpady.

Na terenie miasta do 2007 roku prowadzona była akcyjna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, organizowana przez Urząd Miasta w Ząbkach. Akcja przeprowadzana była raz w roku – wiosną (marzec-kwiecień) lub jesienią (wrzesień – październik). Wyznaczane były po cztery terminy zbiórki dla różnych dzielnic miasta. Od 2008 roku nastąpiła zmiana - odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny jest zbierany raz w miesiącu w czasowym punkcie zbierania odpadów na terenie Zlewni ul. Piłsudskiego. Mieszkańcy mogą w jedną sobotę każdego miesiąca (maj - grudzień) przywozić tego typu odpady bezpłatnie. Odbioru odpadów wielkogabarytowych dokonuje firma wyłoniona w drodze przetargu (w 2008 roku była to firma Jurant S.C.). Odpady wielkogabarytowe zbierała także firma Sita Polska Sp. z o.o.

Na terenie Ząbek zbierano selektywnie odpady niebezpieczne z podgrupy 16 06 – baterie i akumulatory. Zbiórkę prowadziła firma AG Complex z Warszawy. W akcję selektywnego zbierania włączyły się również placówki oświatowe – szkoła zbiera baterie w pięciu punktach na terenie miasta: Urząd Miasta, biblioteka, sklep papierniczy, poczta, sklep spożywczy, a następnie oddaje do Ekodomku przy Centrum IKEA.

Zielonka

Na terenie gminy Zielonka od 2002 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Początkowo zbierano dwie frakcje - tworzywa sztuczne i szkło, z czasem dołączono pojemniki na papier i tekstylia. Obecnie selektywna zbiórka obejmuje siedem frakcji odpadów: szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale (zbierane w punktach skupu), odpady wielkogabarytowe, odpady niebezpieczne (baterie i akumulatory) oraz tekstylia. Zbiórką tekstyliów zajmuje się PCK, do którego należą pojemniki na te odpady. Brak informacji na temat ilości zebranych w ten sposób odpadów. Zbierane są także odpady zielone z terenów publicznych.

W zabudowie wielorodzinnej selektywna zbiórka odpadów (tworzywa sztuczne, szkło i papier) prowadzona jest metodą pojemnikową. Do zbiórki tworzyw sztucznych wykorzystywane są pojemniki o pojemności 2,5 m³ w ilości 8 sztuk, do zbiórki szkła pojemniki o pojemności 1,5 m³ w ilości 6 sztuk oraz pojemniki do zbierania papieru o pojemności 2,5 m³. W 2007 roku pojemniki ustawione były na terenie Osiedla „Poligon” oraz na terenie Osiedla „Długa”. Pojemniki opróżniane są raz w tygodniu, a w przypadku nagłej potrzeby na każde polecenie przedstawiciela Urzędu Miasta w Zielonce.

W zabudowie jednorodzinnej prowadzona jest selektywna zbiórka metodą workową, obejmująca zbieranie tworzyw sztucznych, szkła i papieru. Zasady selektywnego gromadzenia odpadów określa szczegółowo Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie Zielonka. Każda posesja została wyposażona w zestaw kolorowych, przezroczystych worków polietanowych PE-HD:

- worki o pojemności 110 l, kolor żółty – na tworzywa sztuczne,
- worki o pojemności 80 l, kolor zielony – na szkło,
- worki o pojemności 110, kolor niebieski – na papier i tekturę.

Za każdy wystawiony worek właściciel nieruchomości otrzymuje nieodpłatnie worek na wymianę. Na workach wyszczególnione są rodzaje odpadów, jakie powinny się w nich znaleźć, a także telefony do Urzędu Miasta i firmy realizującej zadanie (wyłoniona z przetargu ogłaszanego corocznie). W 2008 roku odpady zebrane selektywnie odbierała firma AG Complex z Warszawy. W celu sprawnego odbioru worków, miasto Zielonka podzielono na 3 rejony:

- REJON 1 - od torów kolejowych w kierunku północnym.
- REJON 2 – od torów kolejowych do ul. Wyszyńskiego i ul. Poniatowskiego.
- REJON 3 – od ul. Wyszyńskiego i ul. Poniatowskiego w kierunku południowym.

Na terenie miasta prowadzona jest akcyjna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, organizowana przez Urząd Miasta. Akcja przeprowadzana jest raz w roku – wiosną (marzec- kwiecień) lub jesienią (wrzesień – październik). Wyznaczane są po cztery terminy zbiórki dla różnych dzielnic miasta. Odbioru odpadów wielkogabarytowych dokonuje firma wyłoniona w drodze przetargu.

Na terenie Zielonki zbierano selektywnie odpady niebezpieczne o kodzie 20 01 33, 20 01 34 oraz z podgrupy 16 06 – baterie i akumulatory. Zbiórkę prowadziła firma AG Complex z Warszawy. Pojemniki na te odpady znajdują się w szkołach, przedszkolach oraz na terenie Wodociągowo – Kanalizacyjnego Gospodarstwa Pomocniczego przy ul. Krzywej 18.

Tabela 10. Ilości i rodzaje odpadów zebranych selektywnie w latach 2007 - 2008

Rodzaj frakcji	Rok	Ilość zebrana [Mg]												Razem
		Dąbrówka	Jadów	Klembów	Kobyłka	Marki	Poświętne	Radzymin	Strachówka	Tłuszcz	Wołomin	Ząbki	Zielonka	
Papier i tektura	2007	6,56	4	-	82,07	520,38	2,5	43	-	1,08	790,85	284	128,9	1863,34
	2008	2,1	13,47	40,5	95,29	202,7	3,4	56,6	1,83	3,48	638,08	279	164,1	1500,55
Szkło	2007	19,86	31	62	222,13	207,6	8	113	-	3,63	746,93	238	164,66	1816,81
	2008	77,5	41,32	68,2	233,13	178,88	15,9	175,81	0,42	28	671,78	199	251,3	1941,24
Tworzywa sztuczne	2007	28,64	4	18,7	51,66	65,9	7,2	29	-	1,46	596,45	192	73,84	1068,85
	2008	8,72	4,46	10,6	230,7	50,02	3,4	33,5	0,15	0,79	589,98	19	48,08	999,4
Metale	2007	4,62	-	-	8,4	0,98	4	9	-	0,05	32,63	3	4,26	66,94
	2008	5,2	-	-	2,4	51,7	2,5	10,81	-	0,14	21,04	0,1	3,36	97,25
Odpady wielkogabarytowe	2007	1,85	-	16,7	23,5	19,81	-	-	-	0,15	89,6	bd	-	151,61
	2008	3,7	-	-	74,3	38,6	-	17,76	-	3,37	142,26	70	-	349,99
Odpady niebezpieczne	2007	2,08	-	-	110,44	0,37	-	-	-	-	11,12	0,5	30,32	154,83
	2008	2,6	-	-	138,2	30,27	-	0,1	-	-	1,12	1,26	45	218,55
Odpady zielone	2007	22,87	-	-	-	17,4	-	-	-	-	518,6	-	-	558,87
	2008	-	53,12	-	42,6	10,94	-	-	-	2	480,97	-	122,47	712,1
Tekstylia	2007	-	-	-	3,27	23,953	-	-	-	-	-	-	-	27,223
	2008	-	-	-	4,3	-	-	-	-	-	-	-	-	4,3
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	2007	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,76	-	10,3	14,06
	2008	-	-	-	-	-	-	4,77	-	-	34,4	-	10,3	49,47
Drewno	2007	-	-	-	-	2,788	-	-	-	-	-	28,41	-	31,198
	2008	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,13	-	67,13
Zmieszane odpady opakowaniowe	2007	-	-	-	-	1,14	-	-	-	-	-	-	-	1,14
	2008	-	-	-	-	63,24	-	-	-	-	-	50,29	-	113,53
Opakowania wielomateriałowe	2007	-	-	-	-	21,78	-	-	-	-	-	-	-	21,78
	2008	-	-	-	-	94,14	-	-	-	-	-	-	-	94,14
Razem w 2007 roku		86,48	39	97,4	501,47	882,101	21,7	194	0	6,37	2789,94	745,91	412,28	5776,651
Razem w 2008 roku		106,38	116,37	119,3	902,99	1240,87	27,7	342,35	2,4	38,86	2579,63	969,78	773,51	7220,14

źródło: ankietyzacja gmin

Ilości i rodzaje odpadów z selektywnej zbiorki zebranych na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2004– 2008 przedstawia poniższa tabela (według ankietyzacji gmin).

Tabela 11. Ilość zebranych odpadów w wyniku selektywnej zbiorki na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2004 - 2008

Rodzaj frakcji	Odpady zebrane selektywnie (Mg)				
	2004	2005	2006	2007	2008
Szkło	771,3	1 597,8	2 128,7	1816,81	1941,24
Tworzywa sztuczne	462,4	743,1	1 853,8	1068,85	999,4
Papier i tektura	183,1	517,8	731,6	1863,34	1500,55
Metale	13,4	21,9	22	66,94	97,25
Odpady zielone	25	25	25,03	558,87	712,1
Odpady wielkogabarytowe	87,8	96,2	100,4	151,61	349,99
Odpady niebezpieczne ze strumienia odpadów komunalnych	0,2	0,3	2,1	154,83	218,55
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	-	-	-	14,06	49,47
Drewno	-	-	-	31,198	67,13
Zmieszane odpady opakowaniowe	-	-	-	1,14	113,53
Opakowania wielomateriałowe	-	-	-	21,78	94,14
Tekstylia	-	-	-	27,223	4,3
Razem	1 568,2	3 027,1	4 899,63	5776,651	7220,14

źródło: ankietyzacja gmin

Z powyższej tabeli wynika, że ilość selektywnie zbieranych odpadów na terenie powiatu wołomińskiego systematycznie wzrasta. W 2007 roku zebrano w ten sposób 5 776,6 Mg odpadów, a w 2008 roku – 7220,14 Mg odpadów. Ilość selektywnie zbieranych odpadów komunalnych na terenie powiatu wołomińskiego wzrasta sukcesywnie – w 2004 roku zebrano selektywnie 1 568,2 Mg odpadów, a w 2008 roku – 7220,14 Mg, czyli ponad czterokrotnie więcej.

Odsetek odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do odpadów zebranych ogółem wynosił w 2007 roku 14,5%, a w 2008 roku – 16,8%.

W masie zebranych selektywnie odpadów najwyższy udział w 2008 roku miało szkło, a następnie papier i tektura oraz tworzywa sztuczne. Należy podkreślić, że gminy nie posiadają pełnej informacji o ilości odpadów zebranych selektywnie – np. tekstylia zbierane są przez firmę Wtórpol oraz PCK, które nie zawsze przekazują gminom sprawozdania o zebranych ilościach. Także metale zbierane są w punktach skupu surowców wtórnych, które nie przekazały informacji o zebranych ilościach, traktując to często jako tajemnicę handlową. W wielu przypadkach gminy miały problem z zakwalifikowaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – niektóre z nich klasyfikowały go jako odpady niebezpieczne, a część z nich jako odpady inne niż niebezpieczne. Stąd wynikała tak wysoka masa odpadów niebezpiecznych zebranych na terenie powiatu.

Wskaźnik zbieranych selektywnie odpadów na jednego mieszkańca powiatu wynosi:

- 2004 r. – 8 kg/M
- 2005 r. – 15 kg/M
- 2006 r. – 24 kg/M
- 2007 r. – 28 kg/M
- 2008 r. – 35 kg/M

Należy podkreślić, że niektóre gminy – Wołomin, Marki, Ząbki – osiągnęły bardzo wysokie poziomy selektywnego zbierania odpadów. Przykładowo, w gminie Wołomin wynosi on 20% wszystkich zebranych odpadów, a wskaźnik selektywnego zbierania na jednego mieszkańca wynosi 55 kg/M.

Tabela 12. Ilości odpadów zebranych selektywnie na terenie poszczególnych gmin w latach 2004 - 2008

Lp.	Gmina	Ilości zebranych selektywnie odpadów w Mg				
		2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	480	670	880	86,48	106,38
2	Jadów	0	6,1	25,2	39	116,37
3	Klembów	24,5	26,7	32,7	97,4	119,3
4	Kobyłka	340,8	524,2	401,02	501,47	902,99
5	Marki	126	165,2	213,9	882,101	1240,87
6	Poświętne	21,2	23	20,9	21,7	27,7
7	Radzymin	106,5	136,7	190,6	194	342,35
8	Strachówka	0	0	0	0	2,4
9	Tłuszcz	0	0	0	6,37	38,86
10	Wołomin	55	781	1 642,2	2789,94	2579,63
11	Ząbki	202	370,8	902,7	745,91	969,78
12	Zielonka	187,2	313,6	583,7	412,28	773,51

źródło: ankietyzacja gmin

W poszczególnych gminach rozszerza się zakres selektywnej zbiórki, wzrasta również ilość pojemników przeznaczonych do tego celu.

2.1.3. Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych

Źródłami powstawania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz instytucje użyteczności publicznej. Zgodnie z przyjętymi w Planie wskaźnikami, w 2006 roku wytworzono na terenie powiatu około 282 Mg odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (bez azbestu). W 2006 roku zbierane były następujące rodzaje odpadów niebezpiecznych: przeterminowane lekarstwa, baterie i akumulatory, świetlówki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte tonery.

Zbiórkę odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych prowadziły gminy: Dąbrówka, Kobyłka, Marki, Wołomin, Ząbki Zielonka. Pozostałe gminy miały zamiar wdrożyć zbiórkę w 2009 roku.

W 2007 roku zebrano selektywnie 154,83 Mg tych odpadów. W 2008 roku zebrano 252,41 Mg odpadów niebezpiecznych. Dla porównania, ilość odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych zbieranych w 2002 roku wyniosła 0,971 Mg. Duża część zebranych odpadów niebezpiecznych to zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Tabela 13. Ilości odpadów niebezpiecznych zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Ilości odpadów wielkogabarytowych zebrane w Mg	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	2,08	2,06
2	Jadów	-	-
3	Klembów	-	-
4	Kobyłka	110,44	138,2
5	Marki	0,37	30,27
6	Poświętne	-	-
7	Radzymin	-	0,1
8	Strachówka	-	-
9	Tłuszcz	-	-
10	Wołomin	11,12	35,52
11	Ząbki	0,5	1,26
12	Zielonka	30,32	45,0
Razem		154,83	252,41

źródło: ankietyzacja gmin

2.1.4. Odpady wielkogabarytowe

Na terenie ośmiu gmin powiatu – Dąbrówka, Klembowa, Kobyłka, Marek, Radzymina, Tłuszcz, Wołomina i Ząbek prowadzona jest zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Akcje przeprowadzane są raz lub dwa razy w roku – wiosną (marzec- kwiecień) i jesienią (wrzesień – październik). W Kobyłce, Tłuszczu, Zielonce i Wołominie odpady można było dowozić własnym transportem do punktów zbierania odpadów. Z terenów pozostałych gmin odpady są odbierane od mieszkańców przez firmy, z którymi mają podpisane umowy. W związku z tym brak jest dokładnych informacji co do ilości wywiezionych odpadów.

W 2007 roku zebrano łącznie 1151,61 Mg odpadów wielkogabarytowych, a w 2008 roku – 349,99 Mg.

Według prognoz, w 2006 roku wytworzono łącznie 3 200 Mg odpadów wielkogabarytowych. Zebrana w 2008 roku ilość stanowi 11% wytworzonej ilości.

Tabela 14. Ilości odpadów wielkogabarytowych zebranych w poszczególnych gminach w latach 2004 - 006

Lp.	Gmina	Ilości odpadów wielkogabarytowych zebrane w Mg				
		2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	-	-	-	1,85	3,7
2	Jaków	-	-	-	-	-
3	Klembów	-	-	-	16,7	-
4	Kobyłka	7,8	8,2	9,2	23,5	74,3
5	Marki	30	35	39,2	19,81	38,6
6	Poświętne	-	-	-	-	-
7	Radzymin	-	-	-	-	17,76
8	Strachówka	-	-	-	-	-
9	Tłuszcz	-	-	-	0,15	3,37
10	Wołomin	25	bd	25	89,6	142,26
11	Ząbki	-	-	-	-	70
12	Zielonka	25	26	27	-	-
Razem		87,8	69,2	100,4	151,61	349,99

źródło: ankietyzacja gmin

Część odpadów wielkogabarytowych (zużyte sprzęty gospodarstwa domowego AGD i RTV) jest przekazywana bezpośrednio sprzedawcy nowych produktów – ilości te nie są rejestrowane na poziomie gmin, a w związku z tym nie jest możliwa ocena skali zjawiska nawet w tych gminach, w których przeprowadzano akcję odbioru odpadów wielkogabarytowych. Ponadto, częstą praktyką jest pozbywanie się niepotrzebnych mebli i sprzętu na zasadzie odsprzedawania go lub odstępowania potrzebującym osobom. Świadczy o tym ilość ogłoszeń prasowych lub internetowych w prasie lokalnej i ogólnopolskiej oraz w wyspecjalizowanych internetowych serwisach aukcyjnych.

2.1.5. Odpady opakowaniowe

Według informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego oraz informacji uzyskanej z gmin na terenie powiatu wołomińskiego zebrano następujące ilości odpadów opakowaniowych:

Tabela 15. Odpady opakowaniowe zebrane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2004 - 2008

Lp	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość odpadów zebranych w Mg				
			2004	2005	2006	2007	2008
1.	150101	Opakowania z papieru i tektury	1 679,1	1530,8	703,4	2329,2	1954,2
2.	150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	405,8	471,2	217,3	3196,84	354,21

Lp	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość odpadów zebranych w Mg				
			2004	2005	2006	2007	2008
3.	150103	Opakowania z drewna	1383,8	739,1	1171,6	2472,5	952,89
4.	150104	Opakowania z metali	45,5	19,9	17,8	32,5	113,39
5.	150105	Opakowania wielomateriałowe	58,5	35,4	0	12,28	94,15
6.	150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	70,1	45,6	0	55,24	13,6
7.	150107	Opakowania ze szkła	510,4	11,5	0,5	69,6	129,87
8.	150110*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)	1,961	3,535	2,788	43,447	28,07
9.	150111*	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi	0	0	0,017	-	-
Razem			2476,1	2857	2113,405	8211,6	3640,4

źródło: WBGO

W 2007 roku zebrano 8 211,6 Mg odpadów opakowaniowych, w 2008 roku – 3 640,4 Mg. Informacje za 2008 rok są niepełne – w chwili wykonywania sprawozdania informacje w WBGO nie były jeszcze kompletne i zweryfikowane.

W największej ilości zbierane są opakowania z tworzyw sztucznych, papieru i tektury oraz drewna. W 2007 roku zebrano 43,447 Mg odpadów opakowaniowych zawierających substancje niebezpieczne, a w 2008 roku – 28,07 Mg.

Analizując system gospodarowania odpadami opakowaniowymi w latach 2007-2008, można zauważyć, że opiera się on na dwóch zasadniczych filarach:

- odpowiedzialności przedsiębiorców wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach, za osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu (wynikającej bezpośrednio z Ustawy z dnia 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych – Dz. U. nr 63 poz. 638 z późn zm.),
- obowiązku gmin do organizowania selektywnej zbiórki odpadów w celu ich odzysku, w tym recyklingu.

Analizując miejsca wytwarzania odpadów opakowaniowych, można mówić o trzech źródłach wywarzania odpadów opakowaniowych:

- gospodarstwa domowe – odpady zbierane selektywnie są klasyfikowane w grupie 20 lub są zbierane w zmieszanych odpadach komunalnych;
- infrastruktura handlowa – supermarkety, sklepy, magazyny itp. – odpady te stanowią głównie odpady z grupy 15;
- infrastruktura przemysłowa - odpady te stanowią głównie odpady z grupy 15.

Niemożliwe było przedstawienie ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych, pozyskanych w wyniku selektywnej zbiórki odpadów prowadzonej przez gminy w latach 2007 – 2008. Część z nich nie dostarczyła materiałów, z których wynikałby sposób postępowania z odpadami opakowaniowymi.

Ponadto, gminy najczęściej przedstawiały dane z pozyskiwania odpadów opakowaniowych metodą selektywnej zbiórki w pojemnikach, a w tym przypadku nie można określić, jaki procent zebranych odpadów stanowią odpady opakowaniowe. Brak również kompletnej informacji od przedsiębiorców oraz organizacji odzysku.

2.1.6. Komunalne osady ściekowe

Osady ściekowe powstające w komunalnych oczyszczalniach ścieków klasyfikowane są w strumieniu odpadów z grupy 19.

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje 16 oczyszczalni ścieków. Wykaz oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wykaz oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina, miejscowość	Maksymalna ilość oczyszczanych ścieków [m ³ /d]
1.	Dąbrówka	300
2.	Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych ul. Napoleona 2, Kobyłka	20,8
3.	Zakład Anten „ZANTEN” ul. Nadmeńska 14 Kobyłka	8,8
4.	Radzymin ul. Weteranów 99	100
5.	Tłuszcz Oczyszczalnia Biologiczna ul. Wiejska	800
6.	Tłuszcz oczyszczalnia kontenerowa	50
7.	KRYM Leśniakowizna gm. Wołomin	1050
8.	Radzymin Coca-Cola	40
9.	Oczyszczalnia ścieków w Woli Rasztońskiej	2,3
10.	Zakładowa oczyszczalnia ścieków Stolarzki Wołomin	16,7
11.	Jednostka Wojskowa 12-30 (gm. Zielonka)	50
12.	Jednostka Wojskowa w Zielonce	54,2
13.	Osiedlowa oczyszczalnia ścieków os. Wolność (gm. Zielonka)	30
14.	Oczyszczalnia ścieków w Zakładach Mięsnych „Jadów”	100 m ³ /d
15.	Oczyszczalnia Domu Konferencyjnego PKO BP S.A. (poletko osadowe)	13,5 m ³ /d
16.	Oczyszczalnia na terenie obiektu Radiokomunikacji Satelitarnej w Porębach Leśnych, gm. Strachówka	1,5 m ³ /d
17.	Oczyszczalnia ścieków BIO-PAK w Klembowie	25

Na podstawie informacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie i zarządzających obiektami ustalono, że w 2007 roku na terenie powiatu wołomińskiego wytworzono 9437,54 Mg komunalnych osadów ściekowych. W 2008 roku wytworzono 7991,57 Mg. Największym wytwórcą osadów ściekowych jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wołominie, eksploatujące oczyszczalnię ścieków Krym.

W poniższej tabeli przedstawiono ilości osadów ściekowych wytworzone na terenie każdej z gmin powiatu w latach 2007 – 2008.

Tabela 17. Ilości osadów ściekowych wytworzonych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Ilości osadów ściekowych wytworzonych w Mg	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	67	192,4
2	Jadów	-	-
3	Klembów	-	-
4	Kobyłka	-	-
5	Marki	-	-
6	Poświętne	-	-
7	Radzymin	1400	-
8	Strachówka	-	-

Lp.	Gmina	Ilości osadów ściekowych wytworzonych w Mg	
		2007 r.	2008 r.
9	Tuszczy	569,54	399,17
10	Wołomin	7334	7330
11	Ząbki	-	-
12	Zielonka	67	70
Razem		9437,54	7991,57

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ilości i sposobów postępowania z osadami ściekowymi w niektórych gminach powiatu wołomińskiego. Wykorzystano informacje od gmin, które przekazały szczegółowe dane o oczyszczalniach funkcjonujących na ich terenie.

Radzymin

Na terenie gminy Radzymin znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków:

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków eksploatowana przez Miejski Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Administracji.

Przepustowość oczyszczalni wynosi 2080 m³/d. Do oczyszczalni trafiają ścieki z terenu gmin Radzymin, Kobylka, Wołomin, Marki (50% ogólnej ilości dowożonych ścieków stanowią ścieki z gminy Wołomin), a także ścieki z przemysłu spożywczego (ok. 20% całkowitej ilości).

Odpady typu: skratki i piasek z piaskowników składowane są na składowisku odpadów komunalnych, natomiast osady ściekowe po zagęszczeniu, stabilizacji tlenowej i odwodnieniu, wykorzystywane są do nawożenia w rolnictwie i do rekultywacji.

Wzrost ilości osadów ściekowych związany jest z rozbudową kanalizacji na terenie gminy Radzymin i coraz większą liczbą mieszkańców podłączonych do kanalizacji, co skutkuje większą ilością odprowadzanych i oczyszczanych ścieków.

Według opinii Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa o wartości nawozowej i możliwości przyrodniczego wykorzystania osadu ściekowego z Miejskiego Zakładu Wodociągów, Kanalizacji i Administracji Budynków Komunalnych w Radzyminie osad zawiera znaczące z punktu widzenia nawozowego zawartości azotu, fosforu, wapnia i magnezu i substancji organicznej. W porównaniu do wartości nawozowej obornika osad zawiera w suchej masie ponad 3 razy więcej azotu, ponad 4 razy więcej fosforu, 2,5 razy więcej wapnia, taką samą ilość magnezu i zbliżoną do obornika zawartość substancji organicznej. Zawartość metali ciężkich występuje w stężeniach poniżej norm ustalonych dla osadów i odpadów kwalifikowanych do rolniczego wykorzystywania. Właściwości fizyczne osadu należy ocenić jako bardzo dobre.

Wyniki badań wskazują na dużą wartość nawozową osadu i przydatność do celów nawozowych, lecz tylko w polowej uprawie roślin. Nie należy natomiast stosować osadu w ogródkach działkowych, na plantacjach warzyw i roślin sadowniczych, głównie (z powodu braku możliwości wymieszania z glebą) na trwałych użytkach zielonych (łąki, pastwiska) oraz na trawach i mieszkankach traw z motylkowatymi w uprawie polowej. Poza wymienionymi wyżej zastrzeżeniami, osad może być stosowany pod wszystkie rośliny i na wszystkich glebach w maksymalnej dawce 4,0 t/ha suchej masy jeden w tym samym polu w ciągu 2 lat. Podobnie jak na użytkach rolnych, osad po zastosowaniu należy wymieszać z glebą.

Oczyszczalnia posiada zezwolenie na wykorzystywanie osadów ściekowych w tych celach. Cała ilość powstających osadów ściekowych jest wykorzystywana w celach rolniczych.

Oczyszczalnia ścieków przemysłowych Coca-Cola Beverages Polska Sp. z o.o.

Oczyszczalnia zlokalizowana jest w północno-zachodniej części miasta Radzymin, na terenie przemysłowym. Funkcjonuje od 1992 roku. Do oczyszczalni w głównej mierze trafiają ścieki przemysłowe - 99%, ścieki komunalne stanowią zaledwie ok. 0,1% całej ilości ścieków. Przepustowość oczyszczalni wynosi 1000 m³/d. Oczyszczone ścieki trafiają do rzeki Beniaminówka. Powstające w oczyszczalni odpady typu skratki są składowane na terenie oczyszczalni. Powstałe osady ściekowe w ilości 103,2 Mg/rok, po stabilizacji tlenowej, odwodnieniu w wirówkach są kompostowane, składowane lub wykorzystywane do rekultywacji gruntów. Badania właściwości osadów ściekowych przeprowadzane są dwa razy w roku. Ocena przydatności nawozowej badanych osadów jest pozytywna, ze względu na znaczące z punktu widzenia przyrodniczego zawartości azotu, fosforu, wapnia, magnezu i substancji organicznej. Jednak ze względu na charakter oczyszczanych ścieków, oczyszczalnia uzyskała pozwolenie do zastosowania osadów ściekowych tylko do rekultywacji gruntów.

Tłuszcz

Na terenie gminy Tłuszcz funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: oczyszczalnię biologiczną przy ul. Wiejskiej 56 o przepustowości 800 m³/d wraz ze zlewnią ścieków dowożonych ze zbiorników bezodpływowych. Miasto Tłuszcz posiada również niewielką oczyszczalnię kontenerową o wydajności 50 m³/d, wykorzystywaną dla potrzeb budownictwa komunalnego. Na terenie gminy funkcjonuje również 7 przydomowych oczyszczalni ścieków.

W 2007 roku w obiektach tych wytworzono 569,54 Mg osadów ściekowych, a w 2008 roku - 399,17 Mg. Osady, po odwodnieniu na prasie taśmowej, zostały wykorzystane w ilości 125 Mg do nawożenia gleby przez rolnika z gminy Tłuszcz (miejscowość Wagan) oraz w ilości 477,81 Mg przez podmiot gospodarczy – Eko-Erde Sp. z o.o. z Marek, który stosuje osady ściekowe jako dodatek do kompostowania odpadów zielonych.

Skratki i zawartość piaskownika są utylizowane na składowisku odpadów poza terenem gminy Tłuszcz.

Wołomin

Na terenie gminy Wołomin funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków.

Głównym wytwórcą osadów ściekowych jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Wołominie przy ul. Granicznej 1, które zarządza oczyszczalnią „Krym”. Główne odpady z oczyszczalni to osad z piaskownika i nadmierny osad z reaktora biologicznego. Powstający osad nadmierny z reaktora biologicznego trafia do zbiorników zagęszczających. W zbiornikach tych objętość osadu zmniejszana jest 2 – 4 krotnie. Wstępnie zagęszczony osad podawany jest do wirówki dekantacyjnej w celu mechanicznego odwodnienia. Proces ten jest wspomagany flokulantem. Po zagęszczeniu osad ma 82 – 83 % poziomu uwodnienia. Następnie, tak uwodniony osad kierowany jest do mieszarki z dozownikiem wapna. Osad po całkowitym procesie odwodnienia zawiera 78 – 80 % wody. Pierwotnym miejscem magazynowania osadu przed jego wywozem na składowisko lub dla celów rekultywacyjnych – w rolnictwie, jest teren oczyszczalni ścieków. Przejściowy czas magazynowania odwodnionego osadu nadmiernego i zawartości piaskownika wynosi od 2 dni do 4 miesięcy. W latach poprzednich osady ściekowe z oczyszczalni ścieków były składowane na składowisku w Wołominie. W 2003 r. stosownie do aktualnego Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych, podjęto działania zmierzające do rolniczego wykorzystania osadów. Na podstawie wykonanych badań stwierdzono, że osady z oczyszczalni ścieków w Wołominie nadają się do wykorzystania rolniczego. Od 2002 r. osady ściekowe z oczyszczalni ścieków są w całości odbierane i wykorzystywane rolniczo. Odbiorcy odpadów m. in. z powiatu siedleckiego są użytkownikami znacznych terenów po byłych PGR i stosują odpady do podnoszenia żyzności użytkowanych gleb. Przed zastosowaniem odpady w rolnictwie poddaje się wapnowaniu. W dobrej praktyce rolniczej dodaje się również odpady organiczne,

wytwarzane w gospodarstwie. Wymieszane odpady są poddawane procesowi kompostowania w okresie 4 – 6 miesięcy.

Obecnie skratki i zawartość piaskownika są deponowane na składowisku.

Zielonka

Na terenie gminy Zielonka funkcjonują trzy lokalne oczyszczalnie ścieków. Większość ścieków komunalnych z terenu gminy przesyłane jest do oczyszczalni ścieków Czajka w Warszawie.

W 2007 roku wytworzono około 67 Mg odwodnionych osadów ściekowych oraz 400 m³ osadów ściekowych, w stanie płynnym.

Źródłem powstawania osadów ściekowych w gminie Zielonka są :

Oczyszczalnia ścieków w Jednostce Wojskowej 12-30

Typ oczyszczalni: mechaniczno-biologiczna. Składa się z trzech ciągów S 400. Rocznie powstaje około 27 Mg osadów ściekowych. Po wstępnym przygotowaniu (poletka osadowe) część osadów ściekowych jest wykorzystywana na terenie jednostki, a pozostała odbierana jest przez firmy zajmujące się unieszkodliwianiem (osad odbierany jest przez firmę AVAS). Obecnie planowana jest modernizacja oczyszczalni m.in. zakup prasy do osadów co pozwoli na zmniejszenie stopnia uwodnienia i zmniejszy ilość powstających osadów.

Oczyszczalnia ścieków w Jednostce Wojskowej w Zielonce

Typ - mechaniczno – biologiczna, pracująca na złożu biologicznym – koksowym. Oczyszczalnia ścieków przyjmuje ścieki komunalne od około 300 osób. Rocznie powstaje ok. 40 Mg osadów ściekowych, który po odwodnieniu na poletkach osadowych jest wykorzystywany jako nawóz (do nawożenia trawników na terenie jednostki).

Osiedlowa oczyszczalnia ścieków os. Wolność

Typ - mechaniczno-biologiczna. Składa się z dwóch osadników Imhoffa i dwóch reaktorów, umieszczona jest na osiedlu Wolność, obsługuje ok. 2500 mieszkańców. Miesięcznie powstaje około 400 m³ osadów ściekowych, w stanie płynnym wywożone są do innych oczyszczalni w celu dalszej przeróbki.

Oczyszczalnie lokalne w większości wywożą okresowo nadmierny osad do oczyszczalni zbiorczych do przerobu bądź wykorzystują osad odwodniony we własnym zakresie (nawożenie, plantowanie terenu) bez wykazywania w sprawozdawczości.

Osady ściekowe wytwarzane na terenie powiatu wykorzystywane są głównie przyrodniczo: w rolnictwie, do rekultywacji gruntów lub jako dodatek do kompostu. Skratki oraz zawartość piaskowników deponowane są na składowiskach odpadów.

Poniżej przedstawiono ilości osadów ściekowych wykorzystanych przyrodniczo z uwzględnieniem miejsca ich zastosowania:

Tabela 18. Masa zastosowanych komunalnych osadów ściekowych z uwzględnieniem miejsca ich zastosowania w latach 2007 – 2008

Gmina	Masa osadów (Mg) Powierzchnia (ha)	Rok	
		2007	2008
Zielonka	66745 19	45183 9	21561 9

Gmina	Masa osadów (Mg)	Rok	
		2007	2008
Tłuszcz	969	603	366
	4	2	2
Marki	135	18	117
	0	0	0
Wołomin	2	0	2
	8	0	8

źródło: WBGO

Na terenie powiatu w latach 2007 – 2008 osady ściekowe wykorzystywane były przez następujące podmioty:

- Eko – Erde Sp. z o.o., ul. Lisa Kuli 25, 05-270 Marki
- Stolarka Wołomin SA, ul. Geodetów 2, 05-200 Wołomin
- Lipiński Jerzy, Wagan 1, 05-240 Tłuszcz
- Kowalczyk Zbigniew / 001093676, ul. Mazowiecka 124, 05-240 Tłuszcz
- Prywatny Zakład Handlowo Transportowy DAR-TRANS Dariusz Sobota, ul. Szkolna 1, 05-091 Ząbki

2.2. Odpady z sektora gospodarczego

W celu analizy trendu w zakresie wytwarzania odpadów w sektorze gospodarczym posłużono się informacjami przekazanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Poniżej przedstawiono ilości i rodzaje odpadów z sektora gospodarczego wytworzone na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 – 2008.

Tabela 19. Ilości i rodzaje z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
<i>Grupa 02 -Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności</i>				
1.	Odpadowa masa roślinna	020103	10	-
2.	Odpady z mycia i przygotowywania surowców	020201	0,65	0,3
3.	Odpadowa tkanka zwierzęca	020202	99,2	29,055
4.	Surowce i produkty nie nadające się do spożycia i przetwórstwa	020203	196,2	150,668
5.	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków	020204	108	94,903
6.	Odpadowa tkanka zwierzęca stanowiąca materiał szczególnego i wysokiego ryzyka, w tym odpady z produkcji pasz mięsno-kostnych inne niż wymienione w 02 02 80	020281	38,2	28,806
7.	Wytłoki, osady i inne odpady z przetwórstwa produktów roślinnych (z wyłączeniem 02 03 81)	020380	0,6	0,38
8.	Surowce i produkty nieprzydatne do spożycia i przetwórstwa	020601	346,2	-
9.	Inne nie wymienione odpady	020699	82,4	65,2
10.	Surowce i produkty nie przydatne do spożycia i przetwórstwa	020704	803,3	861,38
11.	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków	020705	317,9	728,89
12.	Inne nie wymienione odpady	020799	0,5	-
<i>Razem grupa 02:</i>			<i>2003,15</i>	<i>1959,582</i>
<i>Grupa 03 -Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury</i>				
13.	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	030105	4 223,50	83,8
14.	Odpady z sortowania papieru i tektury przeznaczone do recyklingu	030308	-	271,155
15.	Inne nie wymienione odpady	030399	1 148,60	-
<i>Razem grupa 03:</i>			<i>5 372,10</i>	<i>354,955</i>

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
Grupa 04 - Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego				
16.	Odpady z przetworzonych włókien tekstylnych	040222	5,4	5,06
<i>Razem grupa 04:</i>			5,4	5,06
Grupa 06 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej				
17.	Odpady zawierające rtęć	060404*	0,026	0,0014
<i>Razem grupa 06:</i>			0,026	0,0014
Grupa 07 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej				
18.	Inne pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne	070108*	79,87	74,57
19.	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecze macierzyste	070204*	0,061	-
20.	Odpady tworzyw sztucznych	070213	1 369,50	126,971
21.	Odpady z dodatków zawierające substancje niebezpieczne (np. plastyfikatory, stabilizatory)	070214*	5,71	-
22.	Odpady zawierające silikonu inne niż wymienione w 07 02 16	070217	5,2	-
23.	Inne nie wymienione odpady	070299	1,2	0,006
24.	Zwroty kosmetyków i próbek	070681	4,1	9,74
25.	Inne nie wymienione odpady	070699	0,1	0,791
<i>Razem grupa 07:</i>			1465,741	212,078
Grupa 08 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich				
26.	Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080111*	7,94	14,636
27.	Odpady farb i lakierów inne niż wymienione w 08 01 11	080112	0,1	-
28.	Szlamy z usuwania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080113*	1,2	2,26
29.	Odpady z usuwania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080117*	0,1	0,043
30.	Zawiesiny wodne farb lub lakierów inne niż wymienione w 08 01 19	080120	0,6	0,41
31.	Zmywacz farb lub lakierów	080121*	1,91	2,64
32.	Odpady farb drukarskich zawierające substancje niebezpieczne	080312*	63,197	48,97
33.	Odpady farb drukarskich inne niż wymienione w 08 03 12	080313	40,5	15,385
34.	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	080317*	0,007	0,096
35.	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	080318	0,2	21,3476
36.	Odpadowe kleje i szczeliwa inne niż wymienione w 08 04 09	080410	-	0,02
37.	Odpady ciekłe klejów lub szczeliw zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080415*	2,81	-
<i>Razem grupa 08:</i>			118,564	105,8076
Grupa 09 - Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych				
38.	Wodne roztwory wywoływaczy i aktywatorów	090101*	2,46	2,17
39.	Wodne roztwory wywoływaczy do płyt offsetowych	090102*	5,43	2,42
40.	Roztwory utrwalaczy	090104*	2,745	2,47
41.	Błony i papier fotograficzny zawierające srebro lub związki srebra	090107	0,7	0,26
<i>Razem grupa 09:</i>			11,335	7,32
Grupa 10 - Odpady z procesów termicznych				
42.	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	100101	3 451,10	146,05
43.	Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	100180	2 130,00	4 480,00
44.	Wybrakowane wyroby żeliwne	100980	-	0,615
45.	Szkoło odpadowe inne niż wymienione w 10 11 11	101112	26,1	-
46.	Cząstki i pyły	101203	21	-
47.	Wybrakowane wyroby ceramiczne, cegły, kafle i ceramika budowlana (po przeróbce termicznej)	101208	1 156,50	610,36
48.	Odpady betonowe i szlam betonowy	101314	4,7	16,1

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
49.	Wybrakowane wyroby	101382	2	0,03
<i>Razem grupa 10:</i>			6 791,40	5253,155
Grupa 11 - Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych				
50.	Osady i szlamy z fosforanowania	110108*	10	40
<i>Razem grupa 11:</i>			10	40
Grupa 12 - Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych				
51.	Odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów	120101	50,2	30,44
52.	Cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	120102	2,1	0,035
53.	Odpady z toczenia i piłowania metali nieżelaznych	120103	0	0,32
54.	Cząstki i pyły metali nieżelaznych	120104	0,8	1,3
55.	Odpady z toczenia i wygładzania tworzyw sztucznych	120105	13	-
56.	Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali nie zawierające chlorowców	120109*	0,09	0,53
57.	Odpady spawalnicze	120113	0,2	0,32
58.	Szlamy z obróbki metali zawierające substancje niebezpieczne	120114*	-	0,005
59.	Odpady poszlifierskie inne niż wymienione w 12 01 16	120117	109,1	1,33
60.	Zużyte materiały szlifierskie inne niż wymienione w 12 01 20	120121	9,9	31,1851
61.	Inne nie wymienione odpady	120199	432,8	0,047
<i>Razem grupa 12:</i>			618,19	65,5121
Grupa 13 - Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)				
62.	Emulsje olejowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130105*	0,22	0,73
63.	Mineralne oleje hydrauliczne nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130110*	8,779	3,467
64.	Oleje hydrauliczne łatwo ulegające biodegradacji	130112*	-	0,065
65.	Inne oleje hydrauliczne	130113*	0,2	0,6
66.	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130205*	15,973	34,179
67.	Syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130206*	0,07	0,07
68.	Oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe łatwo ulegające biodegradacji	130207*	-	0,072
69.	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130208*	84,186	18,06
70.	Syntetyczne oleje i ciecz stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła inne niż wymienione w 13 03 01	130308*	0,78	0,78
71.	Odpady stałe z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130501*	-	7,04
72.	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	130502*	26,54	28,16
73.	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	130507*	10,45	8,84
74.	Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130508*	45,201	47,61
75.	Olej opałowy i olej napędowy	130701*	0,009	0,006
<i>Razem grupa 13:</i>			192,408	149,679
Grupa 14 - Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)				
76.	Inne chlorowcoorganiczne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	140602*	0,651	0,687
77.	Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	140603*	4,156	8,357
78.	Szlamy i odpady stałe zawierające rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne	140604*	0,24	0,746
<i>Razem grupa 14:</i>			5,047	9,79
Grupa 15 - Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach				
79.	Opakowania z papieru i tektury	150101	2 329,23	1 954,24
80.	Opakowania z tworzyw sztucznych	150102	3 196,84	354,213

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
81.	Opakowania z drewna	150103	2 472,50	952,885
82.	Opakowania z metali	150104	32,5	113,393
83.	Opakowania wielomateriałowe	150105	10,5	0,0006
84.	Zmieszane odpady opakowaniowe	150106	54,1	0,07
85.	Opakowania ze szkła	150107	69,6	129,8708
86.	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)	150110*	43,447	28,0695
87.	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nie ujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	150202*	51,789	30,196
88.	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	150203	16,7	8,929
<i>Razem grupa 15:</i>			<i>8 277,21</i>	<i>3 571,87</i>
Grupa 16 - Odpady nie ujęte w innych grupach				
89.	Zużyte opony	160103	37,2	90,37
90.	Filtry olejowe	160107*	9,909	6,6309
91.	Elementy zawierające PCB	160109*	0,014	-
92.	Okładziny hamulcowe zawierające azbest	160111*	0,027	-
93.	Okładziny hamulcowe inne niż wymienione w 16 01 11	160112	0,2	0,289
94.	Płyny hamulcowe	160113*	0,357	2,371
95.	Płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje	160114*	1,51	0,28
96.	Płyny zapobiegające zamarzaniu inne niż wymienione w 16 01 14	160115	-	0,14
97.	Metale żelazne	160117	577,9	112,504
98.	Metale nieżelazne	160118	11,7	1,312
99.	Tworzywa sztuczne	160119	25	5,496
100.	Szkło	160120	37	30,505
101.	Inne nie wymienione elementy	160122	15,4	1,815
102.	Inne nie wymienione odpady	160199	2,2	0,382
103.	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	160211*	0,055	0,044
104.	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy ⁽¹⁾ inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	160213*	34,6282	3,2488
105.	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	160214	8,9	22,7205
106.	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte z zużytych urządzeń	160215*	4,066	0,01
107.	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	160216	21,9	8,682
108.	Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80	160304	75,9	11,078
109.	Produkty spożywcze przeterminowane lub nieprzydatne do spożycia	160380	275,5	250,062
110.	Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych	160506*	0,42	0,3885
111.	Baterie i akumulatory ołowiowe	160601*	19,142	29,394
112.	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	160602*	0,005	0,003
113.	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	160604	-	0,0469
114.	Selektywnie gromadzony elektrolit z baterii i akumulatorów	160606*	0,01	-
115.	Odpady zawierające ropę naftową lub jej produkty	160708*	50,293	-
116.	Chromiany (np. chromian potasowy, dwuchromian sodowy lub potasowy)	160902*	0,03	-
117.	Uwodnione odpady ciekłe zawierające substancje niebezpieczne	161001*	8,5	8,01
118.	Stężone uwodnione odpady ciekłe (np. koncentraty) inne niż wymienione w 16 10 03	161004	437,4	417
119.	Okładziny piecowe i materiały ogniotrwałe z procesów niemetalurgicznych inne niż wymienione w 16 11 05	161106	-	179,76

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
<i>Razem grupa 16:</i>			1655,166	1182,543
Grupa 17-Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)				
120	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	170101	7 311,87	7 797,90
121	Gruz ceglany	170102	102	133
122	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	170103	0,6	-
123	Inne nie wymienione odpady	170182	-	2 743,00
124	Drewno	170201	34	-
125	Tworzywa sztuczne	170203	0,3	-
126	Odpadowa papa	170380	1,7	5,75
127	Miedź, brąz, mosiądz	170401	44,1	0,065
128	Aluminium	170402	151	6,195
129	Ołów	170403	6,3	-
130	Cynk	170404	11,9	-
131	Żelazo i stal	170405	1 251,78	1 177,62
132	Mieszaniny metali	170407	1,3	1,85
133	Kable inne niż wymienione w 17 04 10	170411	71,2	-
134	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne (np. PCB)	170503*	0,5	-
135	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	170504	180 000,00	327 750,50
136	Materiały izolacyjne zawierające azbest	170601*	7,86	-
137	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	170604	6,3	7,727
138	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	170605*	7,06	78
<i>Razem grupa 17:</i>			189 009,77	339 701,61
Grupa 18 - Odpady medyczne i weterynaryjne				
139	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 01 03)	180101	-	0,018
140	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	180102*	1,799	1,507
141	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	180103*	44,135	47,2279
142	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03	180104	-	0,035
143	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180106*	0,116	0,352
144	Odpady amalgamatu dentystycznego	180110*	0,005	0,001
145	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 02 02)	180201	-	0,001
146	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	180202*	0,02	0,018
147	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180205*	0,001	0,001
148	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	180208	-	0,001
<i>Razem grupa 18:</i>			46,076	49,1619
Grupa 19 -Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych				
149	Szlamy z fizykochemicznej przeróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne	190205*	49,979	-
150	Szlamy z fizykochemicznej przeróbki odpadów inne niż wymienione w 19 02 05	190206	1 053,30	-

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
151	Skratki	190801	82,3	270,214
152	Zawartość piaskowników	190802	94	162,638
153	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze	190809	29,2	28,55
154	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda inne niż wymienione w 19 08 09	190810*	2,7	3,1
155	Inne nie wymienione odpady	190899	16,1	12,7
156	Nasycone lub zużyte żywice jonowymienne	190905	0,4	0,075
157	Roztwory i szlamy z regeneracji wymienników jonitowych	190906	8,4	8,4
158	Inne nie wymienione odpady	190999	-	0,49
159	Nasycone lub zużyte żywice jonowymienne	191004	59,8	-
160	Papier i tektura	191201	119	315,199
161	Metale żelazne	191202	96,7	159,11
162	Metale nieżelazne	191203	-	12,6
163	Tworzywa sztuczne i guma	191204	66,3	128,48
164	Szkoło	191205	42,3	101,81
165	Drewno inne niż wymienione w 19 12 06	191207	31,9	57,965
166	Minerały (np. piasek, kamienie)	191209	-	266,59
167	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	191212	898,9	1 515,68
<i>Razem grupa 19:</i>			<i>2651,279</i>	<i>3043,601</i>
Razem			219214,06	363789,03

**odpady niebezpieczne
źródło: WBG0*

W 2007 roku wytworzono na terenie powiatu wołomińskiego 219 214,06 Mg odpadów z sektora gospodarczego, a w 2008 roku – 363 789,03 Mg. W latach 2004 – 2006 ilość odpadów zewidencjonowana w sektorze gospodarczym wykazywała bardzo duże wahania – w 2004 roku wytworzono 242 927,8 Mg odpadów, w roku 2005 – 118 414,6 Mg, a w roku 2006 – 17 327,9 Mg.

Jak wynika z powyższej tabeli, na terenie powiatu w największej ilości powstają odpady z grupy 17 – odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej remontów, a także odpady z grupy 10 – odpady z procesów termicznych. Odpady klasyfikowane w tej grupie należą do dwu podgrup: 10 01 - Odpady z elektrowni i innych zakładów energetycznego spalania paliw (z wyłączeniem grupy 19), które wytwarzane są przede wszystkim w Zakładzie Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Wołominie oraz Fomar Borg Automotive SA, a także Hucie Szkła „Wołomin” Sp. z o.o.

Trzecią pod względem masy wytworzonych odpadów grupą odpadów są odpady z grupy 19 - Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych, powstające w dużej ilości w Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Wołomin oraz w małych ilościach w rozproszeniu w wielu innych zakładach.

W dużych ilości powstają ponadto odpady opakowaniowe (grupa 15) oraz odpady z grupy 16 - Odpady nie ujęte w innych grupach.

Do zakładów wytwarzających najwięcej odpadów w sektorze gospodarczym należą:

- STOLARKA WOŁOMIN S.A. - Zakład Stolarki Budowlanej Wołomin S.A.
- Zakład Energetyki Ciepłej w Wołominie Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Wołominie Spółka z o.o.
- Fomar Borg Automotive SA

- HUTA SZKŁA "WOŁOMIN" Sp. z o.o.
- Coca-Cola Beverages Polska Sp. z o.o. O/ Radzymin

2.3. Odpady niebezpieczne

Stan gospodarki odpadami niebezpiecznymi w latach 2007 – 2008 opracowano w oparciu o informacje uzyskane z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

Ilości odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego przedstawia poniższa tabela:

Tabela 20. Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Mg	
			2007	2008
Grupa 06 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej				
1.	Odpady zawierające rtęć	060404*	0,026	0,0014
<i>Razem grupa 06:</i>			<i>0,026</i>	<i>0,0014</i>
Grupa 07 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej				
2.	Inne pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne	070108*	79,87	74,57
3.	Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemysłu i ciecze macierzyste	070204*	0,061	-
4.	Odpady z dodatków zawierające substancje niebezpieczne (np. plastyfikatory, stabilizatory)	070214*	5,71	-
<i>Razem grupa 07:</i>			<i>85,641</i>	<i>74,57</i>
Grupa 08 - Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich				
5.	Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080111*	7,94	14,636
6.	Szlamy z usuwania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080113*	1,2	2,26
7.	Odpady z usuwania farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080117*	0,1	0,043
8.	Zmywacz farb lub lakierów	080121*	1,91	2,64
9.	Odpady farb drukarskich zawierające substancje niebezpieczne	080312*	63,197	48,97
10.	Odpadowy toner drukarski zawierający substancje niebezpieczne	080317*	0,007	0,096
11.	Odpady ciekłe klejów lub szczeliw zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	080415*	2,81	-
<i>Razem grupa 08:</i>			<i>77,164</i>	<i>68,645</i>
Grupa 09 - Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych				
12.	Wodne roztwory wywoływaczy i aktywatorów	090101*	2,46	2,17
13.	Wodne roztwory wywoływaczy do płyt offsetowych	090102*	5,43	2,42
14.	Roztwory utrwalaczy	090104*	2,745	2,47
<i>Razem grupa 09:</i>			<i>10,635</i>	<i>7,06</i>
Grupa 11 - Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych				
15.	Osady i szlamy z fosforanowania	110108*	10	40
<i>Razem grupa 11:</i>			<i>10</i>	<i>40</i>
Grupa 12 - Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych				
16.	Odpadowe emulsje i roztwory z obróbki metali nie zawierające chlorowców	120109*	0,09	0,53
17.	Szlamy z obróbki metali zawierające substancje niebezpieczne	120114*	-	0,005
<i>Razem grupa 12:</i>			<i>0,09</i>	<i>0,535</i>

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Mg	
			2007	2008
Grupa 13 - Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)				
18.	Emulsje olejowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130105*	0,22	0,73
19.	Mineralne oleje hydrauliczne nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130110*	8,779	3,467
20.	Oleje hydrauliczne łatwo ulegające biodegradacji	130112*	-	0,065
21.	Inne oleje hydrauliczne	130113*	0,2	0,6
22.	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130205*	15,973	34,179
23.	Syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130206*	0,07	0,07
24.	Oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe łatwo ulegające biodegradacji	130207*	-	0,072
25.	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130208*	84,186	18,06
26.	Syntetyczne oleje i ciecz stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła inne niż wymienione w 13 03 01	130308*	0,78	0,78
27.	Odpady stałe z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130501*	-	7,04
28.	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	130502*	26,54	28,16
29.	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	130507*	10,45	8,84
30.	Mieszanka odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130508*	45,201	47,61
31.	Olej opałowy i olej napędowy	130701*	0,009	0,006
<i>Razem grupa 13:</i>			192,408	149,679
Grupa 14 - Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)				
32.	Inne chlorowcoorganiczne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	140602*	0,651	0,687
33.	Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	140603*	4,156	8,357
34.	Szlamy i odpady stałe zawierające rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne	140604*	0,24	0,746
<i>Razem grupa 14:</i>			5,047	9,79
Grupa 15 - Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach				
35.	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)	150110*	43,447	28,0695
36.	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nie ujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	150202*	51,789	30,196
<i>Razem grupa 15:</i>			95,236	58,2655
Grupa 16 - Odpady nie ujęte w innych grupach				
37.	Filtry olejowe	160107*	9,909	6,6309
38.	Elementy zawierające PCB	160109*	0,014	-
39.	Okładziny hamulcowe zawierające azbest	160111*	0,027	-
40.	Płyny hamulcowe	160113*	0,357	2,371
41.	Płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje	160114*	1,51	0,28
42.	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	160211*	0,055	0,044
43.	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy ⁽¹⁾ inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	160213*	34,6282	3,2488
44.	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte z zużytych urządzeń	160215*	4,066	0,01
45.	Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych	160506*	0,42	0,3885
46.	Baterie i akumulatory ołowiowe	160601*	19,142	29,394
47.	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	160602*	0,005	0,003

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych w Mg	
			2007	2008
48.	Selektywnie gromadzony elektrolit z baterii i akumulatorów	160606*	0,01	-
49.	Odpady zawierające ropę naftową lub jej produkty	160708*	50,293	-
50.	Chromiany (np. chromian potasowy, dwuchromian sodowy lub potasowy)	160902*	0,03	-
51.	Uwodnione odpady ciekłe zawierające substancje niebezpieczne	161001*	8,5	8,01
<i>Razem grupa 16:</i>			128,9662	50,3802
Grupa 17-Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)				
52.	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne (np. PCB)	170503*	0,5	-
53.	Materiały izolacyjne zawierające azbest	170601*	7,86	-
54.	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest	170605*	7,06	78
<i>Razem grupa 17:</i>			15,42	78
Grupa 18 - Odpady medyczne i weterynaryjne				
55.	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	180102*	1,799	1,507
56.	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	180103*	44,135	47,2279
57.	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180106*	0,116	0,352
58.	Odpady amalgamatu dentystycznego	180110*	0,005	0,001
59.	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	180202*	0,02	0,018
60.	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180205*	0,001	0,001
<i>Razem grupa 18:</i>			46,076	49,1069
Grupa 19 -Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych				
61.	Szlamy z fizykochemicznej przeróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne	190205*	49,979	-
62.	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda inne niż wymienione w 19 08 09	190810*	2,7	3,1
<i>Razem grupa 19:</i>			52,679	3,1
Razem			719,3882	589,133

źródło: WBGO

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku wytworzono na terenie powiatu wołomińskiego 719,4 Mg odpadów niebezpiecznych, a w 2008 roku - 589,1 Mg.

W 2006 roku wytworzono na terenie powiatu wołomińskiego 251 Mg odpadów niebezpiecznych. W 2005 roku wytworzono 460 Mg tych odpadów, a w 2004 roku – 682 Mg.

Podstawowym źródłem wytwarzania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w służbie zdrowia.

Odpady niebezpieczne zbierane są na terenie wytwarzających je podmiotów, przez pracowników lub specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia. Odpady niebezpieczne zbierane są najczęściej selektywnie do wydzielonych pojemników, odbieranych przez podmiot transportujący je do miejsca odzysku lub unieszkodliwienia. Część odpadów zbierana jest przy udziale organizacji odzysku. Na terenie powiatu tworzone są lub rozwijane sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów, np. świetlówek, baterii i akumulatorów, zużytych olejów, pojazdów wycofanych z eksploatacji, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Główne rodzaje odpadów niebezpiecznych wytwarzane w powiecie wołomińskim to: zużyte oleje, baterie i akumulatory, zużyte źródła światła zawierające rtęć, zaolejone szlamy z kolektorów i separatorów.

Obecnie, pewna część tego strumienia, szczególnie z małych zakładów usługowych i rzemieślniczych, jest usuwana razem ze strumieniem odpadów komunalnych. Zmiany w ilości wytwarzanych odpadów związane są ze zmieniającą się koniunkturą gospodarczą, a także zmianami technologicznymi produkcji.

2.4. Odpady szczególne

2.4.1. Odpady zawierające PCB

Odpady zawierające PCB występują głównie w urządzeniach elektroenergetycznych tj. transformatorach i kondensatorach. Źródłem wytwarzania odpadów zawierających PCB są operacje:

- wymiany płynów w transformatorach,
- wycofywania z eksploatacji transformatorów i kondensatorów oraz innych urządzeń zawierających PCB wyprodukowanych w latach 1960-1985.

Na terenie powiatu wołomińskiego, według informacji uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, zinwentaryzowano dwa zakłady przemysłowe posiadające urządzenia zawierające PCB:

- Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozolimskie 81, 02-001 Warszawa (teren kupiony 26.06.2007 r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45),
- Dantherm Filtration Sp. z o.o., ul. Okólna 45, 05-270 Marki.

Łączna masa odpadów zawierających PCB na terenie powiatu wołomińskiego wznosiła w 2008 roku 32,2 Mg.

Według informacji z Urzędu Marszałkowskiego, w 2007 roku usunięto z terenu powiatu 0,014 Mg odpadów o kodzie 16 01 09* - elementy zawierające PCB.

Tabela 21. Informacja o miejscach występowania i ilościach wyrobów zawierających PCB na terenie powiatu wołomińskiego

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
1.	Dantherm Filtration Sp. z o.o., ul. Okólna 45, 05-270 Marki	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD	Rozdzielnia oddziałowa ST5	0,020	D	2005	2009r.	-	2008
2.	Dantherm Filtration Sp. z o.o., ul. Okólna 45, 05-270 Marki	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKOND b. NRD	Rozdzielnia oddziałowa ST5	0,050	D	2005	2009r.	-	2008
3.	Dantherm Filtration Sp. z o.o., ul. Okólna 45, 05-270 Marki	Marki	Transformator 1600 kVA Typ TAO a 1600/45	Rozdzielnia oddziałowa ST5	2,500	D	2005	2009r.	Badania-stwierdzono brak PCB	/
4.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 4 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 2 na terenie Fomar Industrial Park	0,040	D	2005	2009	-	2008
5.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 8 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 2	0,080	D	2005	2009	-	2008

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
6.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 4 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 3	0,040	D	2005	2009	-	2008
7.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKOND b. NRD -13 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 3	0,130	D	2005	2009	-	2008
8.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 9 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 4	0,090	D	2005	2009	-	2008

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
9.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKONTD b. NRD - 7 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 4	0,070	D	2005	2009	-	2008
10.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 2 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 5	0,020	D	2005	2009	-	2008
11.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Kondensator LKCI40/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 5 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 5	0,050	D	2005	2009	-	2008

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
12.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 4 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 6	0,040	Nie ekspl.	2005	2009	-	2008
13.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKOND b. NRD -10 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 6	0,100	Nie ekspl.	2005	2009	-	2008
14.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Kondensator LKCI 20/380 D VEB ISOKOND b. NRD - 2 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 7	0,020	D	2005	2009	-	2008

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
15.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator LKCI 40/380 D VEB ISOKONT b. NRD - 5 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 7	0,050	D	2005	2009	-	2008
16.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Kondensator NKMI 40/400 - 5 szt.	Rozdzielnia oddziałowa ST 4	0,050	D	2005	2009	-	2008
17.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa Nr 137689	Stacja wysokiego napięcia	0,400	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
18.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa Nr 137583	Stacja wysokiego napięcia	0,400	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
19.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa	Rozdzielnia oddziałowa ST 2 TI	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
20.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 135059	Rozdzielnia oddziałowa ST 2 T2	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
21.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 135055	Rozdzielnia oddziałowa ST 3 TI	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
22.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 135061	Rozdzielnia oddziałowa ST 3 T2	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
23.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 135058	Rozdzielnia oddziałowa ST 3 T3	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
24.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 231133	Rozdzielnia oddziałowa ST 3 T4	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
25.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 231137	Rozdzielnia oddziałowa ST 4 TI	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
26.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 231136	Rozdzielnia oddziałowa ST4 T2	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
27.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1600/45 Nr 135001	Rozdzielnia oddziałowa ST5	2,500	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
28.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1000/35 Nr 134928	Rozdzielnia oddziałowa ST6 TI	1,850	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/
29.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1000/35 Nr 223543	Rozdzielnia oddziałowa ST6 T2	1,850	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

Lp	Nazwa podmiotu	Gmina / Miejsc.	Nazwa wyrobu zawierającego PCB	Miejsce występowania wyrobu zawierającego PCB	Ilość PCB	Stan urządzenia lub instalacji [D/U/M/PU]*	Data zgłoszenia do rejestru	Planowany termin usunięcia	Oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacji lub urządzenia	Data aktualizacji danych
					waga urządzenia [Mg]				Sposób	
	Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45									
30.	Orco Logistic Sp. z o.o., Al. Jerozol. 81, 02-001 Warszawa/ teren kupiony 26.06.2007r. od Fomar Borg Automotive S.A. 05-270 Marki, ul. Okólna 45	Marki	Transformator 100 kVA Typ TAOa 1000/35 Nr 223599	Rozdzielnia oddziałowa ST7	1,850	D	2005	2009	Badania w 2008r. - stwierdzono brak PCB	/

* (D) – działający, (U)-uszkodzony, (M)-magazynowany, (PU) – przeznaczony do unieszkodliwienia

2.4.2. Oleje odpadowe

Oleje odpadowe, według obowiązującej klasyfikacji odpadów zawartej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206), znalazły się na liście odpadów niebezpiecznych i klasyfikowane są w grupie 13.

Ilość zużytych olejów powstających na powiatu wołomińskiego określono na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie. Zestawienie ilości i rodzajów olejów odpadowych wraz ze sposobem postępowania przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 22. Ilości i rodzaje olejów odpadowych wytworzonych w latach 2007 – 2008 na terenie powiatu wołomińskiego

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
1.	Emulsje olejowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130105*	0,22	0,73
2.	Mineralne oleje hydrauliczne nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130110*	8,779	3,467
3.	Oleje hydrauliczne łatwo ulegające biodegradacji	130112*	-	0,065
4.	Inne oleje hydrauliczne	130113*	0,2	0,6
5.	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe nie zawierające związków chlorowcoorganicznych	130205*	15,973	34,179
6.	Syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130206*	0,07	0,07
7.	Oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe łatwo ulegające biodegradacji	130207*	-	0,072
8.	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	130208*	84,186	18,06
9.	Syntetyczne oleje i ciecze stosowane jako elektroizolatory oraz nośniki ciepła inne niż wymienione w 13 03 01	130308*	0,78	0,78
10.	Odpady stałe z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130501*	-	7,04
11.	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	130502*	26,54	28,16
12.	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach	130507*	10,45	8,84
13.	Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	130508*	45,201	47,61
14.	Olej opałowy i olej napędowy	130701*	0,009	0,006
Razem			192,408	149,679

Źródło: WBGO

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku wytworzono 192,408 Mg olejów odpadowych, a w 2008 roku – 149,679 Mg.

Funkcjonująca opłata depozytowa, wprowadzona Ustawą z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej w zakresie dotyczącym olejów, rozwiązuje na terenie powiatu problem zbiórki zużytych olejów.

W przypadku indywidualnych właścicieli pojazdów obecnie w standardzie jest wymiana oleju na stacji obsługi pojazdów. Z kolei przedsiębiorstwa posiadające maszyny, urządzenia i środki transportu, stacje obsługi pojazdów i firmy transportowe posiadają podpisane umowy z recyklerami na odbiór pracowanych olejów na telefon. Najczęściej recykler pozostawia swój pojemnik i przy odbiorze wymienia go na pusty.

Na terenie powiatu wołomińskiego zbiórka zużytych olejów odbywa się poprzez sieć stacji benzynowej i warsztatów, skąd odpady odbierane są przez firmę Ran – Dickmar. Oleje odpadowe powstające w małych zakładach na terenie powiatu są na ogół przekazywane firmom specjalistycznym trudniącym się zbiórką olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów.

Problemem są odpady powstające w dużym rozproszeniu u małych i średnich podmiotów gospodarczych, gdzie zbiórka tych odpadów jest utrudniona i ekonomicznie nieopłacalna.

Według danych z Urzędu Marszałkowskiego w 2007 roku procesom odzysku w instalacjach poddano 58,5 Mg olejów odpadowych wytworzonych na terenie powiatu. Brak analogicznych danych za 2008 rok. Oleje odpadowe poddawano następującym procesom odzysku:

- R9 powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju,
- R14 – inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części,
- R15 – przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

2.4.3. Baterie i akumulatory

Na podstawie ilości zarejestrowanych pojazdów, średniego okresu użytkowania akumulatora oraz średniej masy akumulatora oszacowano (na podstawie wskaźników) ilość powstawania zużytych akumulatorów ołowiowych na terenie powiatu wołomińskiego na 14 Mg rocznie z sektora komunalnego oraz około 300 Mg z sektora gospodarczego.

Według danych z Urzędu Marszałkowskiego, w latach 2007 – 2007 wytworzono następujące ilości baterii i akumulatorów:

Tabela 23. Ilości baterii i akumulatorów wytworzonych na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
1.	Baterie i akumulatory ołowiowe	160601*	19,142	29,394
2.	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	160602*	0,005	0,003
3.	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	160604	-	0,0469
4.	Selektywnie gromadzony elektrolit z baterii i akumulatorów	160606*	0,01	-
Razem			19,157	29,4439

źródło: WBG0

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku wytworzono 19,157 Mg baterii i akumulatorów (w sektorze gospodarczym), a w 2008 roku – 29,44 Mg.

Ponadto, na terenie gmin powiatu zorganizowano zbiórkę baterii z gospodarstw domowych. Niektóre gminy nie potrafiły jednak podać ilości baterii zebranych w ten sposób.

Tabela 24. Ilości baterii zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Ilość baterii i akumulatorów w Mg	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	bd	Bd
2	Jadów	bd	Bd
3	Klembów	bd	Bd
4	Kobyłka	0,23	0,37

Lp.	Gmina	Ilość baterii i akumulatorów w Mg	
		2007 r.	2008 r.
5	Marki	0,37	0,877
6	Poświętne	bd	Bd
7	Radzymin	bd	Bd
8	Strachówka	bd	Bd
9	Tłuszcz	-	-
10	Wołomin	-	-
11	Ząbki	0,5	1,26
12	Zielonka	-	-
Razem		1,1 Mg	2,507 Mg

źródło: ankietyzacja gmin

Zbiórka zużytych akumulatorów regulowana jest poprzez nałożenie na producentów i importerów obowiązku odzysku z rynku. Ponadto, wprowadzono opłatę depozytową w postaci kaucji przy zakupie akumulatorów ołowiowych, która podlega zwrotowi podczas dostarczenia zużytego akumulatora.

W dalszym ciągu powszechną praktyką postępowania ze zużytymi bateriami (zarówno z gospodarstw domowych jak i podmiotów gospodarczych) jest usuwanie ich razem z odpadami komunalnymi.

2.4.4. Odpady zawierające azbest

Na terenie poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego stopień rozpoznania w zakresie lokalizacji wyrobów zawierających azbest jest różny. Do dnia 31 grudnia 2008 roku we wszystkich gminach powiatu przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest. Jednak tylko w dwóch gminach – Wołominie i Ząbkach zadanie to zlecono firmie, która w sposób kompleksowy i wiarygodny określiła ilość i lokalizację budynków zawierających azbest, a także stopień pilności usuwania tych wyrobów. W pozostałych gminach zadanie inwentaryzacji powierzono pracownikom urzędów miast i gmin (gminy: Kobyłka, Radzymin, Tłuszcz, Zielonka) lub też prowadzono ją z pomocą sołtysów (Poświętne). W pozostałych gminach inwentaryzacja polegała na przyjmowaniu zgłoszeń od samych mieszkańców, stąd też można ją określić jako niepełną i najmniej wiarygodną. Ten sposób zastosowano w gminach: Jadów, Klembów, Marki i Strachówka.

W dziewięciu gminach sporządzono gminne Programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W gminach: Klembów, Kobyłka i Strachówka nie wykonano dotychczas takiego opracowania. Jedynie w gminach: Zielonka i Radzymin program został przyjęty uchwałą. W pozostałych gminach nie zastosowano takiego rozwiązania (trzeba też nadmienić, że nie było obowiązku uchwalania gminnych Programów, wystarczające jest jego sporządzenie).

Tabela 25. Stopień realizacji zadań związanych z usuwaniem azbestu na terenie poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego (stan na dzień 31.12.2008 r.)

Lp.	Gmina	Rodzaj działania			
		Sporządzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest	Data i sposób przeprowadzenia inwentaryzacji	Opracowanie gminnego Programu azbestowego	Uchwalenie gminnego programu azbestowego
1	Dąbrówka	tak	2008 r.	tak	nie
2	Jadów	tak	2006 r. zgłoszenia od mieszkańców	tak	nie
3	Klembów	tak	2006 r. zgłoszenia od mieszkańców	nie	nie
4	Kobyłka	tak	2008 r. zgłoszenia od mieszkańców, pracownicy urzędów	nie	nie

Lp.	Gmina	Rodzaj działania			
		Sporządzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest	Data i sposób przeprowadzenia inwentaryzacji	Opracowanie gminnego Programu azbestowego	Uchwalenie gminnego programu azbestowego
5	Marki	tak	2008-09-24 zgłoszenia od mieszkańców	tak	nie
6	Poświętne	tak	2005 r. zgłoszenia od mieszkańców przy pomocy sołtysów	tak	nie
7	Radzymin	tak	2006 r. zgłoszenia od mieszkańców, pracownicy urzędu	tak	tak Uchwała Nr 11/III/2007 z dnia 19 stycznia 2007 r.
8	Strachówka	tak	2008 r. zgłoszenia od mieszkańców	nie	nie
9	Tłuszcz	tak	2008 r. 2007 r. zgłoszenia od mieszkańców, pracownicy urzędu	tak	nie
10	Wołomin	tak	2007 r. wynajęta firma	tak	nie
11	Ząbki	tak	2008-09-24 wynajęta firma	tak	nie
12	Zielonka	tak	2006 r. pracownik Urzętu Miasta w Zielonce	tak	tak Uchwała Nr XLVI/573/06 z dnia 23.10.2006 r.

źródło: ankietyzacja gmin

W poniższej tabeli przedstawiono informacje o ilości wyrobów zawierających azbest w poszczególnych gminach, uzyskanych z inwentaryzacji prowadzonych przez gminy, Powiatowego Inspektora Budowlanego oraz od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

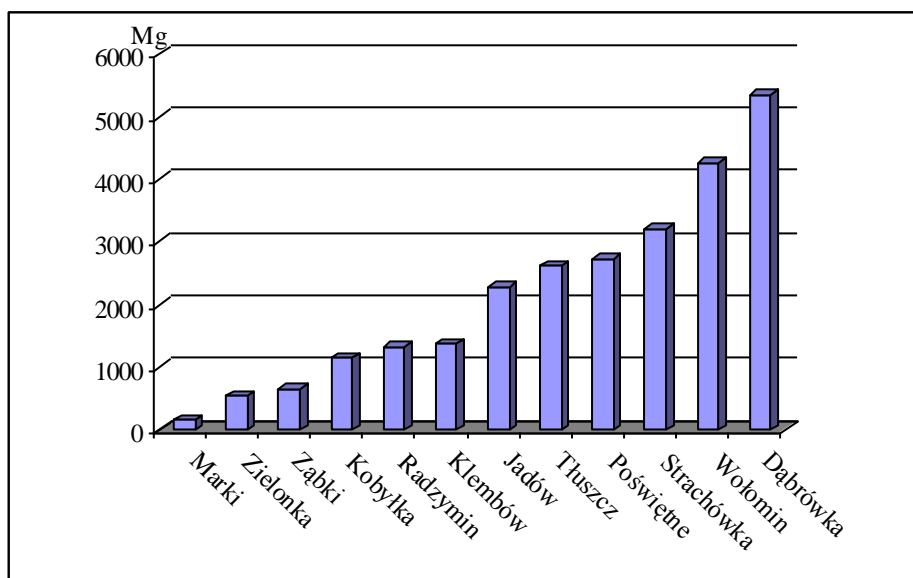
Tabela 26. Ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowane w gminach powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Wyroby zawierające azbest wg inwentaryzacji w gminach	
		m ²	Mg
1	Dąbrówka	485639	5342
2	Jadów	207235	2279
3	Klembów	125000	1375
4	Kobyłka	104440	1149
5	Marki	14 760	162
6	Poświętne	249026	2739
7	Radzymin	121346	1335
8	Strachówka	290650	3197
9	Tłuszcz	237750	2615
10	Wołomin	386549	4252
11	Ząbki	60731	668
12	Zielonka	34287	548
Razem		2 317 413 m²	25 661 Mg

źródło: ankietyzacja gmin, PINB, Urząd Marszałkowski

Z powyższej tabeli wynika, że największe ilości wyrobów zawierających azbest zostały zinwentaryzowane w gminach: Dąbrówka i Wołomin. W mniejszych ilościach stwierdzono

występowanie azbestu w gminach: Strachówka, Tuszcz, Poświętne i Jadów. Najmniejsze ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowano w miastach: Marki, Zielonka i Ząbki. Wpływ na taki stan rzeczy mają głównie: typ, rodzaj oraz struktura zabudowy. Dużym wskaźnikiem nagromadzenia wyrobów zawierających azbest charakteryzują się tereny wiejskie, gdzie większość budynków inwentarskich posiada pokrycia dachowe z płyt azbestowo – cementowych. W miastach położonych najbliżej Warszawy, gdzie jest duży odsetek zabudowy wielorodzinnej, a także nowoczesnego budownictwa jednorodzinnego, ilości azbestu są znacznie mniejsze.

Rysunek 1. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowana w poszczególnych gminach powiatu w Mg

Ilość dotychczas zinwentaryzowanego azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu wołomińskiego wynosi 2 317 413 m², czyli 25 661 Mg. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest ustalono na 26,9 Mg/km². Jednakże mając na uwadze fakt, że proces inwentaryzacji nadal trwa, nie można z całą pewnością stwierdzić, że jest to ostateczna ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie powiatu wołomińskiego.

Szacuje się, że na terenie powiatu wołomińskiego 97% ogółu wyrobów zawierających azbest zabudowana jest w budynkach mieszkalnych i inwentarskich. Rury azbestowo – cementowe stanowią 2%, a wyroby zawierające azbest zinwentaryzowane przez przedsiębiorców – 1%.

Charakterystykę rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest wraz w gminach, które opracowały gminne programy usuwania azbestu przedstawiono poniżej:

Jadów

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest prowadzona była w 2006 r. Mieszkańcy zostali zawiadomieni o obowiązku poinformowania Urzędu Gminy o rodzaju, miejscu i ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest. Całą liczbę wyrobów stanowią płyty faliste azbestowo-cementowe wykorzystywane jako materiał dla pokryć dachowych. Należy zaznaczyć, że zebrane dane nie są pełne, gdyż istnieją przesłanki pozwalające przypuszczać, że nie wszyscy mieszkańcy złożyli wymagane informacje. Baza danych dotycząca wyrobów zawierających azbest będzie sukcesywnie aktualizowana w miarę pozyskiwania kolejnych danych.

Marki

Na terenie miasta Marki nie sporządzono do dnia 31.07.2008 roku pełnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest (nie uwzględniono, m.in. rur azbestowo cementowych). Podstawowym źródłem informacji o ilości azbestu na terenie Marek były dane zgromadzone podczas wizji w terenie.

Azbest znajdujący się na terenie miasta Marki występuje przede wszystkim w postaci płyt azbestowo – cementowych falistych znajdujących się głównie na dachach budynków, płyt azbestowo - cementowych płaskich dachowych typu „karo”, oraz w niewielkiej ilości płaskich płyt elewacyjnych. Stan techniczny pokryć dachowych i płyt elewacyjnych jest na ogół dostateczny, tzn. ogólnie płyty nie są pokruszone ani obstrzępione, a jedynie porośnięte porostami organicznymi lub zabrudzone wodami opadowymi wymieszanymi z sadzami kominowymi.

Poświętne

Z uwagi na fakt, że nie wszyscy właściciele obiektów, gdzie znajduje się azbest, wywiązali się z obowiązków wynikających z przepisów prawa, przedstawione ilości nie odzwierciedlają w pełni stanu rzeczywistego odnośnie skali problemu na terenie gminy. Gmina nadal będzie prowadziła aktualizację bazy danych w tym zakresie. Zebrano informacje od właścicieli nieruchomości odnośnie dokonanej oceny oraz ewentualnego terminu wyeliminowania z użytkowania wyrobów zawierających azbest (dane te są w trakcie opracowywania).

Radzymin

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Burmistrza Radzimina przez właścicieli i zarządców nieruchomości, określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie Radzimina. Szczegółowy wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest jest zawarty w elektronicznej bazie danych opracowanej przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Radzyminie. Z analizy przedłożonych informacji wynika, że na terenie Radzimina dominują wyroby zawierające azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych falistych.

Tłuszcz

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Burmistrza Miasta i Gminy przez właścicieli i zarządców nieruchomości określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie gminy. Do dnia 30 kwietnia 2008 r., takich zgłoszeń dokonało 1633 właścicieli nieruchomości. Zgłoszenia do Wojewody Mazowieckiego w tym samym okresie dokonało 1 zarządca nie będący osobą fizyczną. Dodatkowo zebrano informacje o ilości i miejscach występowania azbestu na terenach zarządzanych przez spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkańców, gdzie nie wskazano miejsc występowania azbestu.

Wołomin

Azbest znajdujący się na terenie Gminy Wołomin występuje przede wszystkim w postaci płyt azbestowo – cementowych falistych znajdujących się głównie na dachach budynków, płyt azbestowo - cementowych płaskich dachowych typu „karo”, oraz w niewielkiej ilości płaskich płyt elewacyjnych. Należy dodać jeszcze 46,42 m³ wyrobów azbestowo –cementowych będących własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Wołominie.

Przyjmuje się, że rury wodociągowe zawierają ok. 17-18% czystego azbestu. Stan techniczny pokryć dachowych i płyt elewacyjnych jest na ogół dostateczny, tzn. ogólnie płyty nie są pokruszone ani obstrzępione, a jedynie porośnięte porostami organicznymi lub zabrudzone wodami opadowymi wymieszanymi z sadzami kominowymi.

Najwięcej, bo prawie 50% wyrobów znajduje się na budynkach mieszkalnych (włączając tu pokrycia ganków, daszki przy wejściu do domów, zadaszenia tarasów, itp.), z czego 1,3% stanowią obiekty oznaczone jako M/G (np. mieszkalno-gospodarcze) oraz M/I (np. mieszkalno-usługowe, połączenie mieszkania i garażu, itp.), 49,5% na budynkach oznaczonych jako „inne”, tj. magazynach, garażach, wiatach, komórkach, szopach, itp.), 36,2% na budynkach gospodarskich (stodoły, obory, kurniki, itd.), a 1,7% płyty luzem. Na terenie gminy Wołomin do natychmiastowego usunięcia (ocena 2 I) zakwalifikowano 6349,9m² płyt. Są to w większości połamane fragmenty płyt oraz płyty, nie przytwierdzone w sposób trwały do podłoża, wykonane z nich wszelkiego rodzaju ogrodzenia i osłony, jak również płyty złożone (najczęściej nie zabezpieczone). Na 80 obiektach, o łącznej powierzchni pokryć 8224 m² (bez zakładek) oceniono stan wyrobów jako bardzo dobry (III), co oznacza, że do 2009 r. nie muszą być ponownie kontrolowane. Reszta wyrobów kwalifikuje się do stopnia II, czyli zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, podlega ponownej ocenie w czasie do 1 roku.

Ząbki

Azbest znajdujący się na terenie Miasta Ząbki występuje przede wszystkim w postaci płyt azbestowo – cementowych falistych znajdujących się głównie na dachach budynków oraz płyt azbestowo - cementowych płaskich dachowych typu „karo”. Płyty faliste (eternit) stanowią ponad 94%. Część wyrobów azbestowych zlokalizowanych jest na terenie ogrodów działkowych. Ogółem na terenie ogrodów znajduje się 3112m² płyt. Wśród wyrobów znajduje się 1224,8m² płyt luzem. Według informacji uzyskanych w Miejskim Zakładzie Komunalnym w Ząbkach na terenie miasta nie występują wyroby azbestowo –cementowe w postaci rur wodociągowych i kanalizacyjnych. Nie ma też, powszechnego w wielu miastach Polski, problemu płyt stosowanych jako filarki międzyokienne w budynkach wielorodzinnych budowanych z wielkiej płyty.

Stan techniczny pokryć dachowych i płyt elewacyjnych jest na ogół dostateczny, tzn. ogólnie płyty nie są pokruszone ani obstrzępione, a jedynie porośnięte porostami organicznymi lub zabrudzone wodami opadowymi wymieszanyymi z sadzami kominowymi.

Najwięcej, bo aż 69% wyrobów znajduje się na budynkach mieszkalnych (włączając tu pokrycia ganków, daszki przy wejściu do domów, zadaszenia tarasów, itp., prawie 14 % na budynkach oznaczonych jako „inne”, tj. magazynach, garażach, wiatach, komórkach, szopach, itp.), niewiele ponad 9% na budynkach gospodarczych, i 5,3% na domkach letniskowych. Na terenie Ząbek do natychmiastowego usunięcia (ocena 2 I) zakwalifikowano 1254,8m² płyt. Są to w większości połamane fragmenty płyt oraz płyty, nie przytwierdzone w sposób trwały do podłoża, wykonane z nich wszelkiego rodzaju ogrodzenia, osłony, kompostowniki, jak również płyty złożone. Na 13 obiektach, o łącznej powierzchni pokryć 896,5m² (bez zakładek) oceniono stan wyrobów jako bardzo dobry (III), co oznacza, że do 2009 r. nie muszą być ponownie kontrolowane. Reszta wyrobów kwalifikuje się do stopnia II i podlega ponownej ocenie w czasie do 1 roku.

Zielonka

Podstawowym źródłem informacji o ilości azbestu na terenie miasta Zielonka były dane zgromadzone podczas wizji w terenie. Szczegółowy wykaz adresów nieruchomości wraz z ilością zinwentaryzowanego azbestu zawarty jest w elektronicznej bazie danych opracowanej przez Referat Mienia Komunalnego i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Zielonka. Narzędziem wspomagającym proces inwentaryzacji była „Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” wysłana do większych zakładów przemysłowych, Spółdzielni Mieszkaniowych oraz Jednostek Wojskowych, służąca dokładnej analizie ilości wyrobów zawierających azbest.

Biorąc pod uwagę przeprowadzoną inwentaryzację można stwierdzić, że odpady zawierające azbest na terenie miasta Zielonka to przede wszystkim płyty azbestowo – cementowe (faliste).

W gminie Zielonka nie stwierdzono występowania tzw. „dzikich” wysypisk odpadów zawierających azbest.

System zbiórki, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest prowadzony w oparciu o zapisy aktualnie obowiązujących aktów prawnych dotyczących ww. problematyki. Na 30 dni przed rozpoczęciem prac należy zgłosić do Wydziału Budownictwa zamiar wymiany pokrycia dachowego (planowane roboty budowlane dotyczą usunięcia wyrobów zawierających azbest).

Obecnie, właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, przy zgłoszeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, otrzymuje z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Wołominie listę firm uprawnionych do demontażu wyrobów zawierających azbest. Na terenie powiatu wołomińskiego uprawnienia posiadają następujące podmioty:

Tabela 27. Wykaz firm działających na terenie powiatu wołomińskiego, które posiadają decyzje zatwierdzające plan gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest

Lp.	Nazwa firmy	Adres	Zakres działań	Telefony kontaktowe
1	Algader Hofman Spółka z o. o.	Ul. Wólczyńska 133, budynek 11 B 01-919 Warszawa	Prace rozbiórkowe	0-22 864 94 97 0-603 124 853
2.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo- Handlowe „Czyścioch”	Ul. Kleeberga 20 15-691 Białystok	Prace rozbiórkowe	0-85 662 98 04
4.	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „Termoexport”	Ul. Żurawia 24/7 00-515 Warszawa	Demontaż i rozbiórka pokryć dachowych	Brak danych
5.	P.H.U. „Dach-Pol-Lux”	Ul. Sienkiewicza 8/4 05-200 Wołomin	Prace remontowo-budowlane i dekarско- blacharskie	0-22 787 64 44
6.	Buck Recycling sp. z o. o	Ul. Romana Maya 1 61-371 Poznań	Prace rozbiórkowe, demontażowe, remontowe	0-61 650 23 01
7.	Zakład Usług Produkcji i Handlu inż. Jan Stanisław Górliński	Ul. Moniuszki 85 06-200 Maków- Mazowiecki	Prace remontowe i demontażowe	0-29 717 04 67 0- 606 640 377
8.	F. H. U. PROJEKT – BUD Edyta Psut,	Ul. Podwale 17 00-252 Warszawa	Prace remontowe i demontażowe	0-44 725 21 74 0-502 308 504 0-22 831 76 88
9.	P.P.H.U. „Gajawi” Gabriel Rogut	Ul. Kopernika 56/60 90-553 Łódź	Demontaż i rozbiórka pokryć dachowych	Brak danych
10.	P.P.H.U. „EKO-MIX”	Ul. Grabiszyńska 163 50-950 Wrocław	Prace rozbiórkowe	Brak danych
11.	Przedsiębiorstwo Projektowo-Wdrożeniowe „AWAT”Sp. z o. o.	Ul. Kalińskiego 9 01-476 Warszawa	Prace rozbiórkowe	0-22 683 91 78 0-22 683 92 48
12.	Polonica s p.z o. o.	Ul. 1 Maja 191 25-655 Kielce	Prace rozbiórkowe	0- 343 56 40
13.	Usługi dekarские Wojciech Szepietowski	Ul. Hallera 30, 05-091 Ząbki	Prace rozbiórkowe i demontaż	0 604 296 187
14.	Firma Wielobranżowa Wolt Center Grzegorz Lewandowski	09-411 Stara Biała, Nowa Biała 1a	Demontaż i rozbiórka pokryć dachowych, oraz innych elementów zawierających azbest	024 365 63 92 509 770 658
15.	Sintac Polska Sp. z o.o.	Ul. Armii Krajowej 86	Braka danych	Brak danych

Lp.	Nazwa firmy	Adres	Zakres działań	Telefony kontaktowe
		05-075 Wesola		
16.	Zakład Remontowo-Budowlany „Ambroży” Spółka Jawna Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży	Ul. Meissnera 1/3 lok.222, 03-982 Warszawa, Biuro: 00-264 Warszawa ul. Piekarska 20	Prace remontowo-budowlane	022 831 07 64
17.	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowo-Produkcyjne „Janusz”	96-100 Skierniewice Ul. Kasprowicza 18	Prace remontowo-budowlane	046 833 16 65
18.	PPHU Plastimet-Panorama Sp.z o.o.	05-084 Leszno Ul. Fabryczna 9	Prace remontowo-budowlane	022 752 92 66
19	Zakład Usług Budowlanych Grzegorz Czarnocki	08-110 Siedlce, Żabokliki 120	Usługi budowlano-remontowe	644 07 16 644 07 17
20.	Naftoserwis Sp.z o.o.	Emilianów k/Warszawy 05-205 Wola Rasztowska	Usługi budowlano-remontowe	
21.	Ramid Specjalistyczne Rozwiązania	03-288 Warszawa Ul. Kowalskiego 1/54	Usługi budowlano-remontowe	022 674 48 58 509 199 917
22.	KAN-POL PPHU Iwona Łosiewicz	Ul. Storczykowa 30 20-143 Lublin	Prace remontowe	081 534 31 15
23.	„Eko-Tech” Sp.z o.o.	ul. Bp. Krasickiego 1, 83-200 Stargard Gdański	Prace remontowe	
24.	Zakład usługowy, Zygmunt Pióro	07-132 Ostrówek, Łosiewice 65	Prace rozbiórkowe i remontowe	609 806 755
25.	Hydrogeotechnika Sp. Z o. o.	ul. Ściegiennego 262 A, 25-116 Kielce	Prace remontowo-budowlane	0-41 348 06 60
26.	“Albeko” Sieger Sp. J.	87-510 Kotowy, gm. Skrwilno	Prace remontowo-budowlane	0-54 280 02 88
27.	“Bodar” Kalinowski Dariusz	ul. Srebrna 23, 05- 803 Pruszków	Prace remontowo-budowlane	0-22 759 85 48
28.	“Abba-Ekomed” Spółka z o. o.	ul. Moniuszki 11/13, 87-100 Toruń	Prace remontowo-budowlane	0-56 654 86 70 71 0-56 651 36 67 0-56 651 44 25
29.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe “Juko” Jerzy Szczukocki	ul. 1-go Maja 25, 97- 300 Piotrków Trybunalski	Prace remontowo-budowlano-rozbiórkowe	0-44 649 94 23 0-44 649 94 24
30.	P.W. “TAKO” Sp. z o.o.	Ul. Batalionów Chłopskich 2, 42-680 Tarnowskie Góry	Prace remontowe	0-32 381 82 42 0-32 381 82 40 0-32 381 82 44
31.	“Polonica” Sp. z o. o.	Ul. 1 Maja 191 25-655 Kielce	Prace rozbiórkowe	0-41 361 10 69
32	P.H.U.P. „Euro-Gaz Sp. J.	Zgórsko 31A, 26-052 Sitkówka-Nowiny		tel. (041) 346 51 87, kom. 607 269 111
33	„Środowisko i Innowacje” Sp. z o.o.	Dobrow 8 28-142 Tuczępy		tel./fax; (015) 864 51 13

źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie

Szczegółowe procedury dotyczące postępowania w zakresie zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest przedstawiono załącznikach do niniejszego Programu. Ścisłe

przestrzeganie wspomnianych procedur ma na celu zapewnienie bezpiecznego dla środowiska i zdrowia ludzkiego usunięcia wyrobów azbestowych.

W praktyce jednak, jak wykazała analiza stanu aktualnego, realizacja procedur odbywa się nie w pełni. O ile nie można mieć zastrzeżeń do przedsiębiorców zajmujących się zbiórką i transportem odpadów zawierających azbest (najczęściej spełniają oni stawiane im wymagania w zakresie posiadania stosowanych pozwoleń i decyzji oraz wywiązują się z nałożonych na nich przepisami obowiązków), to wątpliwości budzi sposób postępowania właścicieli wyrobów azbestowych. Potwierdzeniem tego jest fakt, że liczba zgłoszeń do Wydziału Budownictwa jest znikoma.

Z całą pewnością można stwierdzić, że nieprawidłowe (w świetle odpowiednich aktów prawnych oraz przedstawionych w niniejszym opracowaniu procedur) postępowanie podmiotów będących właścicielami wyrobów zawierających azbest związane jest z kwestią finansową oraz niewystarczającą świadomością ekologiczną.

Odpady zawierające azbest, usuwane z terenu powiatu wołomińskiego, unieszkodliwiane są poprzez składowanie na składowiskach położonych poza jego terenem.

Część odpadów azbestowych (najczęściej płyt eternitowych pochodzących z pokryć dachowych) usuwana jest w sposób całkowicie nieorganizowany w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu – np. w lasach (tzw. „dzikie wysypiska”). Można sądzić, że odpady te nie trafiają tam od przedsiębiorców posiadających stosowane zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ich zbiórki i transportu, ale od pojedynczych gospodarzy, właścicieli, którzy samodzielnie rozwiązali swój „problem” z azbestem.

2.4.5. Wyeksploatowane pojazdy

Wycofane z eksploatacji pojazdy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. nr 112 poz. 1206) klasyfikowane są jako podgrupa 16 01 (zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy).

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonują cztery firmy, które posiadają uprawnienia Wojewody Mazowieckiego do wydawania zaświadczeń niezbędnych do wyrejestrowania samochodu:

Tabela 28. Stacje demontażu funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego

Lp	Znak decyzji Wojewody Mazowieckiego	Termin obowiązywania decyzji	Nazwa, siedziba i adres przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu	Adres stacji demontażu
1	WŚR.V.6620/39/05 z dnia 30.06.2005r.	30.06.2015 r	AUTO-ZŁOM Ewa Grzelak ul. Lipińska 140 05-200 Wołomin	ul. Lipińska 140 05 - 200 Wołomin
2	WŚR-V-6620/50/05 z dnia 28.07.2005r.	30.06.2015r.	Automark S.A. ul. Okólna 38 05-270 Marki	ul. Okólna 38 05-270 Marki
3	WŚR-V-6620/54/05 z dnia 29.07.2005r.	31.07.2009r.	„Tokarski” Jan Wiesław Tokarski ul. Wileńska 57 05-200 Wołomin	ul. Łukasiewicza 11, 05-200 Wołomin
4	WŚR.V.6620/67/05 z dnia 22.08.2005r. zm. WŚR.V.6620/52/2008	22.08.2015r.	Tadeusz Zbieć Zakład Usługowy Mechaniki Pojazdowej Blacharstwo- Lakiernictwo ul. Warszawska 20 05-230 Kobyłka	ul. Warszawska 20 05-230 Kobyłka

Według WBGO, w latach 2007 – 2008 wytworzono na terenie powiatu następujące ilości i rodzaje odpadów pochodzące z demontażu wyeksploatowanych pojazdów:

Tabela 29. Ilości i rodzaje wytworzonych odpadów z demontażu wyeksploatowanych pojazdów na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2007

Nazwa odpadu	Kod odpadu	Ilość wytworzona w Mg	
		2007	2008
Zużyte opony	160103	37,2	90,37
Filtry olejowe	160107*	9,909	6,6309
Elementy zawierające PCB	160109*	0,014	-
Okładziny hamulcowe zawierające azbest	160111*	0,027	-
Okładziny hamulcowe inne niż wymienione w 16 01 11	160112	0,2	0,289
Płyny hamulcowe	160113*	0,357	2,371
Płyny zapobiegające zamarzaniu zawierające niebezpieczne substancje	160114*	1,51	0,28
Płyny zapobiegające zamarzaniu inne niż wymienione w 16 01 14	160115	-	0,14
Metale żelazne	160117	577,9	112,504
Metale nieżelazne	160118	11,7	1,312
Tworzywa sztuczne	160119	25	5,496
Szkło	160120	37	30,505
Inne nie wymienione elementy	160122	15,4	1,815
Inne nie wymienione odpady	160199	2,2	0,382
Razem		718,417	252,0949

źródło: WBGO

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku wytworzono na terenie powiatu wołomińskiego 718,417 Mg odpadów z podgrupy 16 01, a w 2008 roku – 252, 095 Mg.

Z informacji uzyskanych od przedstawicieli Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów wynika, że praktycznie tylko co 10 samochód trafia do działającej legalnie stacji demontażu.

2.4.6. Zużyte opony

Na terenie powiatu funkcjonuje zbiórka zużytych opon. Część stacji demontażu pojazdów, warsztatów lub punktów wulkanizacyjnych przyjmuje te odpady od klientów podczas wymiany ogumienia w pojazdach. Ilość zbieranych zużytych opon zależy od sezonu, najczęściej opon pozyskuje się w okresie wymian jesienno-zimowej i wiosennej.

Zgodnie z informacjami zawartymi w WBO, na terenie powiatu wołomińskiego wytworzono w 2007 roku 37,2 Mg zużytych opon. W 2008 roku wytworzono 90,37 Mg tych odpadów.

W związku z rozwiązaniem ustawowym z 11 maja 2001 roku, w którym opony zostały objęte opłatą produktową, producenci i importerzy opon utworzyli Centrum Utylizacji Opon Organizację Odzysku S.A. Zajmuje się ono tworzeniem kompleksowego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania zużytych opon, prowadząc współpracę z operatorami logistycznymi oraz firmami zajmującymi się odzyskiem lub unieszkodliwianiem opon.

2.4.7. Odpady medyczne

Odpady medyczne i weterynaryjne klasyfikowane są w grupie 18 zgodnie z obowiązującym katalogiem odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206 z 2001 roku), w tym w podgrupie 18 01 - Odpady

z diagnozowania, leczenia i profilaktyki medycznej, natomiast odpady weterynaryjne w podgrupie 18 02.

Na terenie powiatu wołomińskiego odpady z grupy 18 – odpady medyczne i weterynaryjne – wytwarzane są w: 1 szpitalu, przychodniach lekarskich, gabinetach lekarskich, gabinetach stomatologicznych, placówkach weterynaryjnych oraz aptekach. Nie wszystkie placówki prowadzące działalność z zakresu pomocy medycznej w powiecie wytwarzają odpady z grupy 18.

Ilości odpadów z grupy 18 wytwarzane na terenie powiatu w latach 2007 – 2008 przedstawia poniższa tabela (wg WBO):

Tabela 30. Ilości odpadów medycznych i weterynaryjnych wytwarzanych na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008

Lp	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów wytworzonych w Mg	
			2007	2008
1.	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 01 03)	180101	-	0,018
2.	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwaty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	180102*	1,799	1,507
3.	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	180103*	44,135	47,2279
4.	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03	180104	-	0,035
5.	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180106*	0,116	0,352
6.	Odpady amalgamatu dentystycznego	180110*	0,005	0,001
7.	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 02 02)	180201	-	0,001
<i>Razem odpady z podgrupy 18 01</i>			46,055	49,1419
8.	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	180202*	0,02	0,018
9.	Chemikalia, w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne	180205*	0,001	0,001
10.	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	180208	-	0,001
<i>Razem odpady z podgrupy 18 02</i>			0,021	0,02
Razem			46,076	49,1619

źródło: WBO

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku wytworzono 46,076 Mg odpadów z grupy 18, a w 2008 roku – 49,162 Mg.

Najczęściej wytwarzane są następujące typy odpadów medycznych: zużyte opatrunki miękkie, sprzęt jednorazowy (igły i strzykawki), przeterminowane leki, formaldehyd, rozpuszczalniki.

W świetle obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23.12.2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U.Nr 8, poz.104) odpady medyczne i weterynaryjne mogą być unieszkodliwiane w wyniku zastosowania metod:

- D10 - Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na łądzie oraz
- D9 - Obróbka fizyczno-chemiczna (nie wymieniona w innym punkcie załącznika do ustawy o odpadach, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie).

2.4.8. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne wraz z substancjami zubożającymi warstwę ozonową

Na terenie powiatu funkcjonuje w ograniczonym zakresie zorganizowana zbiórka odpadów sprzętu elektrycznego (np. sprzęt AGD) i elektronicznego (np. telewizory, magnetowidy, magnetofony, odbiorniki radiowe) od mieszkańców. Zbiórkę takich odpadów wprowadzono w gminie Wołomin i Kobyłka (odpady odbiera i poddaje procesom odzysku firma PMS Bartnicki, ul. Jezuicka 4a, Kobyłka). Mobilne punkty uruchomiła także Organizacja Odzysku Elektro – Eko.

Jednakże, w dalszym ciągu określenie ilości powstających odpadów jest bardzo utrudnione. Odpady te w dużej części trafiają do strumienia odpadów komunalnych (np. jako odpady wielkogabarytowe). Według informacji z Urzędu Marszałkowskiego, ilość zebranych odpadów w latach 2007 – 2008 z sektora gospodarczego wynosiła:

Tabela 31. Ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebrane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 – 2008 wg WBO

Lp	Nazwa odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów w Mg	
			2007	2008
1	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	160211*	0,055	0,044
2	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy (¹) inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	160213*	34,6282	3,2488
3	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	160214	8,9	22,7205
4	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte z zużytych urządzeń	160215*	4,066	0,01
5	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	160216	21,9	8,682
Razem			69,5492	34,7053

źródło: WBG0

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku zebrano w sektorze gospodarczym 69,55 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a w 2008 roku – 34,71 Mg.

Ponadto, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zbierany jest z gospodarstw domowych w poszczególnych gminach. Ilość zebranych w ten sposób odpadów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 32. Ilości ZEE zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w Mg	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	-	-
2	Jadów	-	-
3	Klembów	-	-
4	Kobyłka	2,77	8,73
5	Marki	-	6,332
6	Poświętne	-	-
7	Radzymin	-	4,77
8	Strachówka	-	-

Lp.	Gmina	Ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w Mg	
		2007 r.	2008 r.
9	Tłuszcz	bd	bd
10	Wołomin	12,3	34,4
11	Ząbki	-	-
12	Zielonka	-	10,3
Razem		15,07 Mg	64,532 Mg

źródło: ankietyzacja gmin

Od 2005 roku gospodarkę zużytymi urządzeniami elektrycznymi i elektronicznymi (wraz z substancjami zubożającymi warstwę ozonową) reguluje ustawa z dnia 29 lipca o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495). W myśl nowych przepisów przedsiębiorcy zobowiązani są do składania kwartalnych sprawozdań o ilości i masie wprowadzanego sprzętu, o masie zużytego sprzętu zebranego poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi oraz unieszkodliwianiu. Raz do roku wprowadzający sprzęt składa sprawozdanie o osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu dane te nie były jeszcze dostępne.

Zużyte odpady powinny być przekazywane do specjalistycznych firm zajmujących się unieszkodliwianiem tego typu odpadów, posiadających niezbędne wyposażenie i kwalifikacje (zgodnie z Ustawą o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz.U. Nr 52, poz. 537 z 2001 r. z późn. zm.).

2.4.9. Zwłoki zwierzęce

Wszystkie gminy rozwiązały problem z padłymi zwierzętami poprzez podpisanie umowy z firmami, która zajmuje się ich odbiorem tych odpadów i ich przekazaniem do unieszkodliwiania.

Tabela 33. Ilości padłych zwierząt zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 008

Lp.	Gmina	Ilości odpadów zebrane w Mg		Umowa z firmą
		2007 r.	2008 r.	
1	Dąbrówka	40	37	tak
2	Jaków	-	18	tak
3	Klembów	bd	bd	tak
4	Kobyłka	5	2	tak
5	Marki	10	11	tak
6	Poświętne	9	7	tak
7	Radzymin	0,15	0,17	tak
8	Strachówka	bd	bd	bd
9	Tłuszcz	64	86	tak
10	Wołomin	35	66	tak
11	Ząbki	-	-	tak
12	Zielonka	3	4	tak

źródło: ankietyzacja gmin

Gminy podpisały umowy z następującymi firmami zajmującymi się odbiorem padłych zwierząt:

- Hetman Sp. z o.o. z siedzibą we Florianowie 24, Bedlno,
- Ryszardem Wyszynskim, Jasiorówka 39, 07 – 130 Łochów,
- Fundacja Maya

Mieszkańcy powiatu najczęściej pozbywają się padłych zwierząt we własnym zakresie, zakopując je w ziemi.

2.5. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów

2.5.1. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Odpady komunalne zebrane na terenie powiatu wołomińskiego poddawane były w latach 2007 - 2008 następującym procesom odzysku:

Tabela 34. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku w latach 2007 - 2008

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	2007		2008	
		Masa (Mg)	Proces odzysku	Masa (Mg)	Proces odzysku
Papier i tektura	20 01 01	1863,34	R14	1500,55	R14
Szkło	20 01 02	1816,81	R14	1941,24	R14
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 01 08	100	R3	-	-
Tekstylia	20 01 11	27,223	R14	4,3	R14
Urządzenia zawierające freony	20 0123*	3,06	R14	3,1	R14
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	20 01 32	9	-	0,9	R14
Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	20 01 34	1,594	R14	3,767	R14
		26,4	R4	-	-
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 0135*	154,83	R14	218,55	R14
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	20 01 36	14,06	R14	49,47	R14
Drewno	20 01 38	31,198	R14	67,13	R14
		28,408	R1	67,128	R1
Tworzywa sztuczne	20 01 39	1068,85	R14	999,4	R14
Metale	20 01 40	66,94	R4	97,25	R4
Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	20 01 99	22,92	R14	257,96	R14
Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	581,15	R3	779,46	R3
	20 02 01	-	-	651,95	R14
Gleba i ziemia, w tym kamienie	20 02 02	-	-	923,44	R14
Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	20 03 06	108,9	R3	140,86	R3
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	151,61	R14	349,99	R14
Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	1621,5	R1	1326,29	R1
		5229,4	R14	5356,88	R14
		-	-	147,35	R3
		5071,7	R15	3026,672	R15
Razem		17 998,89 Mg		17 913,64 Mg	

Źródło: ankietyzacja gmin

Załącznik nr 5 do ustawy o odpadach: Procesy odzysku

R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii

R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali

R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby

R14 Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 - Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie powiatu wołomińskiego procesom odzysku poddano w 2007 roku 17 998,89 , co stanowi 42,6% ich wytworzonej ilości. W 2008 roku procesom odzysku poddano 17 913,64 Mg zebranych odpadów komunalnych (41,7%).

W 2006 roku procesom odzysku poddano 6 492,78 Mg, co stanowiło 19,7% ich zebranej ilości. W 2005 roku odzyskowi poddano 4 150,5 Mg zebranych odpadów komunalnych (10,4%), a w 2004 roku – 4 244,4 Mg (10,8%).

Głównym procesem odzysku, jakim były poddawane odpady komunalne w latach 2007 - 2008 roku był proces R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części), a następnie R3 (recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania) i R15 (przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu).

Odpady komunalne poddawane były w latach 2007 – 2008 następującym procesom unieszkodliwiania:

Tabela 35. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania w latach 2007 - 2008

Rodzaj odpadu	Kod odpadu	2007		2008	
		Masa (Mg)	Proces unieszkodliwiania	Masa (Mg)	Proces unieszkodliwiania
Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	113,6	D1	-	-
Inne odpady nie ulegające biodegradacji	20 02 03	-	-	254,24	D5
Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	21701,25	D5	24265,71	D5
Odpady z targowisk	20 03 02	-	-	232,53	D5
Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	20 03 06	-	-	264,36	D5
Razem			21814,85 Mg		25016,84 Mg

źródło: ankietyzacja gmin

Załącznik nr 6 do ustawy o odpadach: Procesy unieszkodliwiania odpadów

D1 – Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych

D5 - Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych w latach 2007 – 2008 było unieszkodliwianie poprzez składowanie (D1 i D5).

Z tabeli wynika, że na terenie powiatu wołomińskiego unieszkodliwianiu poprzez składowanie poddano w 2007 roku 21 814,85 Mg odpadów komunalnych, a w 2008 roku – 25 016,84 Mg. Stanowiło to odpowiednio: 54,8% i 58,2% wytworzonej ilości.

W 2006 roku unieszkodliwiono poprzez składowanie 26 379,03 Mg odpadów, co stanowiło 80,3% ich wytworzonej ilości. W 2005 roku składowano 35 611,5 Mg odpadów (89,6%), a w 2004 roku – 34 856,26 Mg (89,2%).

Na niektórych terenach powiatu wołomińskiego obserwuje się powstawanie tzw. dzikich wysypisk. Powstają one często tam, gdzie mieszkańcy mają utrudniony dostęp do pojemników na odpady. Innym powodem ich powstawania jest niewłaściwa postawa mieszkańców.

W gminach prowadzona jest systematyczna akcja likwidacji tzw. "dzikich" wysypisk. W latach 2007 - 2008 roku zlikwidowano następujące miejsca nielegalnego składowania odpadów:

Tabela 36. „Dzике” wysypiska zlikwidowane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 – 2008

Lp.	Gmina	Liczba obiektów zinwentaryzowanych/ usuniętych		Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk
		2007 r.	2008 r.	
1	Dąbrówka	20/0	20/5	nie
2	Jadów	0/0	3/3	tak

Lp.	Gmina	Liczba obiektów zinwentaryzowanych/ usuniętych		Inwentaryzacja „dzikich” wysypisk
		2007 r.	2008 r.	
3	Klembów	bd	bd	nie
4	Kobyłka	0/0	0/0	nie
5	Marki	bd	5/5	tak
6	Poświętne	bd	bd	nie
7	Radzymin	bd	bd	nie
8	Strachówka	bd	bd	nie
9	Tuszczy	1/0	1/1	tak
10	Wołomin	19/19	39/32	tak
11	Ząbki	bd	bd	nie
12	Zielonka	2/2	5/5	tak
Razem		42/21	73/51	-

źródło: ankietyzacja gmin

Akcja usuwania nielegalnie deponowanych w środowisku odpadów prowadzona jest systematycznie. Ponadto, Nadleśnictwo Drewnica, w obrębie którego leżą gminy powiatu wołomińskiego, stara się w wykorzystaniem własnych środków, ograniczać zaśmiecanie terenu.

2.5.2. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów z sektora gospodarczego

Odpady powstające w sektorze gospodarczym, zgodnie z zapisami Ustawy o odpadach (Dz. U. nr 2007/39 poz. 251), powinny poddawane być procesom odzysku lub unieszkodliwiania przez wytwórców tych odpadów.

Odpady z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego poddawane były w latach 2007 – 2008 następującym procesom odzysku:

Tabela 37. Rodzaje i ilości odpadów z sektora gospodarczego, wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego, poddawane procesom odzysku w latach 2007 - 2008

Lp	Kod odpadu	Metoda odzysku	Ilość odpadów poddana procesom odzysku w Mg	
			2007	2008
1.	030105	R1	57,3	22,33
		R14	3 359,80	5 770,41
2.	040108	R14	10	-
3.	040221	R14	3	-
4.	040222	R14	0,1	-
5.	070108*	R14	4	-
6.	070213	R14	1078	-
7.	070280	R14	31,2	15,9
8.	070299	R14	0,2	0,3
9.	070704*	R14	1,51	-
10.	080120	R14	4,5	-
11.	080301	R14	0,4	-
12.	080308	R14	293,8	-
13.	080312*	R14	3,572	-
14.	080313	R14	7,8	-
15.	080318	R14	0,1	-
16.	090101*	R14	51,48	-
17.	090102*	R14	45,64	-
18.	090103*	R14	0,02	-
19.	090104*	R4	26,54	-
20.	090107	R4	8,6	-
21.	090180*	R4	4,9	-
22.	100101	R14	5472,3	763,75
		R10	0,4	-

Lp	Kod odpadu	Metoda odzysku	Ilość odpadów poddana procesom odzysku w Mg	
			2007	2008
23.	100102	R14	13550,9	4247,31
24.	100117	R3	-	-
25.	100180	R14	34033,6	23300,52
26.	101010	R14	9,1	10,3
27.	101203	R14	21	-
28.	101208	R14	685,5	607,71
29.	101208	R5	364	-
		R14	48	-
30.	101314	R14	4,7	16,1
31.	101382	R14	2	0,03
32.	110105*	R14	80	-
33.	110106*	R14	0,1	-
34.	110111*	R14	10	-
35.	120101	R14	0,2	-
36.	120117	R14	0,2	-
37.	120121	R14	3	-
		R13	2,1	-
38.	120199	R3	129	-
39.	130507*	R14	58,465	-
40.	150101	R14	148,4	128,325
41.	150102	R3	45,9	0,7
		R14	211,4	5,3
42.	150103	R1	25,9	-
		R14	-	1
43.	150106	R14	88,9	-
44.	150107	R14	171,6	-
45.	150203	R14	0,2	-
46.	160104*	R14	747,2	110,6
47.	160211*	R14	-	8,36
48.	160213*	R14	1,75	12,83
		R15	24,774	-
49.	160215*	R15	10,6	-
50.	160214	R14	0,6	4,4
		R15	40,5	-
51.	160216	R14	-	0,1
52.	160304	R3	73,9	-
		R14	4405,9	-
53.	160305*	R14	5,11	-
54.	160604	R4	31,4	-
55.	160605	R14	0,4	1,4
		R4	21,8	-
56.	161001*	R4	185,66	-
57.	161002	R14	882,6	-
58.	161004	R14	1200	-
59.	170101	R14	28655,87	3 593,05
		R15	750	-
60.	170102	R14	102	133
61.	170201	R14	33,5	45
		R1	16,6	5
62.	170202	R14	9,6	9,4
63.	170380	R14	191,8	63,2
64.	170405	R14	3	-
65.	170504	R14	182 294,00	952
		R15	650	-
66.	170604	R14	3	-
67.	180109	R14	0,8	0,02

Lp	Kod odpadu	Metoda odzysku	Ilość odpadów poddana procesom odzysku w Mg	
			2007	2008
68.	190599	R3	1595,7	9000
69.	190801	R3	239,7	310,09
70.	190802	R3	784,4	400
71.	190805	R3	24878,5	24992,64
72.	190809	R3	159	44
73.	190902	R3	235,2	-
74.	191201	R14	106,5	125,407
75.	191207	R14	42,9	24,95
Razem			337053,7680	104950,486

źródło: WBGO

*odpady niebezpieczne

R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii

R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali

R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych

R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby

R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

R14 Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 - Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

Ilość odpadów wytworzonych nie sumuje się z ilością odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych. W poszczególnych latach procesom odzysku i unieszkodliwiania poddawano odpady wytworzone wcześniej i magazynowane tymczasowo.

W 2007 roku procesom odzysku poddano 337 053,77 Mg odpadów z sektora gospodarczego, a w 2008 roku – 104 950,49 Mg.

Poniżej przedstawiono ilości i rodzaje odpadów z sektora gospodarczego poddane procesom unieszkodliwiania w latach 2007 – 2008.

Tabela 38. Rodzaje i ilości odpadów z sektora gospodarczego poddawane procesom unieszkodliwiania w latach 2007 - 2008

Lp	Kod odpadu	Metoda unieszkodliwiania	Ilość odpadów poddana procesom unieszkodliwiania w Mg	
			2007	2008
1.	70213	D5	267,8	
2.	70217	D9	10,4	
3.	150203	D5	7,4	
4.	150203	D15	0,2	
5.	160103	D1	2,2	
6.	170101	D1	185,1	
7.	190801	D5		175,4
8.	190802	D5		60,06
9.	190906	D9	8,4	
10.	191212	D5		5996,09
11.	191212	D1	5267,4	
Razem			5748,9	6231,55

*odpady niebezpieczne

źródło: WBGO

D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych

D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

D9 Obróbka fizyczno-chemiczna nie wymieniona w innym punkcie załącznika do ustawy o odpadach, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

D15 Magazynowanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w D1-D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania, przed zbiórką, w miejscu gdzie odpady są produkowane)

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

Ilość odpadów wytworzonych nie sumuje się z ilością odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych. W poszczególnych latach procesom odzysku i unieszkodliwiania poddawano odpady wytworzone wcześniej i magazynowane tymczasowo.

W 2007 roku procesom unieszkodliwienia poddano 5 748,9 Mg odpadów z sektora gospodarczego, a w 2008 roku – 6 231,55 Mg.

2.5.3. Odzysk i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych

Sposoby gospodarki odpadami niebezpiecznymi w latach 2007 – 2008 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 39. Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku w latach 2007 – 2008

Lp	Kod odpadu	Metoda odzysku	Ilość odpadów poddana procesom odzysku w Mg	
			2007	2008
1.	070108*	R14	4	-
2.	070704*	R14	1,51	-
3.	080312*	R14	3,572	-
4.	090101*	R14	51,48	-
5.	090102*	R14	45,64	-
6.	090103*	R14	0,02	-
7.	090104*	R4	26,54	-
8.	090180*	R4	4,9	-
9.	110105*	R14	80	-
10.	110106*	R14	0,1	-
11.	110111*	R14	10	-
12.	130507*	R14	58,465	-
13.	160104*	R14	747,2	110,6
14.	160211*	R14	-	8,36
15.	160213*	R14	1,75	12,83
16.	160213*	R15	24,774	-
17.	160215*	R15	10,6	-
18.	160305*	R14	5,11	-
19.	161001*	R4	185,66	-
Razem			1 261,321	131,79

źródło: WBGO

R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali

R14 Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części

R15 - Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Ilość odpadów wytworzonych nie sumuje się z ilością odpadów poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych. W poszczególnych latach procesom odzysku i unieszkodliwiania poddawano odpady wytworzone wcześniej i magazynowane tymczasowo.

Dane za rok 2008 są niepełne. W chwili przygotowywania sprawozdania brak było zweryfikowanych i kompletnych informacji z Wojewódzkiej Bazy Gospodarki Odpadami.

W 2007 roku procesom odzysku poddano 1261,321 Mg odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego, a w 2008 roku – 131,79 Mg.

W latach 2007 – 2008 odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego nie były poddawane procesom unieszkodliwiania.

3. Stan formalno – prawny instalacji do odzysku oraz unieszkodliwienia odpadów

Na terenie powiatu wołomińskiego (według stanu na dzień 31.12.2008 r.) funkcjonowały 38 instalacje do odzysku odpadów. Scharakteryzowano je w poniższej tabeli.

Tabela 40. Wykaz instalacji i urządzeń do odzysku odpadów na terenie powiatu wołomińskiego

Lp	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Symbol R lub D	Rodzaj odpadu/kod	Zdolności przerobowe roczne (Mg)	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 roku	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 roku
1.	Cegielnia-piec wypalowy	CEGBUD Cegielnia Dąbrówka Adam Banasiak Dąbrówka, 05-252 Dąbrówka	Dąbrówka 05-252 Dąbrówka	R	03 01 05 10 01 01 10 12 08 15 01 03		63,6	50
2.	Instalacja do produkcji ceramiki budowlanej metodą wypalania cegielnia-cała linia technologiczna	Produkcja Cegły Wacław Zieliński & Sylwester Szczęsny S.C Guzowatka, 05-252 Dąbrówka	Guzowatka, 05-252 Dąbrówka				119,1	
3.	Młynek do rozdrabniania odpadów	Z.C.B. Mirex, Mirosław Świętochowski. Chajęty, gmina Dąbrówka	Chajęty, gmina Dąbrówka	R14	10 12 08	65		
4.	Instalacja do odzysku odpadów z tworzyw sztucznych: łamacz do części twardych, młynki do tworzyw sztucznych i zagęszczarka do przerobu folii	ZPHU „Murena” Zbigniew Szymborski Nadmeńska 8F	Nadmeńska 8F 05-230 Kobyłka		15 01 02	200		
5.	Instalacja do odzysku odpadów	PHU „Top Jur” ul. Brzozowa 42	ul. Brzozowa 42 05- 230 Kobyłka		17 01 01 17 01 07	10 90		
6.	Instalacja do odzysku odpadów	Zakład „Dram” ul. Wesoła 27	ul. Wesoła 27 05-230 Kobyłka		03 01 05 10 01 01 10 12 08 13 01 13* 13 02 08*	90 22 230 0,3		
7.	Instalacja do odzysku odpadów	Zakład Pracy Chronionej ul. Nadmeńska 4	ul. Nadmeńska 4 05-230 Kobyłka		07 02 13	2000		
8.	Prasa mimośrodowa z układem nacisku pneumatycznego	PMS Bartnicki ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	R14	15 01 04		10,5	
9.	Zestaw pięciu wyparek	PMS Bartnicki	ul. Nadmeńska 8d	R14	08 01 11	3200		

Lp	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Symbol R lub D	Rodzaj odpadu/kod	Zdolności przerobowe roczne (Mg)	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 roku	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 roku
	próżniowych do usuwania wody z odpadów.	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	05-230 Kobyłka		08 03 08 08 03 12 09 01 02 19 02 04			
10.	Instalacja złożona z 11 zbiorników uśredniających do odzysku odpadów	PMS Bartnicki ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	R14	08 01 11 08 01 19 08 01 20 08 03 08 08 03 12 09 01 01 09 01 02 09 01 03 11 01 05 11 01 06 16 10 01			
11.	Instalacja złożona z 4 elektrolizerów wielkogabarytowych	PMS Bartnicki ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	R11	09 01 04 09 01 06 09 01 07 16 10 01		220,8	
12.	Instalacja do odzysku baterii	PMS Bartnicki ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	R14	16 06 02 16 06 04 16 06 05 20 01 34			
13.	Rozdrabniacz frakcyjny INOX2.	PMS Bartnicki ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	ul. Jezuicka 4a 05-230 Kobyłka	R3	07 02 13 15 01 02 15 01 05			
14.	Piec Kręgowy	Procerbud Bartosiewicz Sp.j. ul. Gospodarcza 15 05-230 Kobyłka	ul. Gospodarcza 15 Kobyłka	R14	030105 100101 100102 170504			
				R14	030105 100101 100102 100180 170504			
15.	Instalacja do regeneracji	Przedsiębiorstwo	ul. OKÓLNA 43A/B,	R14	101382			

Lp	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Symbol R lub D	Rodzaj odpadu/kod	Zdolności przerobowe roczne (Mg)	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 roku	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 roku
		Budowlano-Telekomunikacyjne "MBT" SP. Z O.O. . 16 ul. Okólna 43a/B, 05-270 Marki	05-270 MARKI		100101 101314			
16.	Destylarka	„Siegwerk” Poland Marki Sp. z o.o. w Markach, ul. Piłsudskiego 121 D	ul. Piłsudskiego 121 D 05-270 Marki	R2	07 01 04		2,6	
17.	Linia produkcji skóry wtórnej	"Skórmar" Piotr Kołaczewski ul. Lisa Kuli 118, 05-270 Marki	ul. Lisa Kuli 118, 05-270 Marki	R14	04 01 08		10	
18.	Instalacja do regeneracji Jedn.typu DME-F do deminerali+neutralizator ścieków kwaśnych	Dantherm Filtration Sp. Z O.O. . 24 ul. Okólna 45, 05-270 Marki	ul. OKÓLNA 45, 05-270 MARKI	R9	190906		8,4	
19.	Zespół urządzeń do rozdrabniania, mielenia i wrabiania odpadów	Zakład Produkcyjno-Handlowym "Margum" s.c. Marki ul. Bandurskiego 49 05-270 Marki	ul. Bandurskiego 49 05-270 Marki	R14	07 02 08		95	
20.	Instalacja do produkcji ceramiki budowlanej metodą wypalania	Cegielnia Bogusław Czarnecki i S-ka. ul. Fabryczna 86, 05-270 Marki	Cegielnia-cała linia technologiczna ul. Fabryczna 86, 05-270 Marki	R1	03 01 05, 10 01 01, 10 12 08, 15 01 03		93,7	
21.	Piec Hoffmana – wypał cegieł	Rutkowski Sp.J. . 27 Ul. Cicha 23, 05-260 Marki	Ul. Cicha 23, 05-260 Marki	R14	100101			
22.	Sortownia Odpadów Komunalnych	"KOBÉ" Kotowska Bernarda Duczki, ul. Myśliwska 8, 05-200 Wołomin	Wola Ręczajska, 05-326 Poświętne	R14	20 03 01			
23.	Instalacja do produkcji ceramiki budowlanej	Cegielnia Leszek Grzegorzewski Elżbieta	Łosie, Radzymin	R1 R5	150103 101208		65,7	

Lp	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Symbol R lub D	Rodzaj odpadu/kod	Zdolności przerobowe roczne (Mg)	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 roku	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 roku
	metodą wypalania cegielnia-cała linia technologiczna	Banasiak S.C. . 9 Łosie, 05-250 Radzymin		R14	030105 100101			
24.	Piec wypalowy w cegielni	Zakład Wytwarzania Wyrobów Ceramiki Budowlanej Ciemne 29, gmina Radzymin	Ciemne 29, gmina Radzymin	R1 R5 R14	03 01 05 10 01 01 10 12 08 03 01 05 17 02 01 17 02 01	390	86,7	
25.	Piec wypalowy w cegielni	Zakład Ceramiki Budowlanej Dariusz Robak, Krzysztof Szamański, miejscowości Mokre, gmina Radzymin	Mokre, gmina Radzymin	R1 R5 R14	03 01 05 10 01 01 10 12 08 17 02 01	800	89,1	
26.	Instalacja do produkcji ceramiki budowlanej metodą wypalania	Cegielnia K. Truskowski, M. Kryski S.C. . 8 Mokre, 05-250 Radzymin	Mokre, gmina Radzymin	R5 R14	101208 030105 100101 150103			
27.	Piec tunelowy	Cegielnia Radzymin Andrzej Krasiński Ul. Związkowa 13 Warszawa	ul. Weteranów 104 Radzymin	R14	10 01 01 10 01 02 10 01 80		11330	
28.	Instalacja do odzysku odpadów	Idaco Sp Z O.O. Łąki 5 05 – 250 Radzymin	Łąki 5 05 – 250 Radzymin	R1 R3 R10	15 01 03, 12 01 17, 12 01 99, 16 03 04, 10 01 01		314,5	
29.	Segregownia odpadów komunalnych	Mzo Wołomin, Ul. Łukasiewicza 4 05-200 Wołomin	ul. Łukasiewicza 4 05-200 Wołomin	R14		2 Mg/h		
30.	Kruszarka, Silos z podajnikiem mieszającym, Blokforma	Styr-Bud Sp. Z O.O. Cięciwa, Ul. Kard. St. Wyszyńskiego 5, 05-200	ul. KARD. ST. WYSZYŃSKIEGO 5, 05-200 WOŁOMIN	R3	150102			

Lp	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres podmiotu zarządzającego	Adres instalacji	Symbol R lub D	Rodzaj odpadu/kod	Zdolności przerobowe roczne (Mg)	Ilość odpadów przetworzonych w 2007 roku	Ilość odpadów przetworzonych w 2008 roku
		Wołomin						
31.	Sortownia odpadów	Zakładu PHU „Clean World” w Leśniakowiźnie ul. Kasprzykiewicza 45	ul. Kasprzykiewicza 45 Wołomin	R14				
32.	Mieszalnik	Frenoplast Sp. z o.o. . 25 Wołomin-Majdan, ul. Watykańska 15, 05-200 Wołomin	ul. Watykańska 15, 05-200 Wołomin	R14	070299			
33.	Gilotyna	P.H. NATRON Szczapa Czesław Ul. Batalionu Parasol 2 05-200 Wołomin	ul. Batalionu Parasol 2a. 05-200 Wołomin	R14	15 01 01 19 12 91 08 03 99	200		
34.	Kompostownia polowa przyzłowa	Teren Składowiska Odpadów W Lipinach Starych Gmina Wołomin		R3				
35.	Zagęszczarka do tworzyw, wyciarczarka do regranulacji tworzyw	PPHU "DARCO" Edward Kuźnicki w Ząbkach, ul. Wolności 42.	ul. Wolności 42 Ząbki	R14	15 01 02		24,6	
36.	Piec wypalowy w zakładzie produkcji ceramicznych materiałów budowlanych	WIENERBERGER KARBUD S.A. Oddział w Zielonce, ul. Podleśna 7	ul. Podleśna 7 Zielonka	R14	10 01 02 10 01 80 10 12 01 03 01 05	30000		
37.	Instalacja do produkcji ceramiki budowlanej	Z.P.H. "CEGMAT" s.c. Woźniak Agnieszka, Szczepkowska Jadwiga . 14, ul. Ceglana 24, 05-220 Zielonka	ul. Ceglana 24, 05-220 Zielonka	R5 R14	101208 030105 100101 150103			
38.	Instalacja do odzysku osadów ściekowych i odpadów paleniskowych	PZHT DAR-TRANS Dariusz Sobota, ul. Szkolna 1, 05-091 Ząbki	Zielonka, teren Nadleśnictwa Drewnica	R	19 08 05 10 01 02	60 000 60 000	bd	bd

źródło: WBG0

Na terenie powiatu znajdują się:

- jedno czynne składowiska odpadów komunalnych w Starych Lipinach,
- jedno czynne składowisko odpadów produkcyjnych w Markach,
- cztery składowiska zamknięte na terenie gmin: Marki (2 obiekty), Tuszcz (Wólka Kozłowska) i Radzymin.

Składowisko Odpadów Komunalnych w Lipinach Starych

Na terenie gminy Wołomin znajduje się jedno składowisko odpadów – w miejscowości Lipiny Stare. Składowisko usytuowane jest ok. 3 km na wschód od centrum Wołomina w odległości ok. 0,8 km na południe od wsi Lipiny Smugi i 1 km na południowy-wschód od Starych Lipin.

Od strony Lipin Starych i wsi Mostówka przeważają nieużytki. Od południa i od zachodu składowisko sąsiaduje z działkami zalesionymi. Tereny położone na wschód i na południowy-wschód są podmokłe. Na wschód ok. 250 m od składowiska przepływa rzeka Czarna Struga.

Składowisko odpadów, zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołomin (zatwierdzonym Uchwałą Rady Miejskiej w Wołominie Nr VII-33/94 z dn. 10.11.94 r.) znajduje się na terenie oznaczonym symbolem T.3 – jako teren składowiska. Właścicielem składowiska jest Gmina Wołomin. Składowisko funkcjonuje na podstawie Decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Wołominie wydanej w dniu 06.11.1973 r. zatwierdzającej Plan realizacyjny obiektu oraz jego projekt podstawowy. „Sanepid” dla inwestycji wprowadził strefę ochronną 500 m od składowiska, która obowiązuje do tej pory i jest uwzględniona w planie miejscowym. Składowisko wg ww. Decyzji służyć miało na potrzeby miast Wołomina, Kobyłki i Radzyna. W rzeczywistości składowisko w Wołominie służyło przez wiele lat wschodniej części Warszawy oraz na potrzeby innych gmin np. Gminie Ząbki i Gminie Zielonka. Zarządcą obiektu jest Miejski Zakład Oczyszczania, ul. Łukasiewicza 4, 05-200 Wołomin.

Pozwolenie na budowę wydało Prezydium Rady Narodowej (decyzja z dnia 06.11.1973, znak: GPU/II/600/120/73) oraz Starostwo Powiatowe Wołomin (decyzja o pozwoleniu na budowę z dnia 02.06.2006, znak: 1482p/82/p/06). Pozwolenie na użytkowanie wydał Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Wołominie, decyzja z dnia 28.06.2006, znak: 552/2006. Składowisko posiada zgodnie z wymogami Art. 53 ustawy z dnia 27.04.2001 r. o odpadach - Instrukcję eksploatacji składowiska zatwierdzoną Decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 24.06.2006, znak: Wśr-v-6625/5/06. Składowisko posiada pozwolenie zintegrowane oraz zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów - Decyzja Wojewody Mazowieckiego z dnia 14.02.2007r., znak: Wśr.V.AC.6626/26/07.

Projekt składowiska wykonał Terenowy Zespół Obsługi Budownictwa Indywidualnego w Wołominie w 1973 r. Pod składowisko wydzielono 5,5 ha gruntów rolnych należących do 19 rolników wsi Lipiny Stare. Początkowo miało ono przyjmować 35,2 tys. m³ odpadów rocznie.

Pojemność całkowita składowiska wynosi 880 000 m³, w tym pojemność zapełniona – około 790 000 m³. Składowisko jest uszczelnione – posiada naturalną barierę geologiczną (głina naturalna o miąższość 0,5 – 1,0 m o współczynniku filtracji: $k < 10^{-9}$ m/s) oraz w części zachodniej - sztuczną barierę geologiczną: bentomatę o gęstości 5.000 g/m² i izolację syntetyczną – geomembrane PEHD o grubości 4 mm.

Do składowania dopuszczone są obok typowych odpadów komunalnych również odpady powstające w wyniku oczyszczania ścieków jak skratki, zawartość piaskownika i ustabilizowane osady ściekowe. Obecnie składowisko dzieli się na:

część „stara” (**Część A**) z górnym tarasem, który uformowany został w 2004 r. Z uwagi na fakt, że wierzchowina bryły składowiska w tej części wyniesiona jest do rzędnej od ok. 128-129m n.p.m. tj. 5 m powyżej rzędnej ustalonej w decyzji eksploatacyjnej, konieczne było

zakończenie na nim składowania odpadów. W lipcu 2005 roku rzędna ta osiągnęła nawet wartość 128 m n.p.m. Obecnie ta część obiektu jest uporządkowana i utwardzona. Wg danych uzyskanych od MZO Wołomin, od oddania obiektu do eksploatacji tj. od 1974 r. na tej części składowisku nagromadzono ok. 330 tys. Mg odpadów.

- część nową (**Część B**) usytuowaną na niezajętej części terenu o powierzchni ok. 1,7 ha przewidzianej w planach miejscowych pod deponowanie odpadów, eksploatowanej od 25 czerwca 2006 r. W związku z wyczerpaniem się pojemności starej części składowiska burmistrz Wołomina w 2003 r. w uzgodnieniu z wojewodą mazowieckim podjął decyzję m.in. o przeznaczeniu niezajętej wówczas przez deponowane odpady części działki o powierzchni ok. 1,7 ha pod składowanie odpadów aż do ostatecznego uformowania hałdy odpadów na całej działce i wykonania końcowych prac rekultywacyjnych.

Z powodu braku powierzchni do składowania odpadów w 2004 r. poszerzono powierzchnię składowania kosztem pochylenia skarpy. Na górnym tarasie skarpy są strome miejscami nachylone w stosunku 1 : 1,2. Rekultywacja „górnego tarasu” nie była możliwa poprzez położenie okrywy ziemnej, konieczna była przebudowa skarpy i zastosowanie rozwiązań technicznych stabilizujących okrywę. Dalsza eksploatacja była niebezpieczna dla obsługi obiektu. Część ta o powierzchni ok. 3,5 ha została zamknięta 5 grudnia 2005 r. i rekultywacja jej jest już zakończona.

Odpady składowane są warstwami o grubości około 2 m (1,9 m warstwa odpadów + 0,1 m materiał izolacyjny – ziemia lub piasek) Do otrzymania zagęszczonej warstwy składowiska wykorzystuje się kompaktor marki Hanomag typ C66D. Składowisko jest wyposażone w sieć piezometrów, które są podstawą prowadzonego monitoringu wód podziemnych. W 2003 roku wykonano dodatkowo cztery piezometry o symbolach LS11, LS12, LS13, LS14. Ponadto, prowadzony jest monitoring w zakresie: opad atmosferyczny, wód powierzchniowych, osiadania powierzchni składowiska.

Na składowisku funkcjonuje drenaż odcieków złożony z warstwy drenażowej o miąższości 0,5 m, kolektorów wykonanych z PEHD o średnicy 100 – 200 mm. Ocieki gromadzone są w specjalnych zbiornikach o pojemności 88 m³. Ocieki wywożone są do miejskiej oczyszczalni ścieków oraz rozdeszczowywane na powierzchni składowiska. Składowisko nie posiada instalacji do odprowadzania biogazu.

Obiekt otoczony jest pasem zieleni o szerokości 10 m, prowadzona jest ewidencja odpadów, ważenie pojazdów przywożących odpady oraz dezynfekcja ich kół. Obiekt nie jest ogrodzony.

Od strony południowo - zachodniej znajduje się wyłożona płytami betonowymi droga technologiczna o długości 350 m, która tworząc półkę prowadzi wzdłuż skarpy południowej na wierzchołkę składowiska. Wzdłuż utwardzonej drogi znajduje się pas drogowy do dojazdu kompaktora.

Składowisko odpadów produkcyjnych Formar Borg Automotive S.A. ul. Okólna 45 w Markach

Składowisko funkcjonuje od 1999 roku, planowany termin zamknięcia – 2012 rok. Składowisko posiada uregulowany stan formalno- prawny. Powierzchnia całkowita składowiska wynosi 4,6611 ha, obecnie eksploatowany jest 1 ha z czego wykorzystana powierzchnia to 0,8 ha. Pojemność całkowita eksploatowanej części to - 8294,0 Mg (20735m³), pojemność wykorzystana - 7069,2 Mg. Składowisko nie posiada uszczelnienia. Prowadzony jest monitoring wód powierzchniowych i podziemnych.

Nieczynne składowisko Odpadów Komunalnych w Wólce Kozłowskiej, gm. Tłuszcz eksploatowane było od 1987 roku. Zarządzającym składowiskiem do 2001 roku był Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tłuszczu, a następnie firma Jurant s.j. S. Matak, J. Borkowski (ul. Ossowska 73 05-220 Zielonka). Składowisko zostało zamknięte dnia 8 marca 2007 roku, a data zakończenia rekultywacji przewidziana jest na 31 grudnia 2011 roku. Obiekt zajmuje powierzchnię ok. 3,8 ha, z czego powierzchnia kwater wynosi 1,38 ha. Dno składowiska jest uszczelnione folią z tworzywa sztucznego. Brak jest jednak systemu drenażowego, zbierającego

odcieki i kierującego je do zbiornika. Wokół terenu składowiska znajduje się rów opaskowy odbierający wody spływu powierzchniowego.

Nieczynne składowisko odpadów przy ul. Wróblewskiego w Radzyminie: na składowisku zdeponowane są odpady wymieszane, łącznie z przemysłowymi, o objętości ok. 40 tys. m³ t.j. ok. 10160 ton. Powierzchnia składowiska wynosi 1,0178 ha. Składowisko zostało zamknięte i zrehabilitowane w 1992 roku. Prowadzony jest monitoring wód podziemnych.

Nieczynne składowisko odpadów stałych w Markach położone jest na terenie Pustelnika Zachodniego u zbiegu ulic Okólnej i Jesiennej. Zarządzającym składowiskiem jest MPO w Warszawie. Zlokalizowane jest na obszarze dawnego wyrobiska glin i ilów zastoiskowych. Dawne składowisko zajmowało powierzchnię 8,9ha, wysokość zgromadzonych odpadów – 20 –25 m n.p.m. Skarpki niecki zostały ukształtowane 1:1 do 1:1:1,7. Składowisko posiada instalację odgazującą. Pozyskiwany biogaz jest wykorzystywany do produkcji prądu. Po zakończeniu rekultywacji teren ten przeznaczony będzie do rekreacji biernej i czynnej.

Nieczynne składowisko odpadów produkcyjnych Markach, ul. Parkowa.

Właścicielem obiektu jest FOMAR BORG AUTOMOTIVE S.A. Składowisko zajmuje powierzchnię 18522 m² i jest w trakcie rekultywacji.

4. Stan realizacji zaplanowanych celów, działań i zadań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami

W pierwszym Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego założono cele krótkoterminowe do osiągnięcia w latach 2004-2007 oraz cele długookresowe do osiągnięcia do roku 2011. W uchwalonej w marcu 2008 roku aktualizacji Planu okres krótkoterminowych celów obejmuje lata 2008 – 2011. Ponieważ niniejsze sprawozdanie obejmuje okres lat 2007 – 2008, w poniższym sprawozdaniu odniesiono się zarówno do celów zawartych w pierwszym Planie, jak również wyznaczonym w aktualizacji Planu. W drugim przypadku, oceniono szanse realizacji celów do roku 2011 i omówiono działania zmierzające do ich osiągnięcia.

4.1. Cele wyznaczone w pierwszym Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego

Cele do osiągnięcia w gospodarce odpadami komunalnymi na lata 2004 - 2007

Cel: Objęcie zorganizowanym wywozem odpadów pochodzących od mieszkańców powiatu

W Planie nie wskazano konkretnej daty objęcia zorganizowaną zbiórką mieszkańców, niemniej, w planach gospodarki odpadami wyższego rzędu zakłada się osiągnięcie tego celu najpóźniej do roku 2007.

W wyniku analizy informacji uzyskanych z gmin stwierdzono, że na terenie powiatu w 2007 roku zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (niesegregowanych) objętych było średnio 65% mieszkańców. W największym stopniu zorganizowana zbiórka odpadów objęci są mieszkańcy gmin miejskich (Wołomin, Marki, Ząbki, Kobyłka), a w najmniejszym stopniu – gmin wiejskich (Strachówka, Poświętne, Dąbrówka, Jadów, Klembów).

Dane przekazane przez poszczególne gminy są niejednorodne: niektóre z nich podawały wskaźnik objęcia mieszkańców oszacowany na podstawie zawartych umów na wywóz odpadów, co jest informacją miarodajną. Niektóre gminy natomiast szacowały ten wskaźnik na podstawie mieszkańców mających dostęp do pojemników, co nie jest równoznaczne z odsetkiem mieszkańców pozbywających

się odpadów w sposób prawidłowy. Oczywistym jest, że na terenie gmin 100% mieszkańców ma możliwość zawarcia umów na wywóz odpadów, jednak spora część nie chce do tej pory z tej możliwości skorzystać. Jednocześnie, zawarcie umowy nie jest równoznaczne z realizacją zawartych w niej zapisów.

Wzrosła nieznacznie ilość zbieranych odpadów komunalnych, co jest zjawiskiem pozytywnym.

Nie osiągnięto zakładanego celu w roku 2007.

Cel: Wdrożenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów użytecznych tj.: szkło, tworzywa sztuczne, złom, makulatura

Na terenie powiatu wołomińskiego rozwijana jest selektywna zbiórka następujących rodzajów odpadów: szkła, tworzyw sztucznych, papieru i tektury, metali, odpadów zielonych, tekstyliów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, opakowań wielomateriałowych, odpadów budowlanych i poremontowych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych. W Planie nie wyznaczono wskaźników osiągnięcia tego celu.

We wszystkich gminach powiatu wdrożono selektywne zbieranie: systemem pojemników ustawionych w gniazdach lub workowym. Systematycznie wzrasta ilość odpadów zebranych selektywnie, a niektóre gminy, np. Wołomin mają bardzo wysokie (także w skali kraju) wskaźniki zbiórki, wynoszące 55 kg/mieszkańca.

W największych ilościach selektywnie zbierane jest szkło, tworzywa sztuczne i makulatura. Metale są ponadto oddawane do punktu skupu. Na terenach wiejskich papier i tektura gromadzone są w mniejszych ilościach, ze względu na wykorzystywanie ich do palenia w piecach węglowych.

Cel został osiągnięty.

Cel: Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych

Na terenie ośmiu gmin powiatu – Dąbrówki, Klembowa, Kobyłki, Marek, Radzymina, Tłuszcz, Wołomina i Ząbek prowadzona jest zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych. W Kobyłce, Tłuszczu, Zielonce i Wołominie odpady można było dowozić własnym transportem do punktów zbierania odpadów.

W 2008 roku zebrano łącznie 349,99 Mg odpadów wielkogabarytowych.

Cel został osiągnięty

Cel: Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów budowlanych

Na terenie powiatu prowadzona zorganizowana zbiórka odpadów budowlanych, na koszt wytwórcy odpadów. W przypadku wykonywania tych prac przez wyspecjalizowane firmy, stają się one wytwórcami lub posiadaczami odpadów i przejmują obowiązki związane z odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Odpady te stanowią największy masowo i objętościowy strumień wytwarzany na terenie powiatu, ze względu na liczne inwestycje budowlane na jego terenie.

Odpady gruzu można bezpłatnie przywozić na Składowisko Odpadów w Lipinach Starych, gmina Wołomin, w wyznaczonych terminach. Poza tym brak jest informacji na temat ilości, miejsc i sposobów postępowania z tymi odpadami.

Cel został osiągnięty

Cel: Wprowadzenie i rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych

Zbiórkę odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych prowadziły gminy: Dąbrówka, Kobyłka, Marki, Wołomin, Ząbki Zielonka. Pozostałe gminy miały zamiar wdrożyć zbiórkę w 2009 roku.

Cel został osiągnięty

Cel: Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie jednorodzinnym i zabudowie zagrodowej pod kątem kompostowania w ogródkach przydomowych

Na terenie powiatu prowadzona jest zbiórka odpadów ulegających biodegradacji w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej, jednak nie jest znana skala tej zbiórki ani ilość zebranych odpadów. W niektórych gminach umożliwia się mieszkańcom bezpłatny odbiór lub przyjęcie do kompostowni odpadów z pielęgnacji zieleni lub opadłych liści. Można uznać, że na terenach gmin wiejskich około 80% mieszkańców wydziela odpady ulegające biodegradacji i poddaje je kompostowaniu lub skarmia nimi zwierzęta gospodarskie. Na terenach miast, w zabudowie jednorodzinnej, około 40% mieszkańców kompostuje odpady we własnym zakresie. W gminach brak informacji na temat ilości domowych kompostowników.

Wydzielanie i kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji stanie się coraz bardziej powszechne, z powodów wzrostu kosztów wywozów odpadów i szukania przez mieszkańców możliwości oszczędzania.

Cel został osiągnięty

Cel: Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji w budownictwie wielorodzinnym

Na terenach zabudowy wielorodzinnej nie wprowadzono selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Jest to spowodowane niską opłacalnością takiej zbiórki, brakiem odpowiednich pojemników i sprzętu wywozowego. Brak jest również w rejonie kompostowni, w których można by było przerabiać wydzielone odpady.

Nie osiągnięto zakładanego celu w roku 2007.

Edukacja ekologiczna mieszkańców z uwzględnieniem specyfiki zbieranych selektywnie odpadów

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzona jest różnorodna i szeroka edukacja ekologiczna, obejmująca również temat gospodarki odpadami.

W Starostwie Powiatowym zadania związane z edukacją prowadzone były przez Zespół Edukacji Ekologicznej (ZEE).

W 2007 r. ZEE przeprowadził 5 konkursów ekologicznych dla szkół z powiatu wołomińskiego, w których uczestniczyło 470 osób. Był współorganizatorem konkursów przyrodniczych organizowanych przez szkoły gminne, w których fundatorem nagród był Starosta Wołomiński. Przeprowadzono łącznie 20 zajęć w szkołach, na tematy związane z ochroną środowiska oraz 16 zajęć z dziećmi i młodzieżą w terenie, w ośrodkach jeździeckich współpracujących z ZEE, zlokalizowanych w gminach: Kobyłka, Klembów, Wołomin-Leśniakowizna, Radzymin, Marki (tematami zajęć były zasady selektywnej zbiórki odpadów u źródła ich powstawania i konieczność ochrony środowiska

przed degradacją - nielegalna wycinka drzew, powstawanie dzikich wysypisk śmieci, spalanie odpadów, ochrony krajobrazu itp).

ZEE prowadził zadania informacyjne z zakresu edukacji ekologicznej poprzez promocję wydawnictw o tematyce ekologicznej na zorganizowanym stoisku oraz rozprowadzanie ulotek, w czasie imprez organizowanych w gminach powiatu wołomińskiego.

Zainicjowano, przy aktywnym uczestnictwie Społecznych Opiekunów Przyrody, członków Patroli Ochrony Przyrody, szkół, gmin oraz ośrodków jeździeckich – i zorganizowano 7 akcji likwidacji dzikich wysypisk śmieci, co zaowocowało zebraniem 20 kontenerów śmieci (koszt ich utylizacji poniosły gminy).

Prowadzono postępowania wyjaśniające związane m.in. z nielegalnym składowaniem odpadów, a w ramach działalności Patroli Ochrony Przyrody Powiatu Wołomińskiego wykonano 90 patroli konnych w terenie (15 członków patroli działało społecznie, a konie do patroli użyczyły nieodpłatnie ośrodki jeździeckie współpracujące z Wydziałem Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Wołominie).

Przy współpracy z telewizją regionalną, ZEE przygotował dwa programy telewizyjne, związane z działalnością Konnych Patroli Ochrony Przyrody, które są unikatowe w skali kraju.

W 2008 roku Zespół Edukacji Ekologicznej przy Wydziale Ochrony Środowiska, realizował następujące zadania:

- Zadanie edukacyjne „Spalasz – Trujesz, Segregujesz - Zyskujesz”
- Kąciki edukacji ekologicznej
- Tworzenie Zintegrowanego Programu Edukacji Ekologicznej dla Powiatu Wołomińskiego
- Konkurs „O, cóż jest piękniejszego niż wysokie drzewa”
- Akcja edukacyjna „Stop Foliówkom”
- Akcja Edukacyjna „Kompostujesz – Zyskujesz”
- Akcja Edukacyjna „Las to nie wysypisko”
- Zakup pomocy naukowych do prowadzenia edukacji ekologicznej dla szkół, których organem prowadzącym jest powiat.
- Tablice dydaktyczne dot. obszarów chronionych na terenie powiatu wołomińskiego

„Spalasz – Trujesz, Segregujesz - Zyskujesz”

W 2008 r. zostały przeprowadzone działania promujące racjonalną gospodarkę odpadami pod hasłem „Spalasz – Trujesz, Segregujesz – Zyskujesz”. Akcja ta była skierowana do wszystkich mieszkańców powiatu w kilku etapach. Pierwszym z nich było szkolenie dla nauczycieli. - opracowanie materiałów i przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli z udziałem zaproszonych przedstawicieli takich instytucji jak: Rekopol Organizacja Odzysku S.A. , Plastics Europe Polska, REBA Organizacja Odzysku S.A., Stowarzyszenie "Forum Opakowań Szklanych".

W czerwcu 2008 r. nastąpiło zakończenie konkursów i wręczenie nagród laureatom i osobom wyróżnionym. Zakupiono nagrody rzeczowe w postaci 4 rowerów, 5 aparatów cyfrowych i 5 odtwarzaczy mp3, uczestnikom wyróżnionym przekazano albumy i publikacje książkowe o tematyce przyrodniczej. Wystawa prac konkursowych odbywała się w terminie 18.06.2008r. do 30.11.2008r. W konkursie do etapu powiatowego przeszło 301 prac.

Dokonano także druku ulotek, plakatów i kalendarzy - w oparciu o nagrodzone prace. Opracowano także wkładkę do ulotek z aktualnymi informacjami dotyczącymi m.in. kosztów usuwania odpadów. Następnie dokonano dystrybucji ulotek, plakatów i kalendarzy na terenie powiatu za pośrednictwem:

gmin i szkół podstawowych w formie insertu do prasy lokalnej przez prywatnego operatora pocztowego.

W ramach zadania wydrukowano i rozprowadzono na terenie powiatu 80 000 tys. szt. ulotek, 500 plakatów i 920 kalendarzy szkolnych.

Kąciki edukacji ekologicznej:

Majówka w Chrzęsnem - odbyła się w dniu 25 maja 2008 r. W czasie imprezy zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Wołominie swoje stoisko prezentował m.in. Zespół ds. Edukacji Ekologicznej. Zorganizowany został „quiz ekologiczny” dla dorosłych, w wyniku którego rozdano zwycięzcom stelaże na worki do segregacji odpadów, pojemniki na bioodpady wraz z kompletem toreb biodegradowalnych, bawełniane torby ekologiczne oraz naklejki promujące przyrodę powiatu. Przygotowane zostały również wystawy zdjęć obszarów objętych ochroną przyrody na terenie powiatu, oraz prezentacja na temat segregacji i recyklingu.

Festyny w Radzyminie i Ossowie

Kącik edukacji ekologicznej został zorganizowany w dniach 15-17 sierpnia 2008r. w ramach imprez plenerowych z okazji 88 rocznicy Bitwy Warszawskiej 1920r. w Radzyminie i Ossowie.

W „Kąciku” odbywały się prezentacje dotyczące selektywnej zbiórki odpadów oraz quizy ekologiczne. Nagrodami były m.in. torby z polipropylenu i bawełniane, kompostowniki do domowej segregacji odpadów organicznych wraz z kompletem worków biodegradowalnych, stelaże na worki do selektywnej zbiórki odpadów.

Dożynki powiatowe w Poświętnem

W sierpniu 2008r. w trakcie Dożynek powiatowych w Poświętnem odbyło się podsumowanie akcji polegającej na bezpłatnej zbiórce opon w ramach akcji „Sprzątania świata”. Akcja ta została zorganizowana przez Powiat Wołomiński i Gminę Poświętne. W rezultacie zebrano ponad 1000 sztuk opon. Nagrodami dla uczestników akcji były losy w loterii fantowej, dla potrzeb której zakupiono m.in. żarówki energooszczędne, drobny sprzęt AGD, odtwarzacze mp3, książki, kubki, koszulki, kalendarze i torby wielokrotnego użytku. Nagrody główne stanowiły - 3 rowery. W wyniku akcji uniknięto emisji niebezpiecznych substancjach rakotwórczych, jakie wydzielają się podczas spalania opon w domowych piecach do atmosfery. Odpady zostały odebrane przez Centrum Utylizacji Opon Organizacji Odzysku SA, ul. Targowa 24, Warszawa. W bezpośrednim efekcie akcji usunięto około 1000 zużytych opon.

Łącznie, w ramach ww. akcji edukacyjnych rozdysponowano m.in.:

- Torby wielokrotnego użytku (bawełniane – 500 szt., polipropylenowe 1000szt.),
- Kompostowniki do domowej segregacji odpadów organicznych wraz z kompletem worków biodegradowalnych – 50 szt.
- Stelaże na worki do selektywnej zbiórki odpadów – 10 szt.
- Nagrody w loterii fantowej – ok. 125 szt.

Zintegrowany Program Edukacji Ekologicznej dla Powiatu Wołomińskiego.

W 2008 r. został opracowany „Zintegrowany Program Edukacji Ekologicznej dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2009-2011 z perspektywą do roku 2015”. Opracowanie to ma na celu integrację działań różnych podmiotów na rzecz edukacji dla zrównoważonego rozwoju na terenie powiatu wołomińskiego.

Konkurs „O, cóż jest piękniejszego niż wysokie drzewa”

W 2008 r. powiat wołomiński był fundatorem nagród konkursie organizowanym przez Publiczne Gimnazjum w Poświętnem, pod hasłem „O, cóż jest piękniejszego niż wysokie drzewa.” Zdobywcy pierwszych miejsc otrzymali aparaty fotograficzne, osoby które zajęły drugie miejsce otrzymały

odtwarzacze MP4, a zdobywcy trzecich miejsca otrzymali trzy odtwarzacze MP3. Nagrody rzeczowe dla laureatów zostały zakupione ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W konkursie wzięli udział uczniowie szkół gimnazjalnych. Konkurs uwrażliwił młodzież na piękno przyrody powiatów.

Akcja edukacyjna „Stop Foliówkom”.

W 2008 roku powiat wołomiński włączył się do ogólnopolskiej akcji „Stop Foliówkom”. Akcja polegała na zwiększeniu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu, miała ograniczyć korzystanie z toreb foliowych, a zastąpić je ekologicznymi odpowiednikami- torbami bawełnianymi i polipropylenowymi. W 2008 r. zakupiono i rozprowadzono ok. 6000 sztuk ekologicznych toreb. Do rozdysponowania były 2 rodzaje toreb wielokrotnego użytku - bawełniane i polipropylenowe (PP). Torby mieszkańcy mogli otrzymać odwiedzając biblioteki zlokalizowane na terenie powiatu. Po 100 toreb trafiło do głównych bibliotek w powiecie, 50 do filii. Dodatkowo w ramach akcji przygotowano i wydrukowano 6000 szt. ulotek o potrzebie racjonalnego korzystania z toreb wielokrotnego użytku.

Akcja Edukacyjna „Kompostujesz – Zyskujesz”

W 2008r. ruszyła akcja edukacyjna pod nazwą „Kompostujesz – Zyskujesz”. Celem akcji jest promowanie właściwego sposobu postępowania z odpadami organicznymi. W ramach akcji zakupiono materiały pilotażowe tj. wentylowane kosze na bioodpady kuchenne (300szt.) wraz z kompletami worków biodegradowalnych (15 000 szt. worków 8l i 12 000 szt. worków 35l.), duże kompostowniki (15 szt.).

Ponadto, przygotowano projekty i wydrukowano 3500 sztuk broszur promujących kompostowanie. Podpisano porozumienie o współpracy w celu promowania kompostowania pomiędzy powiatem wołomińskim a Ośrodkiem Sportu i Rekreacji Huragan. Na mocy tego porozumienia zakupiono dla OSiR-u sadzonki roślin i materiały niezbędne do dokonania nasadzeń w ramach wspólnie organizowanych akcji „Kompostujesz – Zyskujesz” oraz „Dzieci i krzewy”.

Akcja Edukacyjna „Las to nie wysypisko”

W 2008 r. we współpracy z Urzędem Miasta w Kobyłce i w Wołominie, ze szkołami z Kobyłki i Wołomina oraz Stowarzyszeniem Społecznych Opiekunów Przyrody Powiatu Wołomińskiego i Stajniami „Humorek” Leśniakowizna oraz Ośrodek Jeździecki „GALOP” z Kobyłki, zostały przeprowadzone zajęcia z dziećmi i młodzieżą. Zajęcia polegały na wykładach prowadzonych przez leśników i Społecznych Opiekunów Przyrody na temat szkodliwości wyrzucania śmieci do lasu i na tereny zielone. Następnie dzieci i młodzież w ramach zajęć (ok. 2 godz. każda grupa), posprzątały tereny leśne w okolicach Leśniakowizny i w Kobyłce oraz tereny zielone na osiedlu Piotrówek w Kobyłce. Zlikwidowano 11 dzikich wysypisk oraz zebranie łącznie 360 worków śmieci. Odbiór odpadów został sfinansowany przez Urząd Miasta Kobyłka i Urząd Miejski w Wołominie.

Ponadto, z informacji przedstawionych przez Społecznych Opiekunów Przyrody Powiatu Wołomińskiego w 2008 roku wynika, iż wykonali oni 700 godzin patroli konnych. Dokonano 24 interwencji polegających na ustnym upomnieniu i wezwaniu mieszkańców patrolowanych terenów do usunięcia śmieci wysypywanych do lasu. W jednym przypadku doprowadzono do ukarania przez Straż Miejską w Ząbkach mandatem osoby, która spalała śmieci.

Zakup pomocy naukowych do prowadzenia edukacji ekologicznej dla szkół, których organem prowadzącym jest powiat.

W 2008r., doceniając zaangażowanie młodzieży w działania proekologiczne, Starostwo zdecydowało się doposażyć szkoły prowadzone przez Powiat wołomiński, w pomoce dydaktyczne, niezbędne do efektywnego przekazywania wiedzy z zakresu edukacji ekologicznej. Zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez szkoły powiatowe, zakupiono następujące pomoce dydaktyczne:

- 5 mikroskopów z kamerami,

- 5 sztuk zestawów do biologiczno-chemicznej analizy wody,
- 7 walizkowych rzutników do foliogramów wraz ekranami na trójnogu,
- 4 telewizory LCD,
- 6 kamer,
- 4 aparaty cyfrowe,
- 7 odtwarzaczy DVD,
- lupy i lornetki.

Pomoce dydaktyczne trafiły do szkół na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych.

Tablice dydaktyczne dot. obszarów chronionych na terenie powiatu wołomińskiego.

W 2008r. na terenie powiatu wołomińskiego zamontowano 8 nowych tablic dydaktycznych, zawierających informacje dotyczące obszarów chronionych. Tablice zostały usytuowane w pobliżu obszarów chronionych. Tablice opisują rezerwat Dębina, Horowe Bagno, Ślize oraz Obszary Natura 2000 - „Dolina Liwca”, „Dolina Dolnego Bugu” i „Ostoja Nadbużańska”.

Środki finansowe pochodziły z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - 15 000zł. na realizację zadania nr I pod nazwą: „*Spalasz – Trujesz, Segregujesz - Zyskujesz*”.

Ponadto, zorganizowano cztery konferencje robocze dla gmin powiatu wołomińskiego i zainteresowanych podmiotów:

1) O tematyce związanej z usuwaniem wyrobów zawierających azbest – marzec 2008r.

Celem konferencji było przedstawienie procedur dotyczących postępowania z wyrobami z odpadami zawierającymi azbest oraz konieczności przygotowywania gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

W konferencji uczestniczyli pracownicy gmin z terenu powiatu wołomińskiego, oraz zaproszeni na konferencję przedstawiciele: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Wołominie, Państwowej Stacji San.-Epid. w Wołominie, Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

Efektem spotkania było m.in.: przedstawienie sprawdzonych rozwiązań w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania azbestu. Przedstawiciele WFOŚiGW zaprezentowali możliwości i zasady pozyskania przez gminy środków na cele demontażu i usuwania wyrobów zawierających azbest.

2) Dotyczącej organizacji gminnych punktów zbierania odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego – kwiecień 2008r

Celem konferencji było przedstawienie zakresu działania organów ochrony środowiska oraz sposobu zoorganizowania gminnych punktów zbierania odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

W konferencji uczestniczyli pracownicy urzędów gmin oraz przedstawiciele firm zajmujących się zbieraniem, transportem oraz demontażem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W trakcie konferencji zostały przedstawione następujące zagadnienia:

- organy ochrony środowiska i zakres ich działania,
- sposób realizacji obowiązków organów samorządu terytorialnego,
- organizacja gminnych punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Efektem spotkania było m.in. ustalenie listy takich punktów istniejących na terenie powiatu wołomińskiego oraz przedstawienie praktycznych rozwiązań dotyczących organizacji punktów

zbierania odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przedstawienie możliwości i warunków współpracy w tym zakresie, z zaproszonymi firmami i specjalistami.

3) Pt. „Drzewa w świetle zadań gminy i powiatu - aspekty prawne i praktyczne” – grudzień 2008r

Celem konferencji było:

- pogłębienie wiedzy w zakresie aspektów prawnych ochrony drzew i krzewów,
- omówienie reguł i zasad postępowania oraz trybu wydawania zezwoleń na wycięcie drzew,
- zwrócenie uwagi na występujące nieprawidłowości i niedociągnięcia w ww. zakresie, na różnych poziomach,

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Wołominie - Wydziału Ochrony Środowiska, Wydziału Dróg Powiatowych i Wydziału Geodezji, urzędów miast i gmin, zakładów energetycznych- Rejonu Energetycznego Wołomin, Rejonu Energetyczny Wyszaków, PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. Zakład Linii Kolejowych w Warszawie.

W trakcie konferencji zostały przedstawione następujące zagadnienia:

- aktualnego prawodawstwa w zakresie drzew i krzewów, w tym konsekwencje prawne niewłaściwej gospodarki zielenią itp.,
- kwalifikowania drzew do wycinki, w szczególności z uwagi na zagrożenia bezpieczeństwa,
- prawnych wymogów ochrony zadrzewień w toku projektowania i realizacji inwestycji.

Efektom spotkania było m.in. pogłębienie wiedzy w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony drzew i krzewów, wymiana doświadczeń, podkreślenie praw obowiązków poszczególnych osób i jednostek mających wpływ na kształtowanie zieleni (gminy – na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, kształtowania i utrzymania zieleni miejskiej, wydawania zezwoleń na wycinkę; urbaniści i projektanci – na etapie opracowywania projektów decyzji o warunkach zabudowy i projektów budowlanych; drogowcy, PKP, zakłady energetyczne, zarządcy nieruchomości – na etapie pielęgnacji lub usuwania drzew, starostwo – na etapie uzgadniania dokumentacji, zatwierdzania projektów budowlanych, wydawania zezwoleń na wycinkę drzew na gruntach będących własnością gminy.

4) N.t. edukacji ekologicznej i współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie – listopad 2008r.

Celem konferencji było:

- zapoznanie się z planowanymi działaniami z zakresu edukacji ekologicznej,
- skoordynowanie akcji podejmowanych przez powiat z akcjami realizowanymi przez gminy i organizacje pozarządowe,
- dzielenie się doświadczeniami ze współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele gminy Wołomin, Marki, Tłuszcz oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych:

- Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej,
- Zielonkowskiego Forum Samorządowego,
- Ośrodka Działań Ekologicznych Źródła,
- Społecznych Opiekunów Przyrody Powiatu Wołomińskiego,
- Fundacja Dziedzictwo Nadbużańskie

W trakcie konferencji zostały przedstawione następujące zagadnienia:

- cel i założenia Zintegrowanego programu edukacji ekologicznej,
- przedstawienie zasad przyznawania dotacji na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej i ich wysokość planowana na rok 2009,
- prezentację propozycji współpracy powiatu z gminami i organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji ekologicznej,
- propozycje zadań publicznych, które mogą być realizowane we współpracy z gminami i organizacjami pozarządowymi.

W poszczególnych gminach z zakresu edukacji ekologicznej odjęte zostały następujące działania:

Gmina Dąbrówka

Szkoła Podstawowa im. Norwida w Dąbrówce czynnie uczestniczy we wszystkich akcjach ekologicznych organizowanych na terenie Gminy Dąbrówka. Szkoła ta ma zapisane w planie rozwoju szereg działań proekologicznych. Uczestniczy w konkursach powiatowych (min. „Porządkujemy i odnawiamy las”), gminnych i międzyszkolnych, na których zajmują wysokie miejsca i wyróżnienia. Uczniowie biorą czynny udział w zajęciach dodatkowych dotyczących ochrony środowiska m.in. Kółka ekologiczne (z podziałem na klasy 1-3 i 4-6), wydają gazetkę szkolną, w której systematycznie ukazują się artykuły pn. „Kącik ekologiczny”, kilka razy w roku organizowane są apele o tematyce ekologicznej. Szkoła uczestniczy w akcji Sprzątanie Świata oraz wspólnie z myśliwymi porządkują okoliczne lasy. Pod kierownictwem nauczycieli uczniowie przeprowadzają doświadczenie rozkładu odpadów. Ma to na celu uświadomienie konieczności selektywnego gromadzenia odpadów i powtórnego wykorzystania tych materiałów, które można. Urząd Gminy zorganizował dla młodzieży szkolnej konkursy plastyczne, w których uczestnicy mieli wykonać prace z odpadów.

Gmina Jadów

Młodzież szkolna o edukacji ekologicznej dowiaduje się przede wszystkim z zajęć szkolnych. Starsi mieszkańcy gminy mają możliwość uczestniczenia w zebraniach wiejskich, gdzie regularnie poruszane są zagadnienia dotyczące segregacji odpadów, sposobach zbiórki i wywozu odpadów. Dodatkowo Urząd Gminy propaguje zagadnienia ekologiczne poprzez akcje plakatowe i coroczny udział w akcji Sprzątanie Świata.

Gmina Klembów

W okresie zimowym przez Urząd Gminy organizowane są szkolenia ODR dla rolników, w trakcie, których poruszane są szeroko rozumiane zagadnienia ekologiczne w tym również możliwości powtórnego wykorzystania różnego rodzaju odpadów (min. osadów ściekowych, kompostu itp.). Młodzież i dzieci prowadzą zbiórkę baterii w szkołach i uczestniczą w akcji Sprzątanie Świata.

Gmina Marki

Edukacja ekologiczna prowadzona jest w szkołach. W najszerszym zakresie zadania z zakresu edukacji ekologicznej wypełnia Referat Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, a także szkoły, placówki kulturalne i organizacje pozarządowe. Zadania związane z edukacją ekologiczną dla mieszkańców miasta Marki były realizowane również we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wołominie oraz pozostałymi gminami powiatu wołomińskiego.

Edukacja ekologiczna prowadzona była w zorganizowanym systemie kształcenia uczniów na wszystkich szczeblach systemu oświaty. Prowadzone były następujące działania:

- Realizacja zajęć zawierających elementy edukacji ekologicznej w przedszkolach.
- Uczestnictwo uczniów w olimpiadach, konkursach i różnych programach ekologicznych.

- Ponadprogramowa edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska, prowadzenie odrębnych zajęć dotyczących ochrony środowiska, organizowanie zajęć w terenie i wycieczek krajoznawczych, prowadzenie ekologicznych kół zainteresowań, wykonywanie wystaw albumów i ekspozycji, kronik prezentujących osiągnięcia uczniów w poznawaniu i ochronie środowiska.
- Zaangażowanie szkół i uczniów w akcjach sprzątania terenu miasta, sadzenia drzew i pielęgnacji zieleni, opieki nad zwierzętami, zbierania surowców wtórnych. W czasie akcji Sprzątanie Świata w szkołach odbywają się programy edukacyjne na temat skutków wywożenia odpadów do lasów.

Gmina Poświętne

Formą edukacji ekologicznej są rozdawane ulotki dotyczące selektywnego zbierania odpadów. Urząd Gminy udziela informacji na temat zagrożeń przy demontażu wyrobów zawierających azbest, postępowania z odpadami komunalnymi, systemu selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji oraz tworzenia kompostowników. Ponadto, w szkołach gminy prowadzona jest edukacja ciągła dotycząca zasad prowadzenia gospodarki odpadami.

Gmina Radzymin

Edukacja ekologiczna na terenie gminy prowadzona jest w szkołach, gdzie nauczyciele z własnej inicjatywy prowadzą podczas lekcji zajęcia z uczniami; a także zajęcia warsztatowe w starostwie. Urząd Miasta propaguje zagadnienia ekologiczne poprzez akcje plakatowe. Związane są one z takimi wydarzeniami jak Sprzątanie Świata czy też porządki wiosenne na terenie gminy. Zorganizowano akcje „Czysty dom czysta ziemia” oraz „Akcja sprzątania Świata”.

Gmina Strachówka

Na terenie gminy Strachówka edukacja ekologiczna prowadzona jest w szkołach, na zajęciach lekcyjnych i podczas corocznych akcji Sprzątanie Świata. Gmina organizuje spotkania mieszkańców poszczególnych miejscowości z wójtem, na których poruszane są zagadnienia dotyczące ochrony środowiska i segregacji odpadów.

Gmina Tuszcz

Urząd prowadzi edukację wśród społeczeństwa gminy, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk szkolnych. Ponadto w miejscowej prasie i na imprezach okolicznościowych podawane są informacje dotyczące zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego.

Gmina Wołomin

Edukacja ekologiczna prowadzona na terenie gminy Wołomin stanowi wzorowy przykład wykonywanych działań, a sposób jej prowadzenia może być przykładem dla innych jednostek administracyjnych. Akcje są różnorodne i skierowane do wszystkich grup mieszkańców gminy. Podejmowane działania reklamowane są w sposób pomysłowy i skuteczny. Pod tym względem gmina Wołomin pozytywnie wyróżnia się wśród pozostałych gmin województwa mazowieckiego, a także całego kraju.

W najszerszym zakresie zadania z zakresu edukacji ekologicznej wypełnia Referat Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, a także szkoły, placówki kulturalne i organizacje pozarządowe.

Od 2005 r. gmina Wołomin prowadzi zorganizowaną edukację ekologiczną w ramach programu „Czysty Wołomin”. Pierwsza edycja programu wspierała odzysk odpadów komunalnych i recykling odpadów opakowaniowych. Na tę edycję programu gmina Wołomin uzyskała

dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w wysokości 59% kosztów całego programu. W ramach tego projektu podjęto następujące działania:

- utworzono Koalicję Przyjaciół Ziemi Wołomińskiej – ciało wspierające realizację programu, do którego weszły różne podmioty zaangażowane w działania lokalne,
- przeprowadzono kampanię w internecie: utworzono stronę www.czystywołomin.pl, nawiązano współpracę z prasą lokalną,
- zorganizowano wystawę fotograficzną dotyczącą zagadnień ochrony środowiska,
- przeprowadzono akcje ulotkowe i promocyjne na imprezach: Dni Wołomina, Gminna Spartakiada Osób Niepełnosprawnych, festyn dnia 15.08.,
- przeprowadzono liczne akcje ulotkowo-plakatowe skierowane do mieszkańców zabudowy jednorodzinnej,
- organizowano imprezy tematyczne: Dzień otwarty w sortowni (Majówka w sortowni), obchody Dnia Ziemi, Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska, Sprzątanie świata, zielone dyskoteki andrzejkowe,
- organizowano konkursy dla dzieci i młodzieży: na list „Mój dom przyjazny środowisku”, ulotkę „Ekolotkę, plastyczny i wiedzy ekologicznej, na przedstawienie teatralne dla przedszkoli „Teatryk śmieciowy”, na zbiórkę makulatury i baterii,
- powołano do życia Zielone Grupy w przedszkolach i Zielone Klasy w szkołach.

Ogółem: rozprowadzono: 28 tys. ulotek informacyjnych; 500 plakatów; 390 koszulek promujących program; 465 smyczy z logo programu; 500 ekologicznych toreb; 15 tys. planów lekcji; 15 tys. zakładek do książek; 115 nagród rzeczowych w konkursach; 5 tys. sadzonek roślin dla uczestników zbiórki surowców wtórnych; zakupiono 20 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów dla szkół.

Z nowym rokiem szkolnym 2006/2007 rozpoczęto kolejną edycję programu, poświęconą zagospodarowaniu odpadów ulegających biodegradacji i popularyzującej kompostowanie. W ramach tej edycji dzieci i młodzież szkolna poszerzały swoją wiedzę również o zagadnienia związane z zagospodarowaniem ogrodów, wykorzystaniem kompostu jako naturalnego nawozu, poznawały podstawowe gatunki roślin, obecne w rodzimej florze. Sposób realizacji programu był zbliżony do I edycji. Dodatkowo, formułę programu rozszerzono o nowe elementy, tj. warsztaty ogrodnicze dla zainteresowanych mieszkańców i otwarty konkurs fotograficzny. Edycja II zakończyła temat czysto odpadowy w edukacji gminnej.

W 2007 roku rozpoczęto realizację programu „Zbieramy zużyte baterie”, w którym znaczącą rolę odgrywa edukacja ekologiczna. Celem projektu jest ochrona środowiska naturalnego poprzez wdrażanie prawidłowych standardów postępowania ze szkodliwymi odpadami pochodzącymi z gospodarstw domowych, ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki baterii. Polega on na bezpośrednim dotarciu do mieszkańców z informacją na temat odpadów niebezpiecznych powstających w większości gospodarstw domowych.

W czerwcu 2007 roku dyrekcja, nauczyciele, uczniowie i rodzice uczniów Zespołu Szkół w Czarnej zorganizowali festyn rodzinny pod hasłem "Czyste środowisko - zdrowa rodzina". Festyn ten był kontynuacją akcji rozpoczętej 19 maja 2007 r. podczas sobotniej "Majówki w sortowni" w ramach programu "Czysty Wołomin". W trakcie festynu odbyła się zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W ramach Koalicji Przyjaciół Ziemi Wołomińskiej prowadzone były warsztaty dla nauczycieli i pedagogów. Tematem spotkań była „Edukacja ekologiczna w szkole. Jak z informacją wyjść poza szkołę.” Celem było pokazanie możliwości dotarcia z przesłaniem ekologicznym poza szkołę poprzez uczniów do niemal każdej rodziny. Dla zainteresowanych zostały przygotowane konspekty przykładowych zajęć.

Systematycznie doposażano biblioteki szkolne w pozycje z zakresu ochrony środowiska.

W ramach edukacji ekologicznej prowadzono współpracę, polegającą na przygotowywaniu materiałów merytorycznych, z patronami medialnymi programu: publicznym portalem internetowym www.wirtualny.wolomin.com oraz miesięcznikiem lokalnym "Życie Powiatu Wołomińskiego". Przygotowywano także artykuły informacyjno-edukacyjne do miesięcznika samorządowego "Wspólny Wołomin".

W 2008 roku kontynuowano podjęte działania. W ramach realizacji kolejnej edycji programu "Czysty Wołomin" przeprowadzono szereg akcji i konkursów, w ramach edukacji szkolnej - funkcjonowało 18 Zielonych Klas i Zielonych Grup, które brały aktywny udział w programie, poprzez realizację własnych zadań: apele szkolne, gazetki, happeningi dla społeczności rodziców i szkolnej. Wszystkie Zielone Klasy wzięły udział w wycieczkach edukacyjnych m.in. do Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie.

W placówkach edukacyjnych prowadzono program edukacyjno- informacyjny pod hasłem „Ja i moja ekorodzina”. Głównym celem programu było podjęcie współpracy ze społecznością lokalną dotyczącą ochrony środowiska naturalnego poprzez wspomaganie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi a w szczególności : rozbudzanie świadomości ekologicznej, kształtowanie postawy odpowiedzialności za stan środowiska, poznanie współzależność między człowiekiem a środowiskiem, nawiązanie współpracy z rodzicami i ich aktywny udział w edukacji proekologicznej jak również poznanie i określanie najbliższych przestrzeni przyrodniczych.

Przeprowadzono konkursy: wiedzy ekologicznej, plastyczny, konkurs na prezentację multimedialną, konkurs zbiórki surowców wtórnych (makulatury i baterii) oraz konkursy skierowane do całej społeczności gminy: konkurs fotograficzny "Ocalić od zniszczenia" oraz Konkurs na najładniejszy ogródek przydomowy.

Zorganizowano coroczną imprezę "Majówka w sortowni", w czasie której uczestnicy imprezy mogli zwiedzać obiekty sortowni Miejskiego Zakładu Oczyszczania, mogli wziąć udział w warsztatach czerpania papieru z makulatury, mogli zobaczyć jak wykonać przedmioty użytkowe z surowców wtórnych. W czasie imprezy odbyła się zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego połączona z wymianą na sadzonki drzew i krzewów. W związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców, akcje zbiórki zużytego sprzętu powtórzono na jesieni w ramach akcji "Sprzątanie Świata".

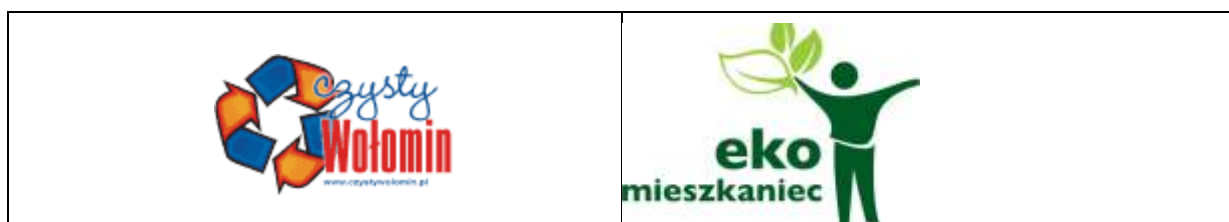
Jak co roku zorganizowano obchody Dnia Ziemi, w czasie których zostały wręczone nagrody w konkursach szkolnych.

Zorganizowano również wspólną akcję Czystego Wołomina i Eko Kobyłki dla rozwiązania problemu nielegalnego podrzucania śmieci na terenie innych gmin. 4 marca w ramach Dni Wołomina odbyła się uroczysta inauguracja pilotażowego projektu „Eko mieszkaniec”. Program ten miał na celu uświadomienie mieszkańcom ich roli w walce z zanieczyszczeniem lokalnego środowiska naturalnego. Pierwszym krokiem ku lepszemu jest podpisanie umowy na wywóz śmieci. Mimo sukcesów akcji Czysty Wołomin wciąż dają o sobie znać skutki braku wyobraźni części mieszkańców, którzy podrzucają swoje śmieci innym. Nie brakuje również takich, którym nie przeszkadza wyrzucanie domowych odpadów do miejskich pojemników. Skutki takiej działalności są dwojakie: w wymiarze estetycznym jest to zanieczyszczenia ulic, osiedli mieszkaniowych i okolicznych lasów. W wymiarze finansowym jest to utrata dziesiątek tysięcy złotych, które można by przeznaczyć na budowę nowych placów zabaw czy remonty ulic. Wołomin i Kobyłka postanowiły wspólnie zmierzyć się z tym uciążliwym problemem pod hasłem: “nie śmieć drugiemu, co Tobie nie miłe!”

„Eko mieszkaniec” skupił w sobie pomniejsze akcje i inicjatywy wielu instytucji. Zróżnicowanie działań pozwoliło na szerszy odbiór społeczny. W lutym 2008 roku odbyło się szereg spotkań m.in. z przedsiębiorcami, mediami lokalnymi, czy organizacjami promującymi ekologiczny sposób życia. Wspólne zebrania wniosły wiele nowego do planowanych działań, co wymiernie wpłynie na ich

skuteczność. Akcja ma stać się inicjatywą skupiającą w sobie: administrację lokalną, organizacje pozarządowe, media, spółdzielnie mieszkaniowe, szkoły i wreszcie samych mieszkańców.

Przez pół roku odbywały się ekologiczne imprezy, przedsięwzięcia, czy spektakle o charakterze ekologicznym. Dzięki akcji ulotkowej (dostarczono je m.in. w ramach wysyłki decyzji podatkowych), billboardom oraz artykułom w partnerskich gazetach informacja o akcji docierała do jak największej liczby mieszkańców Wołomina i Kobyłki. „Eko mieszkaniec” miał wychowywać, nagradzać, ale również karać łamiących prawo obywateli. Dlatego też zainicjowana została współpraca ze strażą miejską w Wołominie. Kampanię zakończono we wrześniu 2008 roku. Z tej okazji przyznano także nagrody Eko Anioła za zaangażowanie i pracę na rzecz poprawy stanu środowiska gminy Wołomin oraz aktywny udział w programie „Czysty Wołomin”. Powstał Kodeks Eko mieszkańca opracowany przez dzieci z przedszkola i szkoły.

Rysunek 2. Logo programu Czysty Wołomin i Eko Mieszkaniec

W ramach akcji społecznej "Nie śmieć drugiemu, co Tobie niemiłe" zrealizowany został przez młodzież film pt. "Jeden dzień z życia kosza". Patronat medialny nad kampanią objęły lokalne media, portale internetowe itp.

Rysunek 3. Reklama jednej z akcji proekologicznej realizowanej na terenie powiatu wołomińskiego

Ogłoszono akcję skierowaną do firm pt. Eko-firma. Warunkiem przystąpienia do niej było prowadzenie segregacji odpadów, posiadanie podpisanej umowy na odbiór odpadów powstających na terenie firmy i chęć włączenia się w działania na rzecz ochrony środowiska w gminie.

Przy wsparciu Fundacji Arka, zainicjowano kampanię „Kochasz dzieci, nie pal śmieci”. Do gospodarstw domowych trafiły ulotki a na tablicach informacyjnych zawieszono plakaty na temat skutków palenia śmieci.

Zadania związane z edukacją ekologiczną dla mieszkańców gminy Wołomin były realizowane również we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wołominie oraz pozostałymi gminami powiatu wołomińskiego.

Zagadnienia związane z ochroną środowiska realizował także Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Wołominie. W ramach jego działalności prowadzone były konferencje, szkolenia, programy doradcze, wyjazdy, pokazy, konkursy, kursy, prezentacje, doradztwo indywidualne dotyczące m.in. zagadnień ochrony środowiska w rolnictwie.

Ponadto, edukacja ekologiczna prowadzona była w zorganizowanym systemie kształcenia uczniów na wszystkich szczeblach systemu oświaty. Prowadzone były następujące działania:

- Realizacja zajęć zawierających elementy edukacji ekologicznej w przedszkolach.
- Uczestnictwo uczniów w olimpiadach, konkursach i różnych programach ekologicznych.
- Ponadprogramowa edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska, prowadzenie odrębnych zajęć dotyczących ochrony środowiska, organizowanie zajęć w terenie i wycieczek krajoznawczych, prowadzenie ekologicznych kół zainteresowań, wykonywanie wystaw albumów i ekspozycji, kronik prezentujących osiągnięcia uczniów w poznawaniu i ochronie środowiska.
- Uczestnictwo wybranych uczniów w zajęciach organizowanych przez Instytut Biologii Doświadczalnej w Sękocinie pt. „Rozpoznajemy drzewa naszych lasów i parków”.
- Zaangażowanie szkół i uczniów w akcjach sprzątania terenu gminy, sadzenia drzew i pielęgnacji zieleni, opieki nad zwierzętami, zbierania surowców wtórnych.
- Udział w programie „Czysty Wołomin”, Zielone Klasy oraz Zielone Grupy.

Gmina Ząbki

Na terenie miasta prowadzona jest ciągła i różnorodna edukacja ekologiczna z uwzględnieniem zbierania odpadów, głównie w placówkach pedagogicznych. Informacje rozpowszechniane są także poprzez ulotki, gazety i internet. Prowadzone są również akcje, np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Śmieciysz? Płacisz!, projekt edukacyjny Czyste Ząbki, prowadzone są koła ekologiczne,

Gmina Zielonka

Urząd Gminy co roku wydaje i rozsyła do mieszkańców ulotki o szkodliwości spalania odpadów. Wydawana jest również gminna gazeta „Informator Zielonkowski”, w którym poruszane są zagadnienia dotyczące edukacji ekologicznej. Szkoły znajdujące się na terenie gminy również prowadzą akcje ekologiczne. Organizują zbiórkę zużytych baterii i uczestniczą w sprzątaniu Świata. Prowadzona jest szeroka kampania informacyjna na temat segregacji odpadów metoda workową. Mieszkańcy otrzymali ulotki informujące o zasadach zbiórki posegregowanych odpadów. Ulotka zamieszczona została na stronach WWW Urzędu Miasta oraz w prasie lokalnej. Dodatkowo mieszkańcy otrzymali darmowe kalendarzyki z terminami odbioru odpadów.

W ośmiu gminach powiatu (Wołomin, Jadów, Strachówka, Klembów, Dąbrówka, Radzymin, Tłuszcz i Poświętne) działają Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego przy Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego. Zespoły te mają za zadanie m.in. propagowanie idei ekologicznego rolnictwa wśród wszystkich rolników.

Powołano także Zespół Edukacji Ekologicznej, utworzony w celu realizacji zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla powiatu wołomińskiego, w tym również zagadnień związanych z gospodarką odpadami.

Reasumując dotychczasowe działania w zakresie promocji i edukacji ekologicznej, w tym gospodarki odpadami należy uznać, że w większości gmin prowadzone są akcje zmierzające do poprawy stanu świadomości ekologicznej różnych grup społecznych na terenie powiatu, a w szczególności działania te skierowane są do dzieci i młodzieży szkolnej.

Cel został osiągnięty

Skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995)

Według założeń Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego, w 2007 roku dopuszczalne było deponowanie na składowiskach 16 720 Mg odpadów ulegających biodegradacji, natomiast 6 639,69 Mg odpadów powinno być poddanych procesom odzysku. Obowiązkowy recykling opakowań papierowych wynosił 1 753,07 Mg.

Wymagania te zostały spełnione w następujący sposób:

- do odzysku skierowano 1863,34 Mg odpadów papieru i tektury (zebranych selektywnie).
- procesom odzysku poprzez kompostowanie poddano 740,76 Mg odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie (odpady zielone, drewno, tekstylia i odpady kuchenne).
- w procesie R1 (wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii) poddano odzyskowi 1621,5 Mg odpadów komunalnych, w których 42% stanowiły odpady ulegające biodegradacji. W efekcie, odzyskowi poddano w ten sposób 681 Mg odpadów ulegających biodegradacji.
- co najmniej 7% wytwarzanych odpadów jest kompostowana we własnym zakresie na terenie nieruchomości – w 2007 roku było to około 3 400 Mg

Łącznie, w 2007 roku procesom odzysku poddano 6 684 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

Zakładany cel - poddanie procesom odzysku odpadów ulegających biodegradacji w ilości co najmniej 6 639 Mg został osiągnięty.

W 2007 roku składowano ogółem 21 814,85 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Zakładając, że w masie tej znajdowało się 42% odpadów ulegających biodegradacji (zgodnie z analizą strumienia odpadów komunalnych przedstawioną w Planie gospodarki odpadami) oznacza to, że składowano 9162 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Dopuszczalny limit był znacznie wyższy i wynosił 16 720 Mg.

Cel został osiągnięty.

Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

odpady wielkogabarytowe	-	20 %
odpady budowlane	-	15 %
odpady niebezpieczne (ze strumienia odpadów komunalnych)	-	15 %

Rzeczywisty wskaźnik zbierania, odzysku i recyklingu odpadów wielkogabarytowych oraz niebezpiecznych jest trudny do ustalenia ze względu na odbiór wielu rodzajów odpadów (szczególnie sprzętu elektrycznego i elektronicznego) przez sprzedających nowy sprzęt – często są to sklepy internetowe lub duże sieci handlowe odbierające stary sprzęt w momencie dostarczenia nowego.

W 2007 roku zebrano i poddano procesom odzysku 5% odpadów wielkogabarytowych, a w 2008 roku – już 11%.

W 2007 roku zebrano i przekazano do odzysku lub unieszkodliwiania 55% odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Brak ilości o zebranych i poddanych odzyskowi odpadów budowlanych, ale ze względu na ich właściwości i szerokie możliwości zastosowania zostały one prawie w całości poddane procesom odzysku i recyklingu.

Zakładany cel został osiągnięty dla odpadów budowlanych.

Zakładany cel nie został osiągnięty dla odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych

Cele w gospodarce osadami ściekowymi na lata 2004 - 2007

Cele:

Zwiększenie stopnia kontroli obrotu komunalnymi osadami ściekowymi celem zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa zdrowotnego i środowiskowego

Zwiększenie stopnia ich przetworzenia

Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach, przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego

W miarę zwiększania się liczby oczyszczalni ścieków na terenie powiatu, a także modernizacji istniejących obiektów, wzrasta również ilość wytwarzanych osadów ściekowych. Z informacji uzyskanych od eksploatorów tych obiektów wynika, że w latach 2007 – 2008 wzrosła ilość osadów wykorzystywanych do rekultywacji gruntów, a także w rolnictwie lub kompostowanych. Prowadzone są badania jakości osadów przed poddaniem ich procesom odzysku. W wyniku modernizacji obiektów unowocześnia się także linie do przetwarzania osadów.

Cele zostały osiągnięte.

Cele w gospodarce odpadami z sektora gospodarczego na lata 2004 - 2007

Cele:

- Zapobieganie i minimalizacja ilości, a także ograniczenie toksyczności odpadów.
- Wdrażanie technologii BAT oraz zarządzania środowiskowego.
- Zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych.
- Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem.
- Ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko.
- Sukcesywna likwidacja wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych.
- Osiągnięcie pełnej kontroli i właściwe zarządzanie gospodarką odpadami w sektorze gospodarczym.
- Organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu dla odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.
- Edukacja ekologiczna wytwórców odpadów w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami oraz ich obowiązków wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych.

Prawidłowa gospodarka odpadami z sektora gospodarczego jest obowiązkiem wytwórców i posiadaczy tych odpadów. Do zadań administracji samorządowej należy reglamentacja wniosków i decyzji związanych z wytwarzaniem i gospodarowaniem odpadami. Kontrola nad prawidłowością tej gospodarki leży w gestii Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Do zadań gmin i powiatu należy prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej dla ogółu mieszkańców powiatu, w tym także przedsiębiorców, a także stwarzanie warunków do efektywnego i zgodnego prowadzenia gospodarki odpadami, np. poprzez budowę punktów gromadzenia odpadów, z których mogliby także korzystać mniejsi wytwórcy odpadów z sektora gospodarczego.

Z analizy stanu aktualnego wynika, że nie wszyscy przedsiębiorcy posiadają stosowne zezwolenia i decyzje na prowadzenie gospodarki odpadami. Brak jednak informacji dla oceny przestrzegania tych obowiązków.

W związku z tym należy uznać, że większość wytyczonych w Planie działań i zadań powinna być skierowana do wytwórców tych odpadów, a rolę powiatu ograniczyć do wydawania decyzji i opiniowania wniosków.

Cele zostały osiągnięte.

Cele w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi PCB

Cel: Całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 r. poprzez kontrolowane unieszkodliwienie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwienie urządzeń zawierających PCB.

Na terenie powiatu funkcjonują podmioty, które posiadają urządzenia zawierające PCB. Zgodnie z zamierzeniami, urządzenia te zostaną usunięte w latach 2009 - 2010 roku. Nadzór nad gospodarką tymi odpadami leży obecnie w gestii Urzędu Marszałkowskiego, który nadzoruje wszystkie sprawy związane z ewentualnym usuwaniem tych odpadów.

Cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce zużytymi oponami na lata 2004 - 2007

Cel: Osiągnięcie zakładanych poziomów odzysku i recyklingu docelowo w 2007 roku na poziomie 75% (odzysk) i 15% (recykling) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, (Dz.U. Nr 104, poz. 982 z 2003 r.).

Na terenie powiatu zorganizowano system zbiórki zużytych opon. Z informacji przekazywanych przez organizacje odzysku wynika, że zakładane cele zostaną osiągnięte w skali województwa mazowieckiego.

Cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce wyeksploatowanymi pojazdami na lata 2004 - 2007

Cel: Odzysk i recykling zgodnie z projektem Ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji:

- **po dniu 1 stycznia 2006 r. stacja demontażu powinna osiągnąć poziom ponownego użycia i odzysku przyjętych pojazdów w wysokości nie mniejszej niż 85 % średniej masy pojazdu rocznie oraz poziom ponownego użycia i recyklingu nie mniejszy niż 80 % średniej masy pojazdu rocznie,**
- **dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 r. osiągnięty poziom ponownego użycia i odzysku może wynosić nie mniej niż 75% a poziom ponownego użycia i recyklingu nie mniej niż 70% średniej masy pojazdu rocznie**

Zadania dotyczące gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji dotyczyły kontrolowanego odzysku i recyklingu poprzez spełnienie wymogów projektowanej wówczas ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (obecnie jest to obowiązujący akt prawny (Dz. U. nr 25/2005 poz. 202 z późn. zm.). Wymogi te miały dotyczyć w szczególności obowiązku osiągania określonego przez ustawę rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji począwszy od dnia 1 stycznia 2006 roku.

W chwili sporządzania niniejszego dokumentu nie dysponowano informacjami na temat ilości i rodzajach wytwarzanych odpadów oraz sposobów postępowania z nimi.

Brak możliwości oceny, czy cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym na lata 2004 - 2007

Cel: Osiągnięcie poziomu odzysku i recyklingu substancji zubożających warstwę ozonową do 2007 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, (Dz. U. Nr 104, poz. 982 z 2003 r.).

Założone w Planie cele, działania i zadania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym były zgodne z ówczesnie obowiązującym prawodawstwem w tym zakresie. Od 2005 roku obowiązuje nowe prawo oparte na koncepcji rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Nowe zapisy prawne zmieniają także terminy realizacji niektórych celów np. osiągnięcie zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych na poziomie 4 kg/M z 31 stycznia 2006 r. na 31 grudnia 2008 r.

Brak możliwości oceny, czy cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest na lata 2004 - 2007

Cel: Bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie wyrobów zawierających azbest i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie

Na terenie gmin powiatu prowadzono akcję inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i opracowywano gminne programy usuwania azbestu. Opracowano także Program usuwania wyrób i odpadów zawierających azbest dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 – 2032. Działania edukacyjno – informacyjne prowadzone są na poziomie gmin i powiatu.

Analizując stan realizacji celów, działań i zadań w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest należy podkreślić, że wymagają one długiego okresu realizacji (zgodnie z przepisami azbest powinien zostać usunięty z terytorium Polski do 31 grudnia 2032 r.) oraz bardzo dużych nakładów finansowych. Niemniej, realizacja celu przebiegała prawidłowo.

Cel został częściowo osiągnięty. Usuwanie azbest wymaga dalszych działań, a termin ostatecznego usunięcia tych wyrobów upływa w 2032 roku.

Cele w gospodarce bateriami i akumulatorami na lata 2004 - 2007

Cel: Odzysk z rynku 100% akumulatorów ołowiowych oraz ilości pozostałych baterii i akumulatorów zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, (Dz. U. Nr 104, poz. 982 z 2003 r.) w ilości:

- akumulatory Ni-Cd wielkogabarytowe – 60% w 2006 r., 70% - 2007 r.;
- akumulatory Ni-Cd małogabarytowe – 45% w 2006 r., 50% -2007 r.;
- pozostałe baterie (z wyłączeniem cynkowo-węglowych i alkalicznych) – 30% w 2006 r., 50% - 2007 r.

Na terenie gmin powiatu zorganizowano zbiórkę baterii ze źródeł rozproszonych. Znacznie wzrosła ilość zbieranych w ten sposób odpadów. Jednak system ten jest ciągle w fazie tworzenia, dlatego można przypuszczać, że nie osiągnięto zakładanego poziomu odzysku z rynku i recyklingu akumulatorów ołowiowych i pozostałych baterii i akumulatorów

Brak możliwości oceny, czy cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce olejami odpadowymi na lata 2004 - 2007

Cel: Uzyskanie poziomu odzysku olejów smarowych w wysokości 50% w stosunku do ilości wprowadzanej na rynek i recyklingu w wysokości 35% (z wyłączeniem olejów bazowych i olejów przepracowanych) do roku 2007 zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, (Dz.U. Nr 104, poz. 982 z 2003 r.)

Brak jest odpowiednich danych dla oceny, czy osiągnięto zakładany poziomu odzysku olejów odpadowych, jednak na podstawie dostępnych danych można sądzić, że cel był realizowany prawidłowo.

Brak możliwości oceny, czy cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce odpadami medycznymi na lata 2004 - 2007

Cel: Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych na środowisko poprzez stosowanie właściwych praktyk postępowania z odpadami.

Na bieżąco dokonuje się przyjmowania, weryfikacji i zatwierdzania programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi lub informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami przez placówki medyczne. Informacje na temat zasad gospodarowania odpadami udzielane są przez odpowiednie organy powiatu i gmin.

Na podstawie danych uzyskanych ze starostwa dotyczących ilości gabinetów lekarskich posiadających uregulowany stan prawny wydaje się, że proces porządkowania gospodarki odpadami jest rozpoczęty. Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady medyczne są odpowiedzialne za gospodarkę nimi.

Dla osiągnięcia celu konieczne są działania ciągłe. Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady medyczne są odpowiedzialne za gospodarkę nimi.

Cel został osiągnięty.

Cele w gospodarce odpadami opakowaniowymi na lata 2004 - 2007

Cel: Osiągnięcie w 2007 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów opakowaniowych:

<u>opakowania z tworzyw sztucznych</u>	-	25%
<u>opakowania z papieru i tektury</u>	-	48%
<u>opakowania ze szkła</u>	-	40%
<u>opakowania z aluminium</u>	-	40%
<u>opakowania z blachy stalowej</u>	-	20%
<u>opakowania wielomateriałowe</u>	-	25%

Nie wszyscy wytwórcy odpadów i organizacje odzysku przekazali informacje na temat gospodarki odpadami opakowaniowymi za rok 2007, a w Wojewódzkiej Bazie Odpadowej brak jest informacji o sposobach gospodarki odpadami opakowaniowymi.

Pomimo tego, iż brak jest odpowiednich danych dla oceny, czy osiągnięto zakładany poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, na podstawie dostępnych danych można sądzić, że cel był realizowany prawidłowo

Brak możliwości oceny, czy cel został osiągnięty.

4.2. Cele wyznaczone w aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego

Cele dla odpadów komunalnych na lata 2008 - 2011

Cel: Wspieranie działań dla zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu wołomińskiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi.

Podjęte działania omówiono w podrozdziale 4.1.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cel: Wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym zbieraniem odpadów do końca 2008 roku

Cel został osiągnięty.

Cel: Wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców powiatu najpóźniej do końca 2008 roku systemem selektywnego zbierania odpadów w zakresie:

- odpadów zielonych z parków i ogrodów,
- papieru i tektury,
- odpadów opakowaniowych ze szkła,
- tworzyw sztucznych i metali,
- odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym: zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, chemikaliów),
- odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano – remontowych.

Obecnie wszyscy mieszkańcy powiatu mają możliwość selektywnego zbierania odpadów, a gminy organizują i dotują selektywne zbieranie odpadów systemem workowym i pojemnikowym (tzw. gniazda do selektywnej zbiórki)

Dla utrzymania pozytywnego trendu proponuje się wzmożenie akcji edukacyjno – informacyjnej dla mieszkańców i kontynuację działań.

Cel został osiągnięty.

Cel: Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki dla osiągnięcia pod koniec 2011 roku odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu:

- zbierania odpadów wielkogabarytowych na poziomie 35% ilości wytworzonej,
- zbierania odpadów niebezpiecznych na poziomie 10% ilości wytworzonej,
- poddania odpadów opakowaniowych: odzyskowi - 60% ilości wytworzonej, recyklingowi 55 – 80% ilości wytworzonej.

Podjęte działania omówiono w podrozdziale 4.1. Na terenie powiatu nastąpił rozwój selektywnego zbierania odpadów, wzrosła ilość zbieranych w ten sposób odpadów. Obecnie wszyscy mieszkańcy powiatu mają możliwość selektywnego zbierania odpadów, a gminy organizują i dotują selektywne zbieranie odpadów systemem workowym i pojemnikowym (tzw. gniazda do selektywnej zbiórki)

Dla utrzymania pozytywnego trendu proponuje się wzmoczenie akcji edukacyjno – informacyjnej dla mieszkańców i kontynuację działań.

Cel jest realizowany prawidłowo, a jego osiągnięcie w perspektywie roku 2011 jest realne.

Cel: Wspieranie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów niesegregowanych i nieprzetworzonych.

Cel jest realizowany poprzez kierowanie części strumienia zebranych odpadów do segregowni, kompostowni i innych instalacji do przetwarzania odpadów. Część odpadów kierowana jest do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Warszawie, gdzie poddawana jest termicznemu przekształceniu w spalarni odpadów. W efekcie, w wyniku stosowania procesów odzysku, odpady nie są unieszkodliwiane poprzez składowanie.

Zakładany cel jest realizowany prawidłowo.

Cel: Skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).

Poziom odzysku odpadów ulegających biodegradacji oraz ograniczenie ich składowania w 2007 roku zostało osiągnięte. Można przypuszczać, że przy zachowaniu obecnych instrumentów organizacyjnych, ekonomicznych i prawnych poziom wyznaczony dla 2011 roku również zostanie osiągnięty.

Zakładany cel jest realizowany prawidłowo.

Cel: Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk nie spełniających standardów UE.

Cel został osiągnięty. Zamknięto składowisko w Wólce Kozłowskiej, gmina Tuszcz.

Cel: Wspieranie działań na rzecz eliminacji praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Działania opisano w podrozdziale 4.1. Ponadto, podejmowano działania związane z kontrolą zawierania umów na wywóz odpadów przez mieszkańców.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cel: Współorganizowanie i uczestnictwo w strukturach ponadgminnych – Regionalnym Obszarze Gospodarki Odpadami oraz związkach ponadlokalnych, w których zakres wchodzi działania związane z gospodarką odpadami.

Planowana jest budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w gminie Zielonka. Jest to inwestycja realizowana przez podmiot prywatny i obecnie znajduje się w fazie uzyskiwania niezbędnych decyzji. Po spełnieniu wszystkich formalności, rozważona będzie możliwość ewentualnego uczestnictwa innych gmin powiatu w tworzeniu tego projektu i określenie formy i zakresu współpracy i działań kompatybilnych z działalnością prowadzoną przez ten zakład.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cele dla olejów odpadowych na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008-2011

Cel: Uzyskanie poziomów odzysku olejów odpadowych zgodnych z obowiązującymi aktami prawnymi

Cel: Poprawa systemu zbierania olejów odpadowych z rozproszonych źródeł wytwarzania.

Cel: Właściwe postępowanie z olejami odpadowymi: w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest to niemożliwe ze względu na stopień zanieczyszczenia to poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku

Przedsiębiorcy są zobowiązani we własnym zakresie prowadzić gospodarkę wytwarzanymi odpadami. Zorganizowany został system zbiórki olejów odpadowych w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw i indywidualnych użytkowników przez wyspecjalizowane organizacje odzysku. Można przypuszczać, że przy zachowaniu obecnych instrumentów organizacyjnych, ekonomicznych i prawnych cel wyznaczony dla 2011 roku zostanie osiągnięty.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cele dla zużytych baterii i akumulatorów na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008-2011

Cel: Osiągnięcie poziomów zbierania i recyklingu (zdefiniowanych i określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 roku ws. baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157 EWG (Dz. Urz. WE L 266 z 26 września 2006 roku, str. 1) w tym:

- minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo-kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (2010) – zgodnie z art. 12 ust. 4;
- minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo – kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (2010) – zgodnie z art. 12 ust. 4;
- minimalnego poziomu recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (2010) zgodnie z art. 12 ust. 4.

Na terenie powiatu zorganizowano zbiórkę baterii ze źródeł rozproszonych. Brak jednak wiarygodnych informacji o ilości odpadów zebranych oraz poddanych metodom odzysku (w tym recyklingu) i unieszkodliwiania. Niemniej można przypuszczać, że przy zachowaniu obecnych instrumentów organizacyjnych, ekonomicznych i prawnych cel wyznaczony dla 2011 roku zostanie osiągnięty.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cele dla odpadów medycznych i weterynaryjnych na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008-2011

Cel: Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez:

Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania

Unieszkodliwianie odpadów zakaźnych metodą termicznego przekształcania

W zakresie sukcesywnego wprowadzania systemu zbiórki odpadów powstających w przychodniach i gabinetach lekarskich brak jest pełnej informacji dotyczącej realizacji tego celu. Jedynie na

podstawie danych uzyskanych ze starostwa dotyczących ilości gabinetów lekarskich posiadających uregulowany stan prawny wydaje się, że proces porządkowania gospodarki odpadami został rozpoczęty. Brak jest szczegółowych informacji na ilościowe potwierdzenie tej tezy. Podmioty gospodarcze wytwarzające odpady medyczne są odpowiedzialne za ich zagospodarowanie. Niemniej można przypuszczać, że przy zachowaniu obecnych instrumentów organizacyjnych, ekonomicznych i prawnych cel wyznaczony dla 2011 roku zostanie osiągnięty.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cele dla pojazdów wycofanych z eksploatacji na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe na lata 2008-2011

Cel: Zapewnienie kontrolowanego odzysku i recyklingu wyeksploatowanych pojazdów poprzez spełnienie wymogów Ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. nr 25 poz. 202, z późn. zm.). Zgodnie z wymienioną ustawą, z dniem 1 stycznia 2006 roku:

- przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest zobowiązany do osiągania rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do jego stacji (w przypadku pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 roku) – przy czym zgodnie z art. 60 w okresie do dnia 31 grudnia 2014 roku ww. poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 85% i 80%;
- w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70%.

Brak jest szczegółowych informacji dotyczących gospodarki odpadami tego typu. Szacuje się jednak, że 9 na 10 samochodów nie trafia do stacji demontażu, tylko do nielegalnych zakładów, gdzie następuje ich rozbiórka.

Niemniej można przypuszczać, że przy zachowaniu obecnych instrumentów organizacyjnych, ekonomicznych i prawnych cel wyznaczony dla 2011 roku zostanie osiągnięty.

Zakładany cel może zostać osiągnięty.

Cele dla zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok (co daje około 20,6 tys. Mg) w terminie do 31 grudnia 2008 r. (obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej poprzez art. 5 ust. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego WEEE)

Cel: Osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495):

- dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 1 i 10 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego i automaty do wydawania) :
poziomy odzysku 80% masy zużytego sprzętu,

- poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu.
- dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 3 i 4 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny)

poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 2, 5 - 7 i 9 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego; sprzęt oświetleniowy; narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy; przyrządy do nadzoru i kontroli) :

poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu.
  - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.

Cel: Stworzenie do 1 stycznia 2008 r. systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Cel został osiągnięty

Cele dla odpadów zawierających azbest na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

- Bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Cel jest realizowany prawidłowo. Wymaga jednak działań ciągłych i zapewnienia dofinansowania mieszkańcom usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Cele dla odpadów zawierających PCB na lata 2008 - 2011

Celem priorytetowym w gospodarce odpadami zawierającymi PCB jest bezpieczne i całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska. Odbywać się to będzie poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.

Cel jest realizowany prawidłowo.

Cele dla zużytych opon na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Rozwój systemu zbierania zużytych opon ze źródeł rozproszonych

Cel: Rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie następujących rocznych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon:

- w 2011 roku:
  - odzysk – 85%
  - recykling – 15%

Cel jest realizowany prawidłowo.

Cele dla odpadów z budowy, remontów i demontażu na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontu, budowy obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, dla osiągnięcia 54% w roku 2011

Cel jest realizowany prawidłowo.

Cele dla komunalnych osadów ściekowych na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Zwiększenie efektywności kontroli nad stosowaniem osadów ściekowych na terenach gmin, ze zwróceniem szczególnej uwagi na miejsca stosowania osadów

Cel: Objęcie monitoringiem wszystkich oczyszczalni ścieków w powiecie, w zakresie wytwarzania osadów ściekowych, sposobów postępowania z nimi oraz realizacji przez oczyszczalnie ścieków obowiązku prowadzenia badań fizyczno-chemicznych i sanitarno - biologicznych osadów ściekowych

Cel: Dążenie do zmniejszenia stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego, trafiających do komunalnych oczyszczalni ścieków

Eksploatatorzy oczyszczalni ścieków wykonują powyższe zadania z częstotliwością określoną w obowiązujących przepisach, a także zlecają badania osadów ściekowych.

Cel jest realizowany prawidłowo.

Cele dla odpadów opakowaniowych na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Nasilenie działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów

Cel: Zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów

Cel: Wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz zwiększenie efektywności istniejących systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach

Cel: Wdrożenie rejestru przedsiębiorców zajmujących się recyklingiem, odzyskiem oraz unieszkodliwianiem odpadów opakowaniowych

Cel: Współpraca z organizacjami odzysku oraz samorządami gminnymi, w celu wdrażania i rozwoju systemów zbierania odpadów opakowaniowych

Realizacja celów i zadań w gospodarce odpadami opakowaniowymi jest zbieżna z działaniami związanymi z selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych.

Cel jest realizowany prawidłowo.

Cele dla odpadów z wybranych gałęzi gospodarki na lata 2008 - 2011

Cele krótkookresowe 2008 – 2011

Cel: Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów relatywnie do wzrostu gospodarczego, a także ograniczanie ich toksyczności.

Cel: Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 65% w 2011 roku.

Cel: Zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 30% w 2011 roku.

Cel: Ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko.

Cel: Zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, szczególnie wytwórców i posiadaczy odpadów poprzez prowadzenie ciągłej edukacji, informacji i promocji oraz utrwalanie prawidłowych zasad i obowiązków w zakresie gospodarki odpadami.

Podmioty gospodarcze prowadzą gospodarkę odpadami we własnym zakresie. Powiat w procesie wydawania lub opiniowania pozwoleń i decyzji ma ograniczony wpływ na gospodarkę odpadami w zakresie minimalizacji ilości i toksyczności odpadów.

Edukacja ekologiczna prowadzona jest dla ogółu mieszkańców gminy, obejmuje także osoby prowadzące działalność gospodarczą. Nie jest prowadzona działalność edukacyjna wyłącznie dla podmiotów gospodarczych.

Cel jest realizowany prawidłowo.

5. Realizacja zaplanowanych działań

Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu w latach 2007-2008 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 41. Harmonogram realizacji zadań z pierwszego Planu gospodarki odpadami na latach 2004-2007

Lp	Opis zadania	Jednostki realizujące	Okres realizacji	Stan realizacji
1	Rozwój systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych obejmującego wszystkich mieszkańców (wariant I) lub systemu dwupojemnikowym (wariant II)	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane pod koniec 2007 roku umożliwiono wszystkim mieszkańcom powiatu selektywne zbieranie odpadów
2	Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji występujących w strumieniu odpadów komunalnych	Gminy	2007-2011	zadanie realizowane Selektywne zbieranie odpadów zielonych wdrożono na terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej
3	Rozwój systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i remontowo-budowlanych	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane Wdrożono zbieranie odpadów wielkogabarytowych w części gmin Wdrożono zbieranie odpadów budowlanych
4	Rozwój systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych	Gminy	2004 – 2011	zadanie realizowane System zbierania odpadów niebezpiecznych funkcjonuje na terenie wszystkich gmin powiatu, różny jest zakres zbierania odpadów i ich rodzaje
5	Organizacja zbiórki wyeksploatowanych pojazdów od mieszkańców	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane Na terenie powiatu znajdują się cztery stacje demontażu pojazdów
6	Organizacja zbiórki zużytych opon od mieszkańców	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane Obecnie system zbiórki zużytych opon rozwijany jest przez prywatnych przedsiębiorców lub organizacje odzysku

Lp	Opis zadania	Jednostki realizujące	Okres realizacji	Stan realizacji
7	Organizacja gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych	Gminy	2004-2007	zadanie realizowane Punkty takie powstały w gminach: Wołomin, Kobylka, Tuszcz, Zielonka i Ząbki
8	Budowa ZUSOKiP na terenie gm. Zielonka	Gminy	2004-2008	zadanie rozpoczęte Wykonano wstępne prace planistyczne uzyskano decyzje środowiskowa dla pierwszego etapu inwestycji
10	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów tzw. „dzikich wysypisk”	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane W poszczególnych gminach usuwane są odpady z miejsc do tego nie przeznaczonych
11	Edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu w zakresie wprowadzanego systemu gospodarki odpadami, w tym inspirująca rola grupy społecznych opiekunów przyrody powiatu wołomińskiego	Gminy	2004-2011	zadanie realizowane Na terenie powiatu prowadzona jest we wszystkich gminach różnorodna edukacja ekologiczna

Tabela 42. Harmonogram realizacji zadań długoterminowych do 2015 roku w gospodarce odpadami komunalnymi dla powiatu wołomińskiego (z aktualizacji Planu)

Lp	Opis zadania	Okres realizacji	Jednostki realizujące	Stan realizacji
1.	Objęcie zorganizowanym systemem zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców powiatu	2008	Burmistrzowie, Wójtowie	zadanie realizowane
2.	Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu systemem selektywnego zbierania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych: <ul style="list-style-type: none"> – odpadów zielonych z parków i ogrodów, – papieru i tektury, – odpadów opakowaniowych ze szkła w podziale na kolory – tworzyw sztucznych i metali, – odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym: zużyte baterie i akumulatory, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, chemikaliów) – odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano-remontowych. 	2008	Burmistrzowie, Wójtowie	zadanie realizowane
3.	Prowadzenie procesu administracyjnego w zakresie zamykania składowisk nie spełniających wymagań UE	2014	Marszałek Województwa, WIOŚ	zadanie w trakcie realizacji
4.	Tworzenie struktur ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów	2008-2015	Rady gmin	zadanie nie realizowane
5.	Tworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, w tym budowa regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów	2008-2015	Burmistrzowie, Wójtowie Inwestorzy prywatni	zadanie w trakcie realizacji
6.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	2014	Zarządzający i właściciele składowiskiem Gmina Wołomin	zadanie w trakcie realizacji

Lp	Opis zadania	Okres realizacji	Jednostki realizujące	Stan realizacji
10.	Edukacja ekologiczna w zakresie zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu wołomińskiego	2008-2015	placówki oświatowe Burmistrzowie, Wójtowie, Starostwo	zadanie w trakcie realizacji
10.	Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w gminie Zielonka (RZGO)	2008-2015	Burmistrzowie, Wójtowie, inwestorzy prywatni	zadanie w trakcie realizacji

Tabela 43. Harmonogram krótkoterminowy rzeczowo - finansowy dla odpadów komunalnych dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Stan realizacji
1.	Monitoring wdrażania Planu	Starosta Powiatu	2008	zadanie zrealizowane
2.	Aktualizacja gminnych planów gospodarki odpadami	burmistrzowie, wójtowie gmin	30 czerwiec 2008	zadanie zrealizowane częściowo
3.	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nie przeznaczonych (w celu sukcesywnego likwidowania dzikich wysypisk odpadów, czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów)	burmistrzowie, wójtowie gmin	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
4.	Udział gmin w strukturach ponadgminnych (w ramach regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów oraz inwestycjach związków międzygminnych)	Rady gmin	2008 - 2011	Zadanie nie realizowane
5.	Kontrola, czy właściciele nieruchomości posiadają podpisaną umowę z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	burmistrzowie, wójtowie gmin	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
7.	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej	wójtowie, burmistrzowie, Starosta Powiatu placówki oświatowe	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
8.	Monitoring realizacji Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego	Starosta Powiatu	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
1.	Budowa Regionalnego Zakładu Gospodarki Odpadami w gminie Zielonka(RZGO)	Gmina Zielonka, Inwestorzy prywatni Związek Gmin	2008- 2011	zadanie w trakcie realizacji
2.	Budowa potencjału technicznego w zakresie selektywnego gromadzenia i transportu odpadów	Gminy Przedsiębiorcy	2008- 2011	zadanie w trakcie realizacji
3	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	wójtowie, burmistrzowie, przedsiębiorcy, apteki, placówki oświatowe, punkty sprzedaży detalicznej organizacje odzysku, właściciele nieruchomości	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
4	Rekultywacja składowiska odpadów w Wólce Kozłowskiej, gmina Tłuszcz	Gmina Tłuszcz	2008 - 2011	zadanie w trakcie

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Stan realizacji
				realizacji
5	Monitoring zamkniętych składowisk odpadów	Gminy	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji

Tabela 44. Harmonogram rzeczowo-finansowy dla odpadów innych niż komunalne i niebezpieczne dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Stan realizacji
1	Działania edukacyjno – informacyjne dla podmiotów z sektora gospodarczego	Przedsiębiorstwa, Powiaty, Gminy	2008 –2011	zadanie w trakcie realizacji
1.	Budowa systemu unieszkodliwiania odpadów pochodzenia zwierzęcego	Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Powiaty, Przedsiębiorcy	2008–2011	zadanie w trakcie realizacji
2.	Monitorowanie wszystkich oczyszczalni ścieków w zakresie wytwarzania osadów ściekowych i sposobów postępowania z nimi	Gminy WIOŚ Urząd Marszałkowski	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji

Tabela 45. Harmonogram dla odpadów niebezpiecznych dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Stan realizacji
1.	Coroczna aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających PCB	Przedsiębiorcy, właściciele PCB	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
2.	Działania edukacyjno – informacyjne mające na celu informowanie o szkodliwości PCB i o metodach jego unieszkodliwiania	Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie unieszkodliwiania PCB	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
3.	Rozwój i ujednoczenie systemów zbierania zużytych olejów odpadowych ze źródeł rozproszonych, w tym od ludności	Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie gospodarki zużyтыми olejami	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
4.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnych na temat prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi	Powiat, Gminy, organizacje odzysku olejów odpadowych	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
5.	Rozwój istniejących systemów zbierania małogabarytowych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych, w tym od ludności	Gminy, organizacje odzysku	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
6.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnych na temat prawidłowego postępowania ze zużyтыми bateriami i akumulatorami	Starosta Powiatu, gminy, organizacje odzysku zużytych baterii i akumulatorów	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
7.	Podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowych sposobów postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi w służbie zdrowia i gabinetach weterynaryjnych.	Starosta Powiatu Gminy Placówki służby zdrowia	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
8.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej na temat prawidłowego postępowania z pojazdami wycofanymi z	Starosta Powiatu, gminy, stacje demontażu, punkty zbierania pojazdów	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji

Lp.	Opis zadania	Jednostki wdrażające	Okres realizacji zadania	Stan realizacji
	eksploatacji	wycofanych z eksploatacji		
9.	Przeprowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej na temat prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym	Starosta Powiatu gminy, organizacje odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
10.	Opracowanie gminnych programów usuwania azbestu	Gminy	2008	zadanie zrealizowane częściowo
11.	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest określająca: ilość, miejsce występowania i stan techniczny wyrobów zawierających azbest	Gminy	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji
12.	Coroczne zgłoszenia przez gminy z terenu powiatu w terminie do 30 kwietnia w latach 2008 -2011 harmonogramu planowanych prac usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest w celu opracowania przez powiat planu wydatków z PFOŚiGW	Gminy	2008 - 2011	zadanie ciągle - realizowane
13.	Opracowanie corocznych planów wydatków z PFOŚiGW na cele usuwania i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Starosta Powiatu	2008 - 2011	zadanie ciągle - realizowane
14.	Prowadzenie ciągłej akcji informacyjnej dotyczącej postępowania z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest m.in. sposobu jego usuwania oraz szkodliwości na zdrowie ludzi	Powiat Gminy	2008 - 2011	zadanie ciągle - realizowane
15.	Zatwierdzanie „Programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi” dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Powiat	2008 - 2011	zadanie ciągle - realizowane
16.	Monitoring procesu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Powiat	2008 - 2011	zadanie ciągle - realizowane
18.	Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających PCB	Przedsiębiorcy, właściciele PCB	2008-2010	zadanie w trakcie realizacji
21.	Utworzenie 12 gminnych punktów gromadzenia odpadów (PDGO)	Gminy Przedsiębiorcy	2008-2011	zadanie w trakcie realizacji
30.	Wykonywanie prac polegających na usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest przez uprawnione podmioty gospodarcze	Gminy, właściciele obiektów	2008 - 2011	zadanie w trakcie realizacji

6. Monitoring

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami, stan środowiska i presję na środowisko. W celu nadzoru nad realizacją przyjętego planu przedstawiono poszczególne wskaźniki, które służą do oceny stopnia realizacji założonych zadań.

Tabela 46. Proponowane wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego celów i zadań

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2008 r.
1.	Masa odpadów wytworzonych – ogółem	Mg	42930,48
2.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%	41,7
3.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi organicznemu	%	2,5
4.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych termicznemu przekształcaniu z odzyskiem energii	%	3,2
5.	Odsetek odpadów wytworzonych wykorzystanych bezpośrednio na powierzchni ziemi	%	0
6.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi	%	0
7.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych unieszkodliwianiu metodami termicznymi	%	0
8.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%	58,3
9.	Odsetek zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	%	33
10.	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%	2,4
11.	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%	1,5
12.	Odsetek decyzji wydanych przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%	0
13.	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%	0
14.	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%	0
15.	Odsetek decyzji wydanych przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%	0
16.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – ogółem	tys. zł	0
17.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – z funduszy Unii Europejskiej	tys. zł	0
18.	Liczba etatów w administracji powiatowej w zakresie gospodarki odpadami	szt.	1,5
19.	Liczba etatów w administracji gminnej w zakresie gospodarki odpadami	szt.	16
20.	Liczba wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i instytucjach gospodarki odpadami	szt.	0
21.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%	65
22.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg	7220,14
23.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub	Mg	35710,34

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2008 r.
	zmieszane		
24.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%	30
25.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%	3,7
26.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów	%	0
27.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako resztkowe lub zmieszane bez przetwarzania	%	83,2
28.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%	85
29.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi organicznego	%	15
30.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%	19,3
31.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w współspalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%	0
32.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%	0
33.	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%	0
34.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	Mg	51
35.	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%	0,4
36.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – ogółem	szt.	1
37.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt.	1
38.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	m ³	172000
39.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	m ³	172000
40.	Liczba instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów resztkowych lub zmieszanych	szt.	0
41.	Moce przerobowe instalacji do biologiczno-mechanicznego przetwarzania odpadów resztkowych lub zmieszanych	tys. Mg	0
42.	Liczba spalarni odpadów resztkowych lub zmieszanych	szt.	0
43.	Moce przerobowe spalarni odpadów resztkowych lub zmieszanych	tys. Mg	0
44.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg	589,1
45.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%	22,3
46.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%	0
47.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%	0
48.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	Mg	218,55
49.	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%	100

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2008 r.
50.	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%	0
51.	Odsetek selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych bez przetworzenia	%	0
52.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	Mg	32,2
53.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%	bd
54.	Poziom recyklingu (regeneracji) olejów odpadowych	%	bd
55.	Masa zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	Mg	31,95
56.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%	bd
57.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%	bd
58.	Poziom recyklingu pozostałych baterii i akumulatorów (liczony wg dyrektywy ¹⁾)	%	bd
59.	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – do usunięcia i unieszkodliwienia	Mg	25661
60.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłników pozostałych do likwidacji	szt.	0
61.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – ogółem	Mg	84,17
62.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych	Mg	49,47
63.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/mieszkańca	0,24
64.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 ²⁾	%	bd
65.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 1 i 10 ²⁾	%	bd
66.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 ²⁾	%	bd
67.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 3 i 4 ²⁾	%	bd
68.	Poziom odzysku dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 ²⁾	%	bd
69.	Poziom recyklingu dla zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9 ²⁾	%	bd
70.	Poziom recyklingu dla zużytych lamp wyładowczych	%	bd
71.	Liczba stacji demontażu ³⁾	szt.	4
72.	Liczba punktów zbierania pojazdów ³⁾	szt.	0
73.	Masa zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji ³⁾	Mg	252,09
74.	Poziom odzysku odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji ³⁾	%	bd
75.	Poziom recyklingu odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji ³⁾	%	bd
76.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg	7991,57
77.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi	%	bd
78.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi	%	0
79.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w rolnictwie	%	bd
80.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w innych zastosowaniach	%	bd
81.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych składowanych bez przetworzenia na składowiskach odpadów	%	bd

¹⁾ – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG,

²⁾ – wg załącznika nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495),

³⁾ – określonych w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202 i Nr 175, poz. 1458).

7. Ocena sposobów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć

Analizę wydatków na gospodarkę odpadami w powiecie wołomińskim dokonano w oparciu o publicznie dostępne dane zawarte w rocznikach statystycznych oraz informacje uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz Urzędów Miast i Gmin. Analiza ta nie obejmuje w pełni 2008 roku z uwagi na fakt, że pełne dane za ten rok będą dostępne dopiero w sierpniu 2009 r. Z kolei podczas przygotowania poprzedniego sprawozdania, w chwili jego wykonywania nie były jeszcze dostępne informacje za rok 2006. Stąd, w poniższych tabelach przedstawiono zakres danych za lata 2006 – 2007.

Zgodnie danymi statystycznymi, wydatki budżetów gmin na gospodarkę komunalną w powiecie wołomińskim wynosiły:

Tabela 47. Wydatki budżetów gmin powiatu wołomińskiego na gospodarkę komunalną w latach 2006 - 2007

Pozycja	Rok	
	2006	2007
	złote	
Oczyszczanie miast i gmin	7 803 677,24	5 085 463,07
Gospodarka odpadami	62 814,49	291 446,09
Razem	7 866 491,6	5 376 909,0

źródło: GUS, 2009

Tabela 48. Nakłady na środki trwałe w gospodarce odpadami w latach 2006 – 2007

Pozycja	Rok	
	2006	2007
	tys. złotych	
Gospodarka odpadami – zbieranie odpadów i transport	34,0	bd
Oczyszczanie terenu z „dzikich” wysypisk odpadów	bd	140,0

źródło: GUS, 2009

Poniżej przedstawiono wydatki poszczególnych gmin związane z gospodarką odpadami. Informacje pozyskano z Urzędów Miast i Gmin. Nie wszystkie gminy udzieliły kompleksowej informacji.

Tabela 49. Środki finansowe przeznaczone w poszczególnych gminach na gospodarkę odpadami w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Środki finansowe przeznaczone na gospodarkę odpadami w złotych	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	25 917,00	118 695,00
2	Jadów	37 137,07	91 460,20
3	Klembów	89 659,00	154 847,00
4	Kobyłka	147 132,35	203 763,08
5	Marki	170 580,71	331 464,26
6	Poświętne	90 903,00	12 000,00
7	Radzymin	219 823,25	248 320,00
8	Strachówka	bd	bd
9	Tłuszcz	380 469,20	94 490,08
10	Wołomin	1 262 681,40	1 418 797,11
11	Ząbki	bd	bd
12	Zielonka	bd	bd

Tabela 50. Źródła finansowania gospodarki odpadami w gminach w 2007 roku

Lp.	Gmina	Źródła finansowania gospodarki odpadami i kwoty w złotych		
		budżet gminy	GFOŚiGW	PFOŚiGW
1	Dąbrówka	19 795,00	6 122,00	-
2	Jadów	37 137,07	0,00	-
3	Klembów	61 587,00	28 072,00	-

Lp.	Gmina	Źródła finansowania gospodarki odpadami i kwoty w złotych		
		budżet gminy	GFOŚiGW	PFOŚiGW
4	Kobyłka	17 957,70	0,00	-
5	Marki	156 926,71	13 654,00	-
6	Poświętne	90 903,13	0,00	-
7	Radzymin	219 823,25	0,00	-
8	Strachówka	b.d.	28 519,26	-
9	Thuszcz	323 910,74	56 558,46	-
10	Wołomin	1 100 953,66	161 727,74	-
11	Ząbki	bd	bd	bd
12	Zielonka	bd	bd	bd

Tabela 51. Źródła finansowania gospodarki odpadami w gminach w 2008 roku

Lp.	Gmina	Źródła finansowania gospodarki odpadami i kwoty w złotych		
		budżet gminy	GFOŚiGW	PFOŚiGW
1	Dąbrówka	98 918,00	3 527,00	16 250,00
2	Jadów	64 095,20	0,00	33865
3	Klembów	124 852,00	29 995,00	0,00
4	Kobyłka	35 722,38	12 500,00	12500
5	Marki	162 480,58	168 983,68	0,00
6	Poświętne	1 165,00	3 250,00	7285,0
7	Radzymin	239 320,00	0,00	9 100,00
8	Strachówka	b.d.	29 739,07	0,00
9	Thuszcz	92 525,56	1 964,52	6350
10	Wołomin	1 267 975,62	150 824,49	0,00
11	Ząbki	bd	bd	0,00
12	Zielonka	bd	bd	20000

Tabela 52. Sposób finansowania selektywnej zbiórki odpadów w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Sposób finansowania selektywnej zbiórki odpadów			
		2007 r		2008 r	
		źródło finansowania	kwota w zł.	źródło finansowania	kwota w zł.
1	Dąbrówka	budżet gminy	4 198,00	budżet gminy	20 982,00
4	Kobyłka	budżet gminy		budżet gminy	
5	Marki	budżet gminy i GFOŚiGW	170 580,71	budżet gminy i GFOŚiGW	331 464,26
7	Radzymin		168 000,00		180 000,00
8	Strachówka	firmy we własnym zakresie		firmy we własnym zakresie	
9	Thuszcz	-	-	dopłata do kompletu worków dla mieszkańców do segregacji odpadów	9 473,34
10	Wołomin	dotacja z budżetu dla MZO zakup pojemników, worków i stojaków do selektywnej zbiórki oraz dystrybucja torebek na zużyte baterie	1 043 150,67 159 448,51	dotacja z budżetu dla MZO zakup pojemników, worków i stojaków do selektywnej zbiórki	1 101 224,88 243 142,95
11	Ząbki	środki wytwórców odpadów		środki wytwórców odpadów	
12	Zielonka	środki własne gminy	74 596,25	środki własne gminy	189 204,55

Tabela 53. Środki finansowe przeznaczone w poszczególnych gminach na gospodarkę odpadami opakowaniowymi (selektywne zbieranie odpadów) w latach 2007 - 2008

Lp.	Gmina	Środki finansowe przeznaczone na gospodarkę odpadami opakowaniowymi w złotych	
		2007 r.	2008 r.
1	Dąbrówka	bd	bd

Lp.	Gmina	Środki finansowe przeznaczone na gospodarkę odpadami opakowaniowymi w złotych	
		2007 r.	2008 r.
2	Jadów	bd	bd
3	Klembów	bd	bd
4	Kobyłka	bd	bd
5	Marki	bd	bd
6	Poświętne	bd	bd
7	Radzymin	168 000,00	180 000,00
8	Strachówka	bd	bd
9	Tłuszcz	bd	bd
10	Wołomin	944 830,00	948 653,00
11	Ząbki	bd	bd
12	Zielonka	54 638,24	157 758,66

8. Podsumowanie

Niniejsze sprawozdanie jest drugim dokumentem przedstawiającym stan realizacji celów i zadań z zakresu gospodarki odpadami, realizowanych na terenie powiatu wołomińskiego.

Stwierdzono, że zaawansowanie w realizacji celów i zadań w zakresie gospodarki odpadami jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki własne, mogące stanowić wkład własny w pozyskiwanych środkach finansowych z Unii Europejskiej oraz brak porozumień międzygminnych (preferowane są zadania realizowane dla obszarów liczących powyżej 15 000 mieszkańców).

Uwagi ogólne

- Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego obejmuje okres lat 2007 - 2008. Analiza stanu aktualnego przedstawionego w Sprawozdaniu wraz z analizą zapisanych w Planie celów i zadań pozwoliła na określenie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu oraz przedstawienie słabych i mocnych stron w tym zakresie.
- Podkreślić należy, że sprawozdanie obejmuje okres dwóch lat. Wdrażanie gospodarki odpadami jest natomiast procesem długotrwałym, a część działań podjętych w tym czasie może zaowocować w późniejszym terminie.
- W wielu przypadkach brak było wiarygodnych danych dla oceny sytuacji w gospodarce odpadami i poziomu osiągnięcia zakładanych celów. Niemniej, poziom wiedzy i dostępność informacji jest lepsza, niż w poprzednich latach.

Obszary, w których występują pozytywne skutki działań

- Analiza dostępnych danych wskazuje na nieznaczny wzrost ilości zebranych odpadów komunalnych w porównaniu z latami poprzednimi. Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych.
- Stwierdzono, że na terenie powiatu zostały podjęte lub są kontynuowane zadania w zakresie objęcia zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców i odpadów. Podjęto działania w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów szczególnych: wielkogabarytowych, niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji.
- Ma miejsce wyraźny wzrost ilości odpadów wysegregowanych u źródła przez mieszkańców.
- Prowadzone były liczne akcje edukacji ekologicznych mające na celu dotrzeć do jak najbardziej szerokiego grona odbiorców.
- Podjęte zostały działania w zakresie inwentaryzacji i sukcesywnego usuwania azbestu.
- Opracowano programy usuwania azbestu w większości gmin oraz dla powiatu.

- Na terenie gmin powiatu zorganizowano zbiórkę baterii ze źródeł rozproszonych. Pomimo to, nie udało się osiągnąć wymaganych poziomów odzysku tych odpadów.
- Odnotowano wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku.
- Odnotowano wyraźny spadek ilości odpadów deponowanych na składowiskach.
- W części gmin zorganizowano gminne punkty zbierania odpadów (Wołomin, Kobyłka, Tłuszcz i Marki).
- W części gmin zorganizowano zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- Umożliwiono mieszkańcom wszystkim mieszkańcom powiatu dostarczanie gruzu na składowisko w Lipinach Starych
- Uruchomiono kilka instalacji do odzysku odpadów (m.in. sortownia firmy Kobe, kompostownia połowa przy składowisku w Lipinach Starych).
- Stale wzrasta ilość firm regulujących kwestie formalno-prawne w zakresie gospodarowania posiadanymi odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Sprawy wymagające dalszej poprawy

- Część odpadów nadal trafia do środowiska w sposób niekontrolowany, m.in. poprzez spalanie w piecach oraz usuwanie na tzw. „dzikie wysypiska”. Liczba tych obiektów zwiększa się.
- Nie osiągnięto zakładanego celu w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów.
- Brak jest dokładnych informacji o ilościach wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego, w tym niebezpiecznych.
- Brak jest odpowiednich danych dla oceny, czy osiągnięto zakładany poziom odzysku olejów odpadowych. Z powodu braku rozpoznania stanu aktualnego w gospodarce odpadami medycznymi i weterynaryjnymi, nie można ocenić, czy zakładany cel został zrealizowany.

Konkluzje i zalecenia na przyszłość

- Większość zadań wytyczonych w Planie ma charakter ciągły – proponuje się ich kontynuację podczas wykonywania aktualizacji Planu. Przeprowadzona analiza sytuacji w powiecie wołomińskim podczas wykonywania niniejszego sprawozdania, wyznaczyła w efekcie listę priorytetową najpilniejszych do zrealizowania zadań. Można je określić następująco:
  - Działania w kierunku zwiększenia odzysku odpadów ulegających biodegradacji. Odpady biodegradowalne można wydzielić metodą mechanicznej segregacji, albo można wprowadzić system selektywnej zbiórki z podziałem na odpady „suche” i „mokre”. Niezależnie od tego, do unieszkodliwienia wydzielonych odpadów niezbędna jest kompostownia lub porozumienie z zarządzającym najbliższym tego rodzaju obiektem.
  - Proponuje się stworzenie większej ilości miejsc, gdzie mieszkańcy powiatu będą mogli przywozić odpady budowlane i remontowe lub zorganizowanie punktu pośrednictwa pomiędzy posiadaczami tych odpadów a osobami lub podmiotami chcącymi przyjąć ten odpad w celu zagospodarowania.
  - W zakresie selektywnej zbiórki, dla osiągnięcia zakładanego celu proponuje się wzmożenie akcji edukacyjno – informacyjnej dla mieszkańców i przeanalizowanie konieczności utrzymania zbierania selektywnego w ogólnodostępnych pojemnikach na terenie powiatu.
  - Konieczne jest usprawnienie systemu ewidencji zbieranych odpadów, poprzez rygorystyczne przestrzeganie składania przez podmioty zajmujące się zbieraniem odpadów sprawozdań z prowadzonej na terenie powiatu działalności.
  - Proponuje się wprowadzenie instrumentów organizacyjnych, które umożliwią selektywne zbieranie pozostałych odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (np. mobilne punkty zbierania).
  - Konieczne jest usprawnienie ewidencji zbieranych odpadów niebezpiecznych oraz dalszego sposobu postępowania z nimi, gdyż w tej chwili informacja o ilości, miejscach i rodzajach zbieranych selektywnie odpadów jest niepełna.

- *Ustawa o odpadach* obliguje do aktualizacji planów gospodarki odpadami nie rzadziej niż raz na 4 lata, zatem następny plan gospodarki odpadami powinien zostać uchwalony przed 31 grudnia 2011 roku.
- W zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym istotny jest fakt, stałego podnoszenia świadomości przedsiębiorców.
- Wprowadzenie zbiórki zużytego sprzętu elektronicznego. Tego rodzaju działania wymuszają obowiązujące przepisy prawne, w szczególności ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495).

Na terenie powiatu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące opinii mieszkańców związanych z gospodarowaniem odpadami. Najczęściej zgłaszano problem braku pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Wiele osób chciałoby segregować odpady, ale uniemożliwia im to zbyt duże oddalenie pojemników od miejsca zamieszkania. Należy jednakże zauważyć, że mieszkańcy, oprócz pojemników, mają już inną możliwość selektywnego gromadzenia odpadów – metodą workową. Przedsiębiorcy zajmujący się wywozem odpadów z terenu gmin mają obowiązek odbierania z terenu posesji wszystkich odpadów, a więc także tych zebranych selektywnie.

Istotnym problemem jest nie tylko niedostępność jakichkolwiek pojemników do segregacji, ale i braki poszczególnych ich rodzajów w zestawach, niekiedy długotrwałe. Najczęściej zgłaszane są problemy z brakiem pojemników na papier.

Wielu respondentów zwraca uwagę na zbyt małą częstotliwość opróżniania pojemników w stosunku do intensywności ich wykorzystywania. Z oczywistych względów przy gęsto zaludnionym obszarze i przypadającej na niego niewielkiej liczbie pojemników bardzo szybko dochodzi do ich wypełnienia. Niestety, nadal częstą praktyką jest wrzucanie odpadów zmieszanych, niesegregowanych do pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki. Ta sytuacja powinna zanikać w miarę podpisywania przez kolejnych mieszkańców umów na wywóz odpadów.

Można też odnieść wrażenie, że tempo opróżniania pojemników spada razem z temperaturą, zwłaszcza po intensywniejszych opadach śniegu.

Dość często zgłaszano problem, który można nazwać problemem „jednej śmieciarki”. Kilka osób deklarowało, że nie segreguje odpadów, gdyż widziało, jak wysegregowane śmieci trafiały do jednej śmieciarki i tam uległy zmieszaniu. Zostało to potraktowane jako dowód na pozorność praktyk związanych z selekcją odpadów. Niewiele osób wie natomiast, że odpady należy doczyścić na linii sortowniczej, żeby mogły znaleźć nabywcę i zostać poddane recyklingowi. Jest to proces dużo prostszy niż w przypadku sortowania odpadów zmieszanych.

Wiele przedmiotów czy opakowań o niejednorodnym składzie (jak choćby kartoniki po sokach) trudno zaklasyfikować jednoznacznie do którejś z trzech grup i zdecydować, gdzie mają trafić. Także ten problem znalazł odbicie w wypowiedziach ankietowanych osób zwracających uwagę na niedostateczne informacje o tym, co należy wrzucać do pojemników, a czego nie.

Istotnym problemem jest niechęć, jaką pojemniki do segregacji wzbudzają wśród okolicznych mieszkańców z powodu panującego wokół nich nieładu. Firmy odbierające odpady opróżniają pojemniki za rzadko i czasami niewystarczająco dbają o porządek wokół nich, mimo że należy to do ich obowiązków. Taki stan rzeczy jest niezwykle niezrozumiały i skutkuje sprzeciwem administratorów budynków i samych mieszkańców wobec ustawienia na ich terenie pojemników do segregacji, gdyż ich estetyka pozostawia wiele do życzenia, a koszty sprzątnięcia ponosi często zarządca lub właściciel terenu.

Spis tabel:

Tabela 1. Przebieg procesu uchwalania gminnych planów gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego.....	5
Tabela 2. Przebieg procesu uchwalania aktualizacji gminnych planów gospodarki odpadami na terenie powiatu wołomińskiego.....	5
Tabela 3. Terminy składania I sprawozdań z wykonania gminnych planów gospodarki odpadami.....	6
Tabela 4. Przebieg uchwalania nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach	6
Tabela 5. Mieszkańcy powiatu wołomińskiego objęci zorganizowaną zbiórką odpadów w poszczególnych gminach (według deklaracji Urzędów Miast i Gmin)	7
Tabela 6. Procent nieruchomości mających podpisane na wywóz odpadów w stosunku do ogólnej liczby nieruchomości w gminie	7
Tabela 7. Ilości odpadów komunalnych zebranych z poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego... 8	8
Tabela 8. Wskaźnik zbierania odpadów na mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu w 2008 roku.....	8
Tabela 9. Wykaz firm odbierających odpady komunalne z terenu gmin powiatu wołomińskiego.....	11
Tabela 10. Ilości i rodzaje odpadów zebranych selektywnie w latach 2007 - 2008.....	23
Tabela 11. Ilość zebranych odpadów w wyniku selektywnej zbiórki na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2004 - 2008	24
Tabela 12. Ilości odpadów zebranych selektywnie na terenie poszczególnych gmin w latach 2004 - 2008	25
Tabela 13. Ilości odpadów niebezpiecznych zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008	25
Tabela 14. Ilości odpadów wielkogabarytowych zebranych w poszczególnych gminach w latach 2004 - 2006.....	26
Tabela 15. Odpady opakowaniowe zebrane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2004 - 2008	26
Tabela 16. Wykaz oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego.....	28
Tabela 17. Ilości osadów ściekowych wytworzonych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008	28
Tabela 18. Masa zastosowanych komunalnych osadów ściekowych z uwzględnieniem miejsca ich zastosowania w latach 2007 – 2008.....	31
Tabela 19. Ilości i rodzaje z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008	32
Tabela 20. Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych z sektora gospodarczego wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008	38
Tabela 21. Informacja o miejscach występowania i ilościach wyrobów zawierających PCB na terenie powiatu wołomińskiego.....	42
Tabela 22. Ilości i rodzaje olejów odpadowych wytworzonych w latach 2007 – 2008 na terenie powiatu wołomińskiego.....	52
Tabela 23. Ilości baterii i akumulatorów wytworzonych na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008.....	53
Tabela 24. Ilości baterii zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008.....	53
Tabela 25. Stopień realizacji zadań związanych z usuwaniem azbestu na terenie poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego (stan na dzień 31.12.2008 r.).....	54
Tabela 26. Ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowane w gminach powiatu wołomińskiego.....	55
Tabela 27. Wykaz firm działających na terenie powiatu wołomińskiego, które posiadają decyzje zatwierdzające plan gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest	59
Tabela 28. Stacje demontażu funkcjonujące na terenie powiatu wołomińskiego	61
Tabela 29. Ilości i rodzaje wytworzonych odpadów z demontażu wyeksploatowanych pojazdów na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2007	62
Tabela 30. Ilości odpadów medycznych i weterynaryjnych wytwarzanych na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 - 2008.....	63

Tabela 31. Ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebrane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 – 2008 wg WBO	64
Tabela 32. Ilości ZEE zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 2008	64
Tabela 33. Ilości padłych zwierząt zebranych w poszczególnych gminach w latach 2007 - 008	65
Tabela 34. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku w latach 2007 - 2008	66
Tabela 35. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania w latach 2007 - 2008	67
Tabela 36. „Dzikie” wysypiska zlikwidowane na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2007 – 2008	67
Tabela 37. Rodzaje i ilości odpadów z sektora gospodarczego, wytwarzane na terenie powiatu wołomińskiego, poddawane procesom odzysku w latach 2007 - 2008	68
Tabela 38. Rodzaje i ilości odpadów z sektora gospodarczego poddawane procesom unieszkodliwiania w latach 2007 - 2008	70
Tabela 39. Ilości i rodzaje odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku w latach 2007 – 2008	71
Tabela 40. Wykaz instalacji i urządzeń do odzysku odpadów na terenie powiatu wołomińskiego	73
Tabela 41. Harmonogram realizacji zadań z pierwszego Planu gospodarki odpadami na latach 2004-2007	105
Tabela 42. Harmonogram realizacji zadań długoterminowych do 2015 roku w gospodarce odpadami komunalnymi dla powiatu wołomińskiego (z aktualizacji Planu).....	106
Tabela 43. Harmonogram krótkoterminowy rzeczowo - finansowy dla odpadów komunalnych dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011	107
Tabela 44. Harmonogram rzeczowo-finansowy dla odpadów innych niż komunalne i niebezpieczne dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011	108
Tabela 45. Harmonogram dla odpadów niebezpiecznych dla powiatu wołomińskiego na lata 2008 - 2011	108
Tabela 46. Proponowane wskaźniki monitorowania osiągnięcia przyjętych w Planie gospodarki odpadami dla powiatu wołomińskiego celów i zadań	110
Tabela 47. Wydatki budżetów gmin powiatu wołomińskiego na gospodarkę komunalną w latach 2006 - 2007	113
Tabela 48. Nakłady na środki trwałe w gospodarce odpadami w latach 2006 – 2007	113
Tabela 49. Środki finansowe przeznaczone w poszczególnych gminach na gospodarkę odpadami w latach 2007 - 2008	113
Tabela 50. Źródła finansowania gospodarki odpadami w gminach w 2007 roku	113
Tabela 51. Źródła finansowania gospodarki odpadami w gminach w 2008 roku	114
Tabela 52. Sposób finansowania selektywnej zbiórki odpadów w latach 2007 - 2008	114
Tabela 53. Środki finansowe przeznaczone w poszczególnych gminach na gospodarkę odpadami opakowaniowymi (selektywne zbieranie odpadów) w latach 2007 - 2008	114